

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. pettivrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Liberalne stranke naklepi.

Liberalna stranka, ki izdaja zdaj oficalno »Slovenijo«, nam je v zadnji številki svojega glasila razkrila svojo dušo, kakršna je. Iz tega posnemale lahko, kako se bo ta stranka dalje razvijala.

Dr. Krekov govor jo je popolnoma zmešal. Veseli nas, da citira socialnodemokratsko glasilo, ki imenuje dr. Kreka »najbistrejšo glavo v celotnem avstrijskem klerikalnem taboru«, in smehljaje beremo o »kislem obrazu«, ki ga kaže delajo v uredništvu »Slovenca«, ki širi že skozi leta nazore »do kosti in mozga rdečega dr. Janeza Evangelista«, tega »neznatnega sinu selških gora«, ki širi »vseskozi demokratične ideje«, kakor rači o niem pisati Hribarjevo glasilo.

Hribarjevo glasilo je pa porabilo to priliko, da nanovo proglasi načela narodno-napredne stranke glede ločitve cerkve od države. Kaj torej hočejo liberalci?

Popolnoma francosko politiko? »Slovenija« popisuje ločitev, kakor si je žele liberalci, tako-le:

»Država ne bi plačevala več niti vinarja duhovnikom in škofom. Dr. Krek bi izgubil svojo profesorsko plačo. Vsa cerkvena posloja — cerkve in župnišča bi država konfiskovala, potem pa jih dala samo v najem cerkvenim družbam, ki bi morale svoje duhovnike same plačevati. Vse verske učitelje bi pregnala država iz šol. Vse cerkvene šole bi zaprla. Samostane bi razpustila. Na politiko ne bi imeli duhovniki absolutno nobenega vpliva več, ker bi jim vlada prepovedala zlorabljati lečo, zunaj cerkve pa bi jih ljudstvo ne hotelo poslušati, ker bi uvidelo, da je klerus brez moči. Kdor pa je brez ugleda in moči ter višje zaslombe, tega nihče ne posluša. Šolstvo bi se popolnoma laiziralo. Krščanski nauk bi se ne smel več učiti v šoli, ki bi postala res svobodna šola — ideal vseh svobodomislecev. Tudi taka resolucija se je bila sprejela na svetovnem kongresu v Pragi. — Klerikalizem bi izginil čez noč. Hujskanje politikujočih duhovnikov bi prenehalo in veliko klerikalnih listov bi zato zmrznilo. Napredne ideje bi zavladale na celi črti. Ljudstvu ne stoji več za hrptom mitični peklenšček. Slovenski narod bi se razvijal v pravi človeški smeri. Nobenega pritiska od cerkvene strani bi ne bilo več. Kdor bi hotel, bi še poslej lahko živel po svoji veri, kdor pa ne bi hotel, nihče ga ne bi silil, kakor se silijo do zdaj vsi državni uradniki, ker morajo pripadati kaki konfesiji. Hinavščina bi torej izginila. In izginilo bi duševno hlapčevstvo in klečeplazstvo! Naš človek ne bi več pripo-

gibal kolen pred svojimi škofi, kakor pred bogomi!»

»In o taki ločitvi cerkve od države,« pravi Hribar, da »bi vplivala blagodejno na vso vzgojo narodovo in etični nivo ljudstva bi se zvišal.«

Prav, da zopet vemo, kaj liberalci hočejo! Taka ločitev bi bila brezvesten rop in nasilstvo nad krščanskim ljudstvom, kateremu bi vzeli še njihove cerkve in jih prodajali po načinu francoskih framonov, ki so od ljudskih žuljev za bogoslužje darovane groše vrgli v žrelo judovskim spekulantom in framonovskim nasilnikom.

Druga stran liberalnega delovanja pa ima bolj lokalno kranjsko lice. Mi smo pozvali Hribarja, da naj javno in jasno izpove, kaj da je z njegovim podpisom na slovensko-nemški zvezi. Citirali smo besede dr. Egerja, voditelja ljubljanskih Nemcev, ki je izjavil, da je Hribar sam podpisal pogodbo. In kaj nam odgovarja Hribar na naš javni poziv?

Svojega podpisa ne more tajiti, zato pa zmerja dr. Egerja, da je narodno-napredno stranko psoval, da je delal vtisk »bežegačega tatu, ki kriči: Primite ga, držite ga!« Očita Nemcem, da so »iz malodušne bojazljivosti in kramarske spekulativnosti izdali svojo nekdanjo svobodomiselnost in naprednost, ker se klerikalcev boje in ker vedo, da rode politične sadove le klerikalna drevesa«. Kranjski Nemci, pravi Hribar, so bili za dr. A. Schafferjevih časov — ko so sklenili zvezo s Hribarjem — »kavaleriji evropskih manir«. Zdej pa, ko je dr. Eger izjavil, da se ni zanejal na liberalce, ker jim manjka osebnostne vrednosti, pa kliče Hribar, da so se Nemci »podrhali«. In višek je dosegel voditelj liberalne stranke, ko da pisati v svojem listu, da so »kranjski baroni in klerikalni cmokavzarji združeni v bojno falango. Kmetiška terciarka je postala metresa nemškega brezverca!»

Ostanimo pri tem! Mi sprejememo ta stavček kot žaljenje, za katerega se bo narodno-napredna stranka še pokorila. Nobenega dogovora in nobene zveze ni med S. L. S. in med Nemci, pa se upajo ljudje, ki še danes življajo sadove zveze z Nemci, kričati, da je »kmetiška terciarka postala metresa nemškega brezverca!»

Kaj pa ste vi liberalci bili skozi dolgo let, kaj ste še danes, ko vas lahko zmerja pred vsem svetom nemški baron, sklicujoč se na vaše podpise, s katerimi ste prodali svojo stranko in sebe? Kdo je metresa? Govorite!

Ta razburjenost in to sirovo zmerjanje, ki nam je v odgovor na naše kratko vprašanje, pa kaže, da se liberalni stranki slaba godi. Hribarjevo glasilo piše, da so nemškim veleposestnikom že zagotovljeni neskrčeni mandati za deželni zbor. Kaj se naj to pravi? Ali hoče Hribar pripravljati s takim ropotom

na bodoče deželnozborske volitve? Ali je to sad liberalne obstrukcije proti volilni reformi? Kaj misli Hribar, tega ne vemo, le to vidimo, da oni, ki ga spravi hladno vprašanje v toliko razburjenost, mora biti v krivici.

Ta krivda pa leži na celi liberalni stranki. Zaigrala je zaupanje in ugled in tega ne bo pridobila nazaj do prihodnjih deželnozborskih volitev, pri katerih se mora pomesti z ostanki Hribarjeve liberalne stranke.

Cas je že, da odstopijo iz javnega življenja ljudje, ki so za deset let pokvarili politični gospodarski razvoj kranjske dežele. Ta zavest prodira tudi v slojih, ki so bili doslej še pristaši liberalne stranke. Umetničarje »Slovenije« ne bo zadržalo tega razvoja.

Za državne uslužbence.

V svojem obširnem govoru je dr. poslanec Jožef Gostinčar v poslanski zbornici dne 28. novembra 1907 izjavil med drugim sledeče:

Kdo je kriv draginje?

Po brezvestnih oderuhih in spekulaciji po postavi obvarovane kapitalistične oderuške druhalni in vsled oderuške preprodaje vedno naraščajoča draginja življenskih potrebščin, je napravila v delavskem ljudstvu nevzdržno stališče.

Življenski boj delavnih in službojučih stanov postaja vedno hujši. Glad in skrb sta delavčeva in državnega uslužbenca vsakdanja gosta.

Ta boj pa je tudi neenak. Na eni strani stoje bogati knezi pod varstvom postave in osebnega prijateljstva mogočnikov. Na drugi pa vidimo vsled revščine obupano delavsko maso, skoraj brez varstva in brez prijateljstva mogočnikov, ki bije grenak boj za drobtinico kruha. Država kot delodajalec se je v tem slučaju pokazala kot oderuški delodajalec. Skrbelo se je sicer za to, da morejo takomenovane visoke osebnosti moderno živeti, pozabili pa se je pri tem, da je država dolžna skrbeti za vse svoje služabnike.

Uradni sluge različnih kategorij, pazniki, poslovodje in delavci itd. — vsi državni služabniki — se nahajajo v skoro za človeka nečastnem položaju. Tej nečastni revščini napraviti konec, pa je naloga vlade in te visoke zbornice. Prejšnja debata o draginji je najboljše dokaz o nujnosti tega predloga. V sedanjem gospodarskem položaju je proti draginji samo eno sredstvo, in to je: Povišanje plače državnim uslužbencem, kakor tudi industrijskim delavcem. Seveda bi bilo povišanje plač brez posebnih zakonskih določb v gotovem času iluzorično. Izdreti se mora koronina draginje.

Ne kmet, tudi ne veleposestnik nista kriva draginje (Odobranje), ampak veliki kapital (Odobranje), ki se je pokazal pri podražanju živil na žitni borzi in enakih spekulativnih zavodih (Živahno odobranje) in ki diktira cene živil. (Burno odobranje.) Ravno tako se nam podražuje meso, premog in druge potrebščine. Veliki kapital in prekopavanje sta torej krivca draginje. (Živahno odobranje.)

V prejšnji draginjski debati se je res temeljito obravnavalo, kje tiči vzrok draginje. Določno se je tudi kazalo, da ni naš kmet tisti, ki draži živila. Naš mali kmet, gospoda moja, ni oderuh, ampak delavec, kateremu se delo nikdar ne plača. (Pritrjevanje.) Na tej strani ni torej oderuhov. (Pritrjevanje.)

Drugi ljudje so, ki draže živila. Ta tolpa pa, žalibog, kakor sem že preje omenjal, ni bila dovolj osvetljena v tej visoki zbornici. Židovsko-kapitalistiška oderuška tolpa, ki igra uničujočo in proketo igro s cenami premoga in žita, je vzrok draginje, vsled katere moramo mi trpeti. (Odobranje.) Naloga postavodaje je, temu načinu draženja živil napraviti konec in organizirati producente in konsumente k vzajemnemu delovanju.

Ako hočemo res sodelovati za to, da ne bodo živila tako draga kakor so dandanes in da se ne bodo še bolj podražila, potem je nujno potrebno, da visoka zbornica deluje na to, da se organizirajo konsumenti, kakor tudi producenti. (Odobranje.) In ako bosta organizirana na eni strani konsum, na drugi pa produkt, potem smemo upati, da cene živil ne bodo rastle, da bosta kmet in producent lahko dosegla boljše cene za svoje pridelke, konsumentu pa ne bo potreba za svoja živila toliko izdati, kakor mora dandanes. (Odobranje.) To je, gospoda moja, misel, ki nas lahko, oziroma prav gotovo pripelje do boljšega položaja, kot ga imamo danes, in nas bo tudi gotovo pripeljala, ako nastopimo to pot. Organizacija prideljevalcev živil na eni strani, mora naravno pripeljati do neposrednega dobivanja živil in posledno znižati cene pridelkom. (Odobranje.)

Stotine in stotine peticij in prošenj državnih uslužbencev je že romalo v papirne koše raznih direktij in ministrstev, toda vse zastoni. Vse je bilo gluho in nemo za vse prošnje. Zato pa je ta visoka zbornica, ako hoče biti ljudsko zastopstvo, dolžna, se odločno zavzeti za državne uslužbence in s svojim sklepom pozvati vlado, da naj ta kolikor hitro mogoče odpomore žalostnemu stanju državnih uslužbencev.

Dejstvo, da se je več strank s svojimi predlogi in interpelacijami zavzelo za državne uslužbence, dokazuje, da je uravnava služb in plačila državnih uslužbencev nujna stvar in

LISTEK.

Spokornice.

(Novela. — Iz japonskega romana Hajke-monogatari.)

Tri leta je bivala Givau na dvoru cesarja Kijomori, ki se je razveseljeval z njenim pesem in njenim plesom in je zato pošiljal vsak mesec njeni materi Ginjo 100 meric riža in 1000 rnič plemenite kovine. Tri leta so se tako solnčile žene; tedaj pa se je dogodilo sledeče.

Iz okraja Nara je prišla rožnolepa, šestnajstletna plesavka — Hotoke — v glavno mesto. Njeno telo, ki je bilo tako lepo, kakor telo boginje ljubezni Beuten, njeno igranje, petje in ples ji je podjarmilo vse možke.

Toda ona je bila ničemurna in vladodeljna.

»Kajti,« — si je pravila — »čemu bi se bila toliko trudila, da se naučim vseh plesov in spevov, če ne stremim po tem, da očaram najmočnejšega moža — Kijomori samega. In pred njega hočem stopiti, še preden me pokličejo.

Nekega dne torej odide na grad Nizi-jatsu, stopi pred cesarja, se prikloni in reče, da je ona slavna plesavka Hotoke.

Toda on se ujezi in reče: »Plesavke prihajajo le, če jih pokličem. In tebe nisem klical. Sicer pa, kdorkoli si, Givau ne boš nikdar dosegla. Torej pojdi!«

Po teh trdih besedah zapusti Hotoke dvorano.

Givau pa se obrne k svojemu gospodu: »Plesavke prihajajo često nepozvane! Zato ji odpustite. Zelo je še mlada in ne ve, kaj se spodobi v Vaši pričujočnosti. Ali niste videli, kako je zbegana povsila trepalnice? Kako so se ji oči napolnile s solzami? Usmilite se, gospod, in jo zopet pokličite, da pred Vami poje in pleše!«

Kijomori ugodil njeni želji in pošlje sla po Hotoke.

Ona se naglo vrne in cesar ji reče: »Givau se moraš zahvaliti, da smeš še enkrat stopiti pred mene. Torej pokaži svojo umetnost!«

Ona se prikloni in zapoje pesem o vladarjevi slavi. Vsi, ki so jo poslušali, so bili polni občudovanja.

Tedaj je odložila harfo in plesala... plesala...

Ob njenem plesu se dvigne Kijomori s svojega sedeža in njegovi občudovalni pogledi drsijo po njenih črnih lasih, po svilnatih trepalnicah, po rosinah očeh, po ozkem obrazu, po čarobni postavi.

Slednjič konča in hoče oditi.

Toda on jo poprosi, naj ostane, in pristavi: »Če se obotavljaš zaradi Givau, tedaj jo od-slovim.«

Hotoke odgovori: »Ne mogli bi je pozabiti in enkrat bi Vam postalo žal.«

Toda on odkima z glavo in napiše Givau ločilno pismo.

Četudi je Givau vedno pričakovala ločitve, ni vendar mislila, da pride tako naglo.

O kako težko se je posloviti, če je kdo tri leta počival v senci istega drevesa in zajemal iz istega studenca!

Tedaj je napisala te-le verze:

Zakaj cvetel na griču cvet je celo poletje?

Saj slednjič vendar umrè:

Jesen ga z mrzlo roko strè,

da v žalosti pogine.

Ko se je vrnila k svojim, je zajokala grenke solze. Mati in sestra sta jo vpraševali po vzroku. Toda ona je molčala.

Tako je preteklo nekaj mesecev; tedaj pošlje Kijomori sla, ki poprosi Givau, naj pride na grad: da je Hotoke bolna in žalostna; naj bi jo ona potolažila in razveselila.

Toda Givau ni odgovorila.

Tudi drugi in tretji sel je prišel zaman. Tedaj reče Toci, njena mati: »Če boš kljubovala vladarjevi volji, nas vse uničiš. Od tebe je torej odvisno, ali bom še dalje živela, ali žalostno končala!«

To je odločilo. Materini želji je morala ugoditi.

Napotila se je z Ginjo, ki je ni hotela same pustiti, proti gradu in je skušala skriti pod širokimi rokavi temne obleke svoje solze, ki so ji vedno in vedno vrele iz oči.

Ko jo je Hotoke ugledala, se ji je zelo zasmilila in govorila je svojemu gospodu mehke besede.

Givau je najprej plesala, potem pela. Pesem se je glasila:

»Nekdaj Hotoke bila sem enaka, dokler bolest se ni mi pridružila.

O, da Hotoke ne bi nikdar v boli solzà prelila, kot sem jaz jih lila!«

Vsi v dvorani so bili od pesmi gjenjeni; in Kijomori jo je poprosil, naj često pride.

* * *

Na poti domov se je zaklela: »Če bi morala še dalje tako živeti, je bolje, da skočim v reko Futsi.«

Kinjo ji reče, da tedaj pojde z njo.

Ko je mati slišala o tem, je vzdihnila: »Če ve dve, ki sta v cvetočih letih, to storite, kaj preostaja meni, ki stojim ob prepadu življenja, kot da grem isto pot?«

Givau se je prestrašila: materino smrt zakriviti, to je toliko kot vseh pet smrtnih grehov.

Zato je sklenila, da postane puščavnica in spokornica, dasi je bila stara šele enaindvajset let, in si je odrezala blesteče lase.

Devetnajstletna sestra je storila ravno tako. Tudi mati je dejala: »Čemu mi bodo še ti beli lasje?«

Umaknile so se v samotne gore za Zago (v okraju Katano), zgradile si tamkaj nizko kočjo iz vej, ki jih je bil odtrgal jesenski veter, in so pričakovale v stanovitni molitvi, polne hrepenenja, bodočega življenja.

Nekega dne je močno potrkalo ob bambusovo pletenino, ki jim je služila mesto vrat. Spokornice so se prestrašile — kajti nihče jih še ni bil obiskal — in so obotavljale se odprle.

Hotoke je stala zunaj.

utemeljuje nujnost mojega predloga. (Pritrjevanje.)

Gospod finančni minister nam je v svojem govoru z dné 5. novembra naznanil, da je v državnih blagajnah v letu 1907 še 146 milijonov kron na razpolago. Od te svote se jih je 63 milijonov kron že porabilo, na razpolago jih je še torej 83 milijonov kron. Pri tako ugodnem denarnem položaju, ni težko državni upravi, če ima količjak dobre volje, ustvariti državnim uslužbencem človeško existenco.

Moderna država kot moderna institucija naj postopa tudi v socialnem oziru s svojimi uslužbenci vzorno in naj daje celi kapitalistični družbi dober zgled.

Zvišanje plač naj se pri definitivno nastavljenih uradnih slugah, paznikih in poslovodjih itd. tako uravna, da se upelje sedem plačilnih stopenj s 1000 K začetne plače. Zvišanja naj se vrše vsake tri leta s 150 K, tako, da se v 18. letih doseže najvišja plača 1800 K.

Gospoda moja! Vsakdo, kdor ima količjak življenjske izkušnje in pozna v mestih vladačo res veliko draginjo, ki je nastala vsled prekupovanja, mi bo priznal, da vsaka služba bodisi katerakoli, mora dotičniku vsaj toliko donošati, da more živeti. Delavci in državni uslužbenci imajo samo svoje roke in družega nič. In tu mora možko delo toliko donošati, da more pošteno vzdrževati sebe in svojo družino. (Pritrjevanje.)

Koliko je potrebno za življenje?

Gospoda moja! Napravil sem si majhen račun, kaj potrebuje mož pri najnižjih potrebščinah, da more sploh izhajati. Vzel sem si tu provizoričnega državnega uslužbenca, ki zasluži dnevno 2 K 40 vin. Dotičnik mora plačati za stanovanje, posebno pri nas v Ljubljani, ako hoče vsaj polovično človeško stanovati in ne v hlevu, najmanj 120 gld. ali 240 K. (Medkljici.)

To je najmanje, kar se more sploh proračunati.

Vzemimo družino s štirimi osebami. Za hrano potrebuje mož na dan najmanj 1 K 40 vin., to je letno 584 K. (Medkljici.) Za obleko, ako ima rodbino, porabi letno gotovo 100 K, za kurjavo 80 K. Družega pa nisem nič računal. Račun izkazuje: Potrebuje 1040 K, zasluži pa le 876 K, ima torej izgube 128 K. Kje naj vzame teh 128 K? On ima pa še druge potrebščine, ki niso prišle tu v račun. Kje so šolske potrebščine, kje so druge stvari, kje je morebiti tu ali tam kaka zabava, katero ravnotako potrebuje kot kak drugi. (Pritrjevanje.)

Da, kje so časopisi? Tu o njih ni govora. Poglejte 128 K izgube! Vzemite pa tukaj račun nastavljenega služabnika, ki ima letnih 1096 K 72 h, torej dnevno približno 3 K. On pa potrebuje dnevno 4 K 30 h; manjka mu torej 472 K 78 h. Kje naj jih vzame, ako je pošten in noče krasti? Krasti ne sme, država pa ne dá dovolj plače svojim služabnikom. (Mnogoštevilni medkljici. — Poslanec dr. Šusteršič: Veliki tatovi se izpuščajo, le mali se zapirajo.) Popolnoma res! Država je tudi slepa; velikim tatovom že dopušča, da kradejo, svojim služabnikom pa ne dá toliko, da morejo živeti. Kako naj izhaja? On mora brezpogojno to, kar mu manjka, pristradati. Ne gre drugače, on ima premalo, njegova družina pa je zanemarijena in ne dovolino oblečena in ne dovolj hranjena. Vsled tega nastajajo različne bolezni, jetika itd., človeštvo pa gre dolagoma po tej poti v pogin.

Zakaj? Zato, ker država tistim, ki so jih v resnici potrebni, ne daje tega, kar potrebujejo za svoje življenje. (Pritrjevanje. — Medkljici.)

Dalje zahtevajo državni uslužbenci tri v penzijo vračunane službene starostne doklade po 150 K po treh, šestih in devetih v najvišji plačilni stopnji doslužbenih službenih letih. Provizorični uslužbenci naj se po enoletni službi definitivno nastavi. Ta zahteva je posebno važna, ker stabilno nastavljanje pomenja zagotovitev službe in s tem tudi existenco uslužbenca. Država je doslej v tem oziru postopala precej branjevsko in prav po mače-

hovsko. Vzame se provizoričnega uslužbenca, ga vzdržuje leta in leta v provizorični službi, dokler ta ne postane star in dela nezmožen. (Klici: To je nečuvno! — Pritrjevanje.)

Gospoda moja! So še danes provizorični služabniki, ki služijo že dvajset in še več let, (Medkljici.) opravljajo službo v popolno zadovoljnost predpostavljene, ne morejo pa doseči definitivne službe. Najbrže se jih ne nastavi zato, da se prihrani par beraških viharjev.

To gospodarstvo se državi ne sme več dalje dopuščati. Ako se potrebuje služabnike, naj se jih tudi pošteno plača in naj se jim služba tudi zagotovi. Zakaj bi ne imel en človek pri istem gospodarju iste gotovosti in ugodnosti, kot jo ima drugi? Gotova služba je človeško največje dobro. Če privatna družba je moralno zavezana v slučaju delavčeve bolezn ali starosti skrbeti zanj, v toliko bolj pa je dolžna država svojim uslužbencem brez razlike zagotoviti existenco. Eno leto provizorične službe popolnoma zadošča, da se vidi, ali je kandidat zmožen za službo ali ne. (Čisto pravilno.)

Aktivitetne doklade naj se uvrste po draginskih razmerah dotičnega kraja in naj se zvišujejo do 60 odstotkov. Najnižja penzija predčasno umirovljenega državnega uslužbenca naj se nastavi na 600 K.

Najnižja penzija vdov naj se določi na 600 K pri progresivnem stopnjevanju po delavskih letih in dohodkih pokojnega moža. Sirotinski doneski naj se določijo na vsakega otroka letnih 150 K. Če umrje oče, je to za ženo in otroke grozen udarec. To je celo pri bogatih ljudeh slučaj. V koliko hušje občuti izgubo rednika šele uboga družina. Ta bolest obstoji iz skrbi in ljubezni, iz skrbi za bodočnost in iz ljubezni do pokojnika in zapuščenih otrok. Stvar socialne pravičnosti je, skrbeti za družine umrlih. Vdovni donesek je sedaj določen na tretjino zadnje moževe aktivne plače in znaša najmanj 400 K. Ta najnižja penzija pa je v največ slučajih tudi največja, ker skupni dohodki državnega uslužbenca redkokdaj presegajo 1200 K. Mislimo si lahko, kakšno je potem življenje take vdove; s penzijo nikakor ne more izhajati, četudi živi le ob kruhu in krompirju. Kazanje na postranski zaslužek je prazna beseda, kajti kaj si hoče žena z otroci še posebej zaslužiti?

Aktivitetna doklada naj se vračuni tudi penziji. Določi naj se 35-letna službena doba. Ta zahteva je v polnem obsegu upravičena, da, za marsikatero kategorijo, kakor: jetniške paznike, laborante, paznike in delavce v rudnikih za živo srebro in topilnicah, nadalje za uslužbence v cinkarnah itd., je ta doba že predolga in zadostuje 30 let. Provizorični dostavni sluga naj bodo kot pomožni sluga.

Gospoda moja! Nekaj čudovitega je pri nas: takimenoenovani dostavljaj, ki ni definitivno nastavljen, ki dan na dan ne ve, ali bo jutri še v službi, ali bo imel še kruh ali ne itd. ta ubogi mož, ki mora na dan prehoditi 40 in tudi 50 km, naj živi z dnevno plačo 2 K 40 v! Tega človeka se ne vidi; ta človek mora svoj živ dan prehoditi 40 do 50 km in če postane star, pride morda kdo, in ga naloži na voz, s katerim vozi kaj drugega kot ljudi. To je usoda provizoričnega državnega uslužbenca. (Klici: Čujte!)

Je še ena kategorija državnih uslužbencev, na katere nikdo ne misli — to so cestarji in pazniki rek. Ti najrevnejši med reveži naj se uvrste v IV. razred in naj se zjednačijo z drugimi državnimi uslužbenci.

Službena pragmatika.

Nujna potreba je napraviti službeno pragmatiko. Brez določenih določb je uspešno delo nemogoče in zato morajo dobiti enako uradnikom tudi uslužbenci službeno pragmatiko. Ta naj vsaj najmanj to-le obsega:

Prvič: Pravico dopusta. Vsak državni uslužbenec imej zagotovljen letni dopust 14 dni do 3 tednov — (Klici: Odpočitni dopust!) — da odpočitni dopust — in sicer do 20. službenega leta 14 dni, po 20. službenih letih pa tri tedne. (Čisto prav! — Poslanec Brei-

ter: To je pametno kot le kaj!) Zelo pametno, gotovo pametno.

Drugič: Poklicanje prostoizvoljenih kolegov v disciplinarno komisijo.

Gospoda moja! Disciplinarna komisija je nekaj tako važnega, da je zahteva državnih uslužbencev popolnoma upravičena, da imajo tudi v tej komisiji mož, katerim zaupajo in o katerih vedo, da imajo v njih svojo oporo — tam, kjer jo najbolj potrebujejo. (Poslanec Choc: Eno varstvo!) To je varstvo, gotovo!

Tretjič: Prisilno zavarovanje proti nezgodam v službi — ti ljudje namreč niso prav nič zavarovani.

Četrtrič: Nedeljski počitek. Gospoda moja! Če moram govoriti o potrebi nedeljskega počitka, je to danes, v letu 1907, pravzaprav čudno. V času humanitete, v času človečanske ljubezni, v času soc. vprašanj itd., v teh časih ljudje nimajo niti najbolj naravnega, namreč telesnega počitka v gotovih časih. Naravno je in utemeljeno v človeški naravi, da potrebuje človek po svojem delu počitka, da se za bodoče delo odpočije in ne samo telesno opomore, ampak se tudi duševno sveže poda lahko zopet na delo. Že od nekdaj se je povdarjalo, da je človeku potrebno določnega počitka. Imeti mora gotov čas, ko je sam svoj gospodar. Če sem cel teden, cel mesec, celo leto v delu in nisem nikdar sam svoj gospodar, potem nisem več človek, tu se preneha takorekoč človeško bitje, potem sem suženj, žival, suženj družbe, zato mora imeti človek, ako ni suženj, tudi v državni službi svoj počitek. (Odobranje.)

Pa ne samo država zapoveduje nedeljski počitek, ampak tudi naša katoliška cerkev in že v stari zavezi je bilo zapovedano praznovati soboto, ravno tako zapoveduje katoliška cerkev v nedeljo praznovati in počivati. Če bi imeli cerkvene postave danes veljavo, bi se ne bilo potreba delavstvu boriti za nedeljski počitek. (Odobranje.) Ker pa družba noče več priznati krščanstva, ne pripozna tudi človeške pravice do enodnevnega počitka v tednu. Zato se moramo še vedno boriti za nedeljski počitek. Zato je tu prilika, da zahtevamo od vlade, da dá državnim uslužbencem nedeljski počitek, ali če je ta popolnoma nemogoče, kak drug dan v tednu kot dan počitka.

Nadalje se zahteva odstranitev nečastnih kazni pri jetniških paznikih. S tem sem prišel do točke, ki spada najbrže še v čas barbarizma (Posl. Breiter: Inkvizicije!) ali inkvizicije.

Jetniški pazniki se namreč kaznujejo za službene pregreške z zaporom.

Uprašam Vas, kateri prosti državljani bi si pustil kaj takega dopasti; ako v svoji službi, morda celo proti svoji lastni volji, stori kak mal pregrešek in še mora biti potem 48 ur ali celo en teden zanj zaprt.

Imam tukaj službeni red uradnikov in jetniških paznikov pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani. § 102 določa sledeče:

Pregreški zoper službeno zvestobo in prestopki službenih določb, posebno nepokorščina, lahkomišljeni dolgovi, pijanost, nemožnost, zanemarijenost, surovost, neresnica in neprenosljivosti se kaznujejo disciplinarnim potom:

Disciplinarne kazni so:

1. Pismen ukor.
2. Ustmen ukor vprico pri raportu zbravnega nadzorovalnega osebja.
3. Odvzete prostega izhoda v službe prostih dneh.
4. Odvzete prostega izhoda sploh, (hišni zapor).
5. Određenje k težki službi za dalj časa.
6. Zapor do osem dni.
7. V težkih službenih pregreških odpuštitev iz službe.

Te določbe so naravnost poniževalne in sramotne. S kako pravico se more prost državljani in če je tudi državni uslužbenec, kaznovati z zaporom za svoje službene pregreške.

Radoveden sem, kaj bi se zgodilo s tovarnarjem, ako bi se predrznil svoje delavce z zaporom kaznovati za pregreške v tovarni ali izven tovarne? Pognalo bi se ga v pekel

in to s polno pravico. Prosto službeču človeku ne more nikdo, tudi le napol izobražen človek, priznati zapor za njegove službene pregreške. Da pa se najde še leta 1907 v Avstriji službeni red, ki kaj takega predpisuje, se pač lahko izpozna, kako malo misli naša imenitna birokracija na napredek in kako se še vedno strastno drži starega čofa.

Jetniški pazniki imajo veliko odgovornost, kar se lahko izprevidi iz službenih predpisov:

»Vsak paznik, kateremu je izročeno nadzorstvo nad delavskim oddelkom, mora za vsak tečen posebej voditi delavsko tabelo, v kateri so zaznamovana imena delavcev in učencev, in če so ti razdeljeni v več razredov, po razredih, nadalje izvršeno delo po dneh ali urah ali izgotovljenih kosih.

To delavsko tabelo mora napraviti tisti paznik, ki ima prvi dan v tednu službo v dotičnem delavskem oddelku.»

Nadaljne zahteve so:

Odtegnjenja polovice aktivitetne doklade v slučaju, ako ima dotičnik tudi stanovanje.

Dalje: Določitev dnevne službene dobe. Ta upravičena zahteva uradnih slug je gotovo utemeljena, da se za določeno plačo določi tudi delavni čas, izven katerega ni nikdo prisiljen brezplačno opravljati svoje službe. Za družinsko življenje državnih uslužbencev pa je naravnost potrebna določitev dnevne časa.

Če ima kdo družino, ima tudi željo, zdaj pa zdaj pri njej preživeti nekaj časa. Če pa nima časa, da bi videl svojo družino, ali je to potem še rodbinsko življenje? To ni nobeno rodbinsko življenje, in če ljudje v državni službi nimajo prilike si voditi družinsko življenje, potem se pač že vse neha. Država, čuvaj reda, je dolžna vzdrževati tudi družinski red in gledati na to, da se njeni služabniki lahko posvetijo svoji rodbini. To je takorekoč življensko vprašanje, ki se more v interesu uslužbencev urediti. Sicer se lahko pripeti slučaj, da oče ne bo poznal svojih otrok!

Dalje: Gotova in dvojna plača čezčasnih ur in nedeljskega dela. Skrajšanje dnevne službe jetniških paznikov.

Opustitev tajne kvalifikacije. Tajna kvalifikacija je že staro zlo, vsled katerega gotovi ljudje ne morejo nikdar naprej. Je lahko najbolj, najpridnejši in najpripravnejši služabnik, če pa morda enemu gospodu ravno ne »dopade«, ne more nikdar naprej. Tajna kvalifikacija je direktno stena, za katero se uganjajo hudodelstva nad bližnjim. Kvalificira se ga slabo, dotičnik pa se ne more zagovarjati in opravičiti, ampak more dopustiti, da se go di nad njim krivica. Tajna kvalifikacija goji med služabniki in uradniki neko nemožato h navščino in hlapčevstvo. Hoteč se prikupiti gotovim gospodom, stori marsikdo to, kar je zoper njegovo čast in bi ne storil, ko bi ne bilo tajne kvalifikacije. Stran torej z vsemi korupcijskimi določbami, med katere spada tudi tajna kvalifikacija.

Jetniškim paznikom pri sodiščih naj se priznajo enako paznikom pri kaznilnicah vsi naradni dohodki.

Stanovanja.

Stanovanjsko vprašanje v mestih in industrijskih krajih je danes eno najvažnejših vprašanj. Manja stanovanja se skoraj ne dobe in so silno draga. Delavno ljudstvo se mora torej zadovoljiti s slabimi in razun tega še dragimi stanovanji. Zelo nujno potrebno je, da država tudi v tem oziru kaj stori za svoje uslužbence.

Posebno si dovoljujem to potrebo poudarjati za sodne sluga in jetniške paznike v Ljubljani. Služba teh ljudi je taka, da so zelo veliko navezani na uradne prostore.

Mnogi stanujejo daleč proč, nekateri celo v okolici, kar pa je posebno pozimi vsled slabih potov zelo neprijetno in tudi potrata časa.

Kar se tiče zidanja — tudi zelo važno vprašanje — si dovoljujem odločno svariti pred takozvanim »Kasernensystemom«, kajti ta ne odgovarja potrebam in povzroči v času epidemije velike katastrofe.

»Oprostite, da sem prišla«, — je govorila klečé — »vem, nisem vredna, da bi ve svete žene govorile z menoj. Odkar sem videla vašo usodo, sem morala vedno misliti na to, da mene čaka isto. Bala sem se zime, ki trga listje z dreves... Ko sem zvedela, da ste posvetile svoje življenje Budhu, sem prosila Kiomori, naj mi dovoli, da odidem. Toda on mi je branil, dokler nisem ušla v varstvo jutranje megle. Sreča je večni sen našega življenja; toda tema prihaja hitreje kot luč. Malo srečnih dni preživimo in stopamo neprenehoma, korak za korakom, temi nasproti... O dovolite, da ostanem pri vas!«

Givau je zahtela, ko je to slišala; celo v sanjah bi Hotoke ne pripisovala podobnih misli.

Ona je bila svetu obrnila hrbet iz žalosti nevolje; da pa je bila sedemnajstletna Hotoke, ki je živela v blestnem solnčnem svitu, že trudna tega umazanega življenja, to jo je genilo do solz.

Tako je Hotoke raztrgala svojo obleko, odrezala si lase in darovala v dolgih molitvah Budhu cvetja in kadila.

Njihovo življenje je bilo odslej kakor jezero brez valov. Brez želja so živele, dokler jih ni Budha poklical v svoj raj.

Nam pa se spodobi prinašati cvetja in daritev dušam Givau, Ginjo, Toci in Hotoke, katerih imena stoji zapisana v zlati knjigi božjega svetišča v Gozirakava.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespuđ

redehter!

Zdej en cajt se uni tulk brigaja za gilas narodno-napredne stranke »Sluvenja«, kokr za ta lansk sneğ. A mislja, de ja je začeu žepan deželnega stolinga mesta lblane Ivan Hribar zatu vn dajat in gnar vn metat, de ja uja klerkalci čez rama

gledal, kokr ta desetga brata? Nkol ne! »Sluvenja« gvišn ni zatu tle, de b pud mernikam mlilatla, ampak zatu, de b na use strani zgaga delala in ldi giftala, sevede take ldi, ke nečēja iz Hribarjam skp žajfa peglat.

Učas b ja žiher krecnl mal pu jezic, ta »Sluvenja«, če ne u še mislu nen redehter, de ma prou. Zdej je ratala že čez dali bl sitna in se je clu na gespuđ dohtar Kreka skupala,

zatu, ke je u državnmo zbore prostomisl-cem sapa uzeu.

»Sluvenja« s na čudna viža predstaula lučitu cerkve ud države. U »Sluveni« stresa en mužakar soja pamet tku, de se prec vid, de nima drgač možganu, kokr če mu jh prnese kelnarca u štari na talari. Ta mužakar prau, de more država pubrat cerku use kar ma, pol u pa frej ud cerkve. Tud u pulitka se na sme nubedn dehovn nč mešat. (Ta nar lubš b mu blu sevede, de b se sploh nubedn dru u pulitka na mešu, kokr sam Ivan Hribar).

Taka svobodna misu ma »Sluvenja« in se čud, de je gespuđ dohtar Krek za tu, ke pol še plače ket prefesar na u smou pугervat, ampak u mogu zastojn tlaka delat in u petkh peklat jt, če u tou žiut in še naprej pulitka delat. Men se tu zdi glih tku, kokr če b pršou h men en raubar, pubrau m use kar mam, in ke b jest stavu pred nim enkat u sam srajc, če b m ja pustu, b pa reku raubar: zdej se pa ločma, ke jest sm svobodamislec.

Prijatla »Sluvenja«, tku se pa nisma zmenil in če tud gespuđ dohtar Krek nima nč prot tem, de b se cerku pu pravie in brez raubarije in gulfijs lučila ud države, gvišn pa ni za tu, de b država preh cerku ubrala du zadnga, predn b se lučila, ampak država nej ma tu, kar ma, cerku pa tud soje in če je država pravična, more dat še tud tist nazaj, kar ji je že pubrala. Tu b blu prou in pušten, ne pa tu, kokr s mislja leberaln svobodamislci, ke prauja: kar je toje, je moje, kar je pa moje, pa teb nč am na gre. Tku naumn s more lučitu cerkve ud države mislt le en tak, ke je pravica pr rokounač štederu al pa se je iz

pametja skregu, al pa še nekol iz no prjatu ni biu.

Leberalci b sevede rad, de b se cerku na mela nč u pulitka za mešat, de b dehouni na smel ldi pudučvat, kuku morja žiut in kermo smeja zaupat. En cajt b šlu tu za leberalce čist lepu. Kar b želel, b dubl u roka in debe-lil b se, kokr pouhi. Ampak tu b šlu le en cajt. Ldje b kmal tku pudevjat, de b začel leberalce daut in jm mast pušat. Tekat b pa začel leberalci spet hitr dehoune in cerku na pumuč klicat in prost, de nč jh rešja deujaku.

Jest se gespuđe dohtar Kreke prou nč na čudm, če je u državnmo zbore guvuru za tu, de nej ma tud pravica soja prostost, ne pa le krivica. En pušten in pametn clouk drgač kratk in mal guvort na more. On je prou za prou ta prau svobodamislec in usakmo prvoš, kar mu gre. Tu sa ldje že zdauni spu-znal, in zatu ma tud cela armada puštenih ldi za saba. Čudm se pa žepane Hribari, ke zmeri na dehoune zabaula, na dru h stran pa kapelce purihtava in pesti maše brat svetmo Jurje u čast. Tu je čudn, gespuđ redehter, pa nej reče edn kar če. Iz tega se pa na da družga vn uzet, kokr de b rad žepan Hribar ldi take naprau, de b na vidl, kašne špila pu svet s soja lučituja cerkve ud države.

Leberalci sa mende usi glih, kokr im pa-še, tku pa delaja, sam de maja kašna nuc. Sej Predivč tud na useh koncch in krajeh kapelce pustaula in on že ve zakaj. In žepan Hribar? Pejte na, usi sa glih ket krajcarji. Na use viže puskuša, na kašna viža b se ldem bl pršmajhlov. Ke ja je iz belakrajnska železnca pu stran zavozi, in se zatu Krajncem za-meru, je začeu pa iz kapelcam puglivat, faj-

Gospoda moja! Izkušnja uči, da če nastanejo nalezljive bolezni, pred njimi največ trpi delavstvo v velikih kasarnah. Vsled sanitarnih odredb se v takem slučaju taka hiša zapre, nikdo ne sme ven, delavec ne sme na delo in vsled tega trpi občutno škodo. Kjer stanuje mnogo ljudi stisnjenih v eni hiši, je že to vzrok mnogim boleznim; v takih hišah pa se tudi bolezen mnogo hitreje razširja in tudi več ljudi oboli. Zato take kasarne sploh niso priporočljive, če niso izključno potrebne. Mogoče je lahko, da se v marsikaterem kraju ne more zidati malih hišic. Kjer pa je količnik mogoče, naj se opusti »Kasernen-system«, ker ni ne praktičen in ne v higijeničnem oziru dopustljiv.

Misliti se mora na to, preskrbeti državnim uslužbencem vseh kategorij, zdrava, svetla stanovanja in če le mogoče košček vrta.

Gospoda moja! Zdravje je največje dobro vsacega človeka, zato pa mora delodajalec skrbeti, da ostanejo njegovi delavci zdravi in stanujejo v zdravih stanovanjih.

Pri regulaciji službenih razmer državnih uslužbencev, naj upošteva visoka vlada vse državne uslužbenke vseh kategorij. Pazniki in poslovodje kot uradni slugi v c. kr. tobačnih tovarnah nestrpnost čakajo ureditve njihovih razmer. Če ima n. pr. pisarniški sluga pri generalni direkciji na Dunaju 98 kron plače in če more živeti s tem denarjem sebe in svojo družino na Dunaju, potem je gotovo čarovnik. In tako je tudi drugod.

Gozdni delavci.

Avstrijska država posedla zelo velike gozde in ima tam uslužbenih tudi mnogo ljudi.

Delo v gozdih je zelo naporno in posebno neprijetno, ker je odločeno od sveta. Drvarji in gozdarji pridejo le redko kdaj med druge ljudi. Delavci po gozdovih pa so zelo slabo plačani in tudi za starost niso preskrbljeni. (Klic: Niso niti zavarovani!)

Jaz sem pred par dnevi izročil njegovi ekselenci poljedelskemu ministru spomenico za zavarovanje gozdnih delavcev na Kranjskem. Upam, da bo njega ekselencia upošteval to spomenico in dal delavcem, kar potrebujejo in do česar so upravičeni.

Gozdarji morajo biti precej naobraženi in prestati izkušnje, predno se nastavijo kot gozdarji. Na svojih mestih morajo opravljati uradniške posle, ne morejo pa postati uradniki. Vzgojevalne razmere otrok so tu zelo otežene, ker ti ljudje stanujejo navadno globoko v gozdih in otroci posebno še pozimi ne morejo obiskovati šole.

Rudarji.

Nadalje naj se zavzame visoka vlada tudi za razmere rudarjev in rudnikih za živo srebro. Plače so zelo nizke, da se delavci ne morejo preživljati. V Idrijo se morajo dovažati vsa živila po zelo nerodnih potih in radi tega se živila tudi podraže.

Delo v jami in pri topilnici je zelo nezdravo, zato pa so tudi delavci blede in bolni.

Nuno potrebna je tu izdatna pomoč v obliki izboljšanja plače in povišanja provizije, posebno pri starih provizionistih.

Hočem Vam tu nekaj povedati, ne mislite pa, da je to pravljica. Bil sem pred kakimi tremi meseci na Vojskem. Tam je bil namreč shod, na katerem se je sklenila resolucija, v kateri se je zahtevalo, naj se vdovska penzija določi najmanj na deset kron mesečno. Sedaj dobivajo udove, če se ne umotim, nekaj nad goldinar, (Cujte! Cujte!) sirote pa dobivajo 60 krajcarjev na mesec. (Klici: Skandal!)

Gospoda moja! Če se hoče kupiti zrnja za ptiče, bo ta ptič gotovo 60 krajcarjev mesečno porabil. Tako podpira avstrijska vlada svoje služabnike. Ni čuda, če tu in tam izbruhne ljudska nevolja in si da duška!

Cinkarna.

Gospoda moja! Avstrijska država pa nima samo rudarjev, ampak še tudi druge delavce. Pri nas v Celju je c. kr. cinkarna.

mešter gesspud Berce u mogu pa u te kapelc Buga prost, de b žepane pamet razsvetlu in ga pu ta prau pot naprej pelu. Kulk mu bo use tu nual, se še na ve, prou velik pa mende ne, zatu ke take dobr dela, kere člouk iz špekulacije nardi u nebeseh še tulk ne zaležeja, koker je zalegu tist Kunčiču kanon, ke sa zdej en cajt z nim na Grad usak upoune strelal.

Glih prou, de sm se spomnu na ta kanon. Koker sm zvedu, je žepan pustu Kunčiča ajnkostlat zavile tega, ke ga je iz kanonom tku grdu namiru. Jest na vem, al je tu res, al me čja sam nafariat iz tem. Če se je Kunčiču kanon tku slab ubnesu, b na blu treba zavile tega prec Kunčiča zamehurt pestet. Kulk se je že drugi puftričl, pa ih nisa zavile tega prec hop uzel. Če se strel iz kanona holt pu dneu ni slišu, ke je tak rupot pu mestnem flajštre, nej b pa u punučl puskusl strelat, tekat ke je punavad bi tih, če glih kašn pjanci na razsajaja, b se pa strel deleč naukul slišu in ldi b lohka začel soje ure štimat, de b vedl, pr čem de sa. Men se Kunčič smil. Sej je mou že iz megla taka smola, ke ja je iz sojem kanonom pregajnu, zdej se mu je pa še ta nasreča prpetila. Koker se vid, ni prou varn iz kanonom ukul hodet; tu sa tud na rotuže sprevidl, zatu pa nisa tli gesspude Štefete dat vafnpasa za kanon. Buh ve kašne nasreče sa ga s tem ubvarval in gesspud Štefe je lohka rotuže za tu hvaležn; kanona pa u resnic tku ni nucu, ke na grabce, kakršn sa iblansk leberalci, še nekol nubedn pametn člouk ni iz kanonom strelu.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

Cinkarski delavci v Celju žele izpremembe svojih razmer predvsem pa povišanje plače in ureditev provizije. Zalostno je, ako se dá delavcu, ki je morda 30 do 40 let delal v tovarni, 16 kron mesečne provizije. (Cujte! Cujte!) Kaj hoče početi s 16 kronami pri tej draginji, ki vlada danes? On ne more živeti, ne more pa tudi ne umreti. (Poslanec dr. Horský: V Příbramu je ravno tako.) Torej tudi drugod je podobno. Zato pa naj visoka zbornica izdatno pomaga državnim uslužbencem. (Poslanec Breiter: Pa bo prišel fin. minister in rekel, da nima denarja.) On bo že drugače govoril, če mi hočemo.

Tobačno delavstvo.

Gospoda moja! Tobačni delavci, ki zaslužijo državi na leto toliko milijonov, bi bili tudi lahko bolje preskrbljeni kot so. V splošnem zaslužijo moški delavci okrog 2 K do 2 K 40 vin. na dan. (Klic: Ne vsi, v Budjevicah še manj!) Poglejte, država spravi na leto od tobačnih delavcev okrog 150 milijonov, zato pa mora tudi skrbeti, da so delavci preskrbljeni (Odobranje), da morejo živeti, da imajo vsaj toliko, da ne stradajo. Delavec z enim goldinarjem dnevnega zaslužka je sramota tega stoletja, še večja sramota pa za tistega, ki ga plačuje. (Pritrjevanje.)

Za družinskega očeta je ta plača mnogo premajhna, zato pa mora ubogi človek z ženo in otroci naravnost stradati.

Živiljenjske razmere naj se uredijo po gotovih potrebah, ravnotako tudi starostna preskrba. Izpremeni naj se tudi delavski red. Če napravi delavec neumnost, ki ga spravi v konflikt s kazenskim paragrafom, je v nevarnosti, da izgubi službo. Tudi tu naj se boli človeško postopa, kot se je doslej.

Doživel sem letos slučaj, dovolite, da Vam ga povem. V ljubljanski tobačni tovarni je bil neki mož 17 let v službi. On ima hčer, ki je v 15. letu. Neki večer je bil doma, ko je njegova hčer peljala na malem vozičku drva domu. Zraven je stal nek pijan sosed, ki je deklico nadlegoval. Oče, ki je bil oddaljen kakih 200 do 300 korakov, je to videl in ji zaklical: Udari ga enkrat! Deklica vzame v resnici poleno in udari pijanca na roko. Kaj se je zgodilo? Hči je bila obsojena na 14 dni zapore, oče pa na 6 tednov zapore in zraven je izgubil še službo.

Mi smo interpelirali, smo storili vse mogoče, ali mož, ki je zvesto služil 17 let, je izgubil službo, ker je branil hčer pred takim človekom.

Jaz bi zelo priporočal visoki vladi, naj proti delavcem v eraričnih tovarnah ne postopa s tako drakonsko strogostjo. Kajti, če se meni kaj takega dogodi, ali morda gospodu ministru, ali temu ali onemu, bo storil ravno to, kar je storil ta mož. (Pritrjevanje.)

Poštni uslužbenci.

Pred enim letom se je poštarjem na njih lastno zahtevo nekoliko izboljšalo. Vendar so poštni uslužbenci z ozirom na njihovo službo zelo slabo plačani, njihove službene razmere pa so nevezdržne. Poštni slugi, pismošne itd. spadajo v produktivno kategorijo, ki s svojim delom državi direktno koristijo. Država naj tudi tu kaj stori.

Pogodbeni uradniki se že leta bore za izboljšanje. Radi bi imeli zagotovljeno eksistenco in ureditev njihove službe. Opravljati morajo uradniške posle, plačani so pa kot dinnarji. Imajo uradniško naobrazbo, katero uporabljajo v službi v prid države. Tudi napram tem naj se pravično postopa.

Vodilo bi predaleč, naštevati vse kategorije, ki so direktno pri državi uslužbene. Ako vzdržujemo glavno pravilo, da je vsaka služba javni urad, moramo temu pravilu izposlovati tudi polno vrednost, ki obstaja v tem, da se zagotovi stabilnosta in možnost eksistence vsem tistim, ki opravljajo javne urade. Le po stabilnosti in gotovosti službe, kakor tudi starostnem zavarovanju in preskrbi vdov in sirot se dá rešiti socialno vprašanje.

Znižani železniški listi.

Je pa še ena upravičena želja državnih uslužbencev in v državnih podjetjih uslužbenih delavcev in delavk, namreč ugodnost železniških vozniških kart. Jaz sem stavil v tej zbornici tozadevni predlog, opozarjam pa tudi pri tej priliki na to visoko vlado.

Vsak človek potrebuje od časa do časa gotove opomoči, da si utrdi svoje zdravje in svoje moči. Mnogo več kot marsikdo drugi je tega potreben delaven človek, to je tisti, ki je telesno in duševno vedno zaposlen. Doslej se je ta potreba priznala samo uradnikom. Služabniki in delavci ne uživajo te dobrote, ali pa le tedaj, če zanje prosjajo.

Gospoda moja! Če se dovolijo ugodnosti dobro ali vsaj boljše plačanemu uradniku, zakaj naj plačuje ravno ubogi revež, služabnik ali delavec polno vožno ceno.

Če se n. pr. pelje kam deželni predsednik, plača polovico ali pa le gotov znesek, če se pa služabnik kam pelje, mora pa vse plačati. Moj Bog, kje je tu pravica, kako se to razume? Tisti, ki nima nič, naj plača, tisti pa, ki ima veliko, plača pa le polovico ali pa še manj. (Veselo.)

To je res narobe svet. Upam, da vlada ne bo gluha za te upravičene želje in jim bo dovolila nižjane vozne karte.

Živimo v dobi socialne reforme. Vse kulturne države se pečajo s tem vprašanjem. Kultura in naobrazba vedno bolj prodirata v širše ljudske sloje. Človeške potrebe so vedno večje, ker so v najožjem stiku z napredkom kulture. Naloga družbe pa je, kolikor mogoče zadostiti tem potrebam.

Ker se pa družba koncentrira v državah, je dolžnost teh, podpirati vse naprave, ki so v splošno dobro.

Posebna dolžnost države pa je skrb za tiste, ki državi in družbi naravnost služijo. Državni uslužbenci vseh kategorij, kakor tudi delavci v državnih podjetjih imajo popolno pravico, zahtevati od države gotovo in uravnano eksistenco in država jim je dolžna tako tudi zagotoviti. (Pritrjevanje.)

Visoka zbornica! Kjer sta v eni hiši lakota in ubožstvo, je to znamenje bolezni. Ta bolezen nadleguje tudi današnje družbo. Dolžnost družbenih zdravnikov je ustaviti to nevarno bolezen in dati družbi nov in zdrav tek. Kri naj se ne preteka samo po eni strani teleasa, ampak naj se preteka po celem družabnem telesu. (Odobranje.)

Tedenski pregled.

Poglavje o slovensko-liberalni nemški zvezi. Iz govora, ki ga je imel predsednik nemškega društva v Ljubljani, navajamo za poljasilo sledeči odstavek: »Nemški deželni poslanci so imeli s slovenskimi liberalnimi deželnimi poslanci pismo pogodb, pod katero je bilo podpisano ravno Hribarjevo ime. Zato je pa vsaj jako malo opravičeno, če zdaj slovenski liberalci vsakoga, ki bi v političnih stvareh hotel stopiti v kako dotiko z Nemci, razkriče kot navadnega izdajavca, ker njihovi lastni voditelji skozi leta niso bili le v dotiki z Nemci, ampak so po pogodbi zvezani z Nemci. Iz te zveze je slovenska liberalna stranka imela največje dobičke, ker se je imela za gospodujočo oblast v deželi in izven nje zahvaliti v prvi vrsti podpori Nemcev.« Hribarjev podpis še vedno »paradira« na pogodbi, nihče ga ni prekal; ljubljanski poslanec je še vedno navezan na nemško politično stranko, ki ga ima pravico ozmerjati, kadar prelomi svojo besedo. »Slovenski Narod« bi svoje nemške zaveznike rad opral s tem, da očita S. L. S. ljubljansko gimnazijo in da spravlja tako »klerikalce« v zvezo z Nemci. Drugače pa je govoril dr. Eger. Povedal je, da so se Nemci zatekli k naučnemu ministru, ki je z njimi držal, pa S. L. S. je njihove nakane podrli v ministrskem kabinetu. Marchet je s svojo nemško zahtevo podlegel in je S. L. S. nemške zahteve zožila na najmanjši obseg, ki je bil mogoč.

Ameriško preseljevanje. Iz Amerike je zadnji čas, namreč do 28. novembra, odpotovalo 447.000 oseb. Vsi vlaki in parniki so bili prenapolnjeni, na stotine ljudi je čakalo na ladje, ker jih sproti niso mogli sprejeti. Pretečeno sredo se je v Ljubljano pripeljal 425 Slovencev in Hrvatov. Zdej se pa čuje, da so razna podjetja že zopet pričela z delom. Nekatere tovarne so naročile novih strojev in so vpeljele nočno delo radi preobilnih naročil. Kriza je baže končana. — Kako je denarna zmeda vplivala na vse strani, je razvidno iz dejstva, da je v Ameriki brez zaslužka 3000 gledaliških igralcev.

Državni zbor. Nujnost predloga za hitro rešitev nagodbe je bila v torkovi seji sprejeta z ogromno večino 400 glasov. Proti je glasovalo kakih 40 poslancev, med njimi 16 mož »Jugoslovanskega kluba«. Hribar je vsled pritiska od doma glasoval za nujnost. Ivčević in Rybač sta se odstranila. Poslanec mesta Ljubljane razglašal, da je za svoj glas dobil državno obrtno šolo v Ljubljani. Toda to šolo ima »Slovenski klub« že davno obljubljeno in se bo rešila sporazumno s »Slovenskim klubom«. — Zbornica reši pogodbo najbrže do 16. t. m., nato bo sklicanih več deželnih zborov. — Vlada je dala »Slovenskemu klubu« zagotovilo, da dobi Ljubljana delavnice državnih železnic. — Proračunski odsek je sprejel predlog poslanca Sylvestra, da se sladkorni davek zniža od 1. septembra 1908 enkrat za vselej za 8 K. — Pri meritorni razpravi je izborni govoril poslanec Šuklje. Kot priznan veščak v nagodbenem vprašanju je vzbujal splošno pozornost množestvenih poslušalcev. — Državni zbor bo končal okrog 20. t. m. zasedanje ter se snide zopet početkom marca; med tem časom se izvrše deželnozbornske volitve. — Avstrijska delegacija se snide 20. ali 21., da dovoli začasni proračun, redno delegacijsko zasedanje pa bo po Novem letu. — Pri drugem branju pogodbe so modrovali in tratili čas še raznovrstni govorniki. V razpravo je posegel tudi ministrski predsednik, povdarjajoč, da ga je osobito iznenadila taktika hrvaških poslancev. Pričela se je akcija za povzdigo gospodarskih in kulturnih razmer v Dalmaciji, nova pogodba jim zagotavlja železniško zvezo z ostalo Avstrijo, razveljavljena je vinska klayzula — in vendar se Hrvatje upirajo pogodbi. — Z veliko večino je zbornica sklenila, da se preide v specialno debato o nagodbi.

Tujski promet. Društvo za pospeševanje tujškega prometa na Bledu je imelo 8. decembra občni zbor. Zborovanja se je udeležila po zastopnikih tudi »Deželna zveza«, in načelniki gorenjskih prometnih društev. Tajnik Repe je poročal o uspehih, ki jih je društvo doslej že doseglo. Vsled predloga dr. Krišperja, zastopnika »Deželne zveze«, se je sprejel soglasno sledeči sklep: Ustanovitev gostilničarske in natakarske šole v Ljubljani je nujna narodnogospodarska potreba; leta 1909 naj se priredi razstava za tujski promet na Bledu. »Deželna zveza« se pooblašča, da to dvojno zadevo uredi. Posamezni zborovalci so nasvetovali še marsikaj koristnega, n. pr., da se priredi prilično poučno potovanje gostilničarjev Švice.

Hrvatska. Dne 12. decembra je manifestiralo pred otvoritvijo sabora v Zagrebu 15.000 oseb. Najprej so korakali mimo sabora

krščanski socialci, potem pa socialni demokratje. Dvojna deputacija je predsedniku sabora izročila zahteve po splošni in enaki volilni pravici. Nato se je otvorilo saborsko zasedanje. Ko se je prikazal ban Rakodczay, ni bilo vpitja ne konca ne kraja. Venomer se je čulo: »Abzug ban!«, »Proč za Mažari!«. Ko se je nekoliko hrušč pomiril, je vstal ban in podal listino v roke predsedniku, ki je naznanil, da je sabor razpuščen. — Hrvaška bivša vladna stranka je izjavila, da obsoja zakon o železniški pragmatiki in da Rakodczaya ne bo podpirala.

Stavka v Trstu. Pristaniški delavci so stopili 9. t. m. v štrajk, ker jim delodajalci niso dovolili deveturnega delavnika in zvišanja plač. Če bo stavka trajala več časa, bo z ozirom na bližajočo se praznike mnogo škodovala trgovini. Stavkujočih je okrog 1800; vsi so se morali iz luke odstraniti. One tezahe, ki delajo, varuje policija. »Narodna delavska organizacija« se ni pridružila stavki, zato jo socialni demokratje ljuto napadajo. Izdali so zoper njo letake in nabili velike plakate po mestu. Na delu je bilo vendar še vedno okrog 200 težakov.

Raznoterosti. Umrli je nadučitelj v Dobropoljah gospod St. Primožič. Bil je član in odbornik »Slovenske zveze« in delaven ter vesten učitelj, zraven pa ljubezni družabnik. Pogreb je bil veličasten. — V Preski je bil zadnje nedeljo ljudski shod; sklenilo se je poslati na parlament prošnjo, da naj se čimprej izvrši starostno zavarovanje. Dr. Lampe je poročal o draginskem predlogu socialnih demokratov, ki meri naravnost na uničenje kmečkega stanu. — Pouk na ljudskih šolah po Kranjskem bo trajal od 16. septembra do 16. julija. — Celo Koroško in Gorenje Stajersko je pred tednom zapadel do metra debel sneg. Velikanski zameti v Gorenji Slezijski so napravili mnogo škode. Pretrgane so brzovajne in telefonske žice. — Iz Novega Yorka se naznanja, da se je ponesrečilo pri požaru v fairmontskem rudniku 580 rudarjev. Trupla so tako ožgana, da jih ni moč izpoznati. — Umrli je švedski kralj Oskar. — Nemški nacionalni dijak, burši, so 8. decembra zjutraj napadli uredništvo lista »Reichspost.« Uslužbenci so razgrajče postavili na hladno. Nekaj starih »hiš« so policisti zaprli. — Na portugalskega kralja je namenjen atentat. V gledališču so v kraljevi loži našli dve bombi, ki sta bili zvezani z električno baterijo. Načelnik gledaliških strojev, rodom Italijan, se je ustrelil, ker so ga hoteli aretirati. — Manifestacijski shodi državnih slug za izboljšanje bednega položaja so se vršili preteklo nedeljo v 50. avstrijskih mestih; shoda v Ljubljani in v Novem mestu sta bila dobro obiskana. — Meseca januarja se vrši na Dunaju zborovanje avstrijskih mest radi sanacije deželnih financ. — **Kranjski deželni zbor** bo razpuščen; nove volitve bodo koncem februarja. — V Sofiji je bil zavratno ustreljen Boris Sarafov, vodja makedonskih vstašev. — Zdravje nemškega cesarja je baže dvomljivo; vedno bolj čuti bolečine v grlu. Meseca februarja odpotuje na otok Korfu. — Dunajski poštni oficianti so pričeli v četrtek zjutraj s pasivnim odporom; istotako delajo poštni uslužbenci po predpisih tudi v Gradcu in po nekaterih drugih mestih. — Prestavljen je naučitelj Grmek iz Sore v Komendo. — V Gradcu je bolnih 500 otrok na ošpicah. — Ministrstvo deželne brambe je izdalo stroge naredbe, ki prepovedujejo grdo ravnanje z vojniki, razne muke in psovanje po podčastnikih. Podčastniki ki se bodo pregrešili v tem oziru, bodo takoj degradirani in premeščeni. — V Peterburgu se zdaj vrši razprava proti generalu Steslju, ki je obtožen, da je prodal trdnjavo Port Artur. — Četrtno »Slovenec« je objavil celotni govor državnega poslanca dr. Kreka, ki je s svojim nastopom v polemiki proti realistu Masaryku dosegel tako silajen uspeh.

Godovi prihodnega tedna:

Nedelja, 15. decembra: Kristina, Jernej sk.; ponedeljek, 16.: Albina, Evzebij, Adelhajd; torek, 17.: Berta, Lazar; sredo, 18.: Gracijan, Vnebal; četrtek, 19.: Favsta Nemezij; petek, 20.: Liberat, Peter Kanizij; sobota, 21.: Tomaž Glicerij.

Kako se dela služba po predpisih na pošti.

(Iz poštinih krogov.)

Podrežaj v mravljišče. Kako mi razburš mravlje. Letajo ti ena do druge. Zdi se ti, da se pogovarjajo, kako li naj popravijo, kar se je pokvarilo. Nas pošne uslužbenke je tudi nekaj podrezalo. Nestrpnost vsi pričakujemo, kaj da se zdaj pripeti in kaj da se zgodi. Naši dunajski, graški pa spodnjeavstrijski tovariši so namreč pričeli delati službo po predpisih. Naveličali so se poštni oficianti vednih neuspešnih svojih prošnja, pa so pritisnili na nekoliko ostrejšo struno, posegli so po tistem modernem orožju, ki mu pravijo s ptujko »pasivna rezistenca«, po naše se to pravi, da se dela služba po predpisih.

Zdej se še ne pozna posebno, da se po mnogih avstrijskih poštah že dela po predpisih. A taka stvar se ne čuti takoj. Sčasoma se bo že začutilo, kaj da pomenja za promet, za moderno naše življenje, ako tisti aparat naše javnosti za trgovino, za časopisje in za vse moderne družbe, ki mu pravimo pošta, ne posluje na sekundo natančno, marveč da dela tako, kakor to predpisujejo predpisi, izdani za pošto službo po naši birokraciji, ki si pač ne more izposlovati izpričevala, da je kdosiavedi kako bistroumna.

Nič ni lažjega, da se zavre redni poštni promet, kakor da se dela služba po predpisih. A da se to dela, je pa nujno potrebno, da poštno osebo tudi natančno prouči te predpise, ki jih sicer pozna, a se jih navadno ne držimo, ker če bi se jih držali, bi zaostal ves promet.

Oglejmo si le nekoliko te predpise. Natančne naslove morajo imeti pisma in sicer na imena. Če tega ni, se morajo obravnavati kot taka, ki se ne morejo dostaviti. Dopisnice ne smejo obsegati ničesar, kar bi bilo žaljivo. Prečitati se mora vsaka dopisnica, da ne obsega nič žaljivega. Tiskovine ne smejo imeti nič pisanega. Zato se morajo natančno pregledati. Pregledati se morajo tudi vzorci in inozemsko časopisje, če je dopuščeno v državi. Pisma se morajo pretehtati in se mora to označiti s poštnim znamenjem. Vsaka znamka mora biti kolekovana s čitljivim krajevnim in dnevnim kolekom. Če se to ne zgodi, čaka uslužbenca 1-kronska globa. Stampilje se morajo spraviti po rabi. Pri pismih, ki imajo znamko na zadnji strani, se mora prečrtati križoma naslovna stran in se mora zapisati, da se nahaja znamka na nasprotni strani.

Pri špedicijski službi mora prejemnik natančno sortirati došle pošiljke. Prepričati se mora, če je število došlih pismenih vreč in zavrtkov pravo, če so številke prave in, če so cele došle stvari. Pri primerjevanju se mora črtati seznamke. Če kaj manjka, se mora to vzeti na znanje v navzočnosti še enega uradnika. Vreče se morajo odpreti natančno tako, kakor je predpisano, priporočeni zavoji se morajo natančno prešteti in jih mora oddati sluga v uradnikovem spremstvu naprej, organ, ki jih sprejme, se mora natančno prepričati o istinitosti in mora tudi potrditi sprejem. Izpraznjeni navadni material se mora skrbno sortirati po velikosti in po pismih. Posamezni ovitki morajo imeti kolkovani listek, ki obsega naslovno mesto in podpis. Listke morajo navezati sluga pod uradnikovim nadzorstvom in mora uradniki lastnoročno položiti ovitek v vrečo. Vreče se morajo posamezno vpisati v seznam, morajo se sošteti in se morajo po vrsti kos za kosom, kakor je v izkazu razvidno, v uradnikovem spremstvu oddati naprej. Časopisje smejo spedirati edino le uradniki.

Poštno pošiljkatve se morajo postaviti v oni lokal, ki ga navaja naslov in sicer osebno onemu, na katerega se glasi naslov. Vsak dostavljavec je odgovoren za pravilno dostavljanje. Neznanim osebam ali takim, ki so šele prišle, se sme poštna pošiljkatve dostaviti le v vratarjevem spremstvu ali pa v spremstvu osebe, ki je znana dostavljalcu. Vpisane pošiljkatve se smejo izročiti edino le adresatu, njegovemu pooblaščenцу ali pa njegovim rodbinskim članom, ki žive skupno z adresatom, če se ne zahteva, da se sme pismo dostaviti le proti podpisu in označenju dneva.

Neznani adresati se morajo legitimirati ali izkazati. Podatki legitimacije morajo biti razvidni na sprejemnici. Če nima adresat legitimacije, ima pa znane priče, se mu sme pošiljkatve izročiti s podpisom prič, ki tako jamčijo. Vpisana pisma javnim zavodom mora avizirati proti potrdili vratar, smejo se pa izročiti v lokalu le proti legitimaciji. Pri dostavljanju sodnijskih sklepov in drugih uradnih spisov se mora postopati z največjo previdnostjo. Pošiljkatve davkarjem in blaginjam morata vedno podpisati dva uradnika. Vsi oddajalni listki in sprejemnice se morajo oddati uradniku, da jih pregleda. Dostavljavec naj pregleda natančno oddani mu material in mora prečitati tudi dopisnice, če niso žaljive.

Vsaka poštna pošiljkatve mora obsegati popolni in natančni naslov (ime, priimek, značaj). Če pošta ni znana, se mora pogledati v seznam pošt. Naslovni popis se mora prilepiti na celi strani, pri pošiljkih, ki so težke nad 400 kg, se mora napisati naslov na embalažo. Naslov in vrednost se morata natančno vjemati s spremnico, da se pošiljkatve lahko dostavi tudi brez spremnice. Pošiljkatve se morajo previdno položiti ali postaviti. Kdor ne postopa tako, se kaznuje disciplinarnim potom. Zapečatenе pošiljkatve morajo imeti tudi pečat na kuponu spremnice. Do 3 kg se lahko rabi navadni zavijalni popir, za težje zavoje in za dalnje kraje se mora porabiti več popirja. Poštni uradi, ki sprejemajo nezadostno zavite pošiljkatve, se kaznujejo s 4 kronami. Sveže meso, ribe, mastne in mokre stvari morajo biti odposlane v lesenih zabojih, sadje v lerbasih, tekočine v dvojnih ovitkih, v vmesnem prostoru mora biti žaganje, izvzemši trdo zabitih sodov. V popirju zavite pošiljkatve morajo biti dobro zalepljene. Ostale pošiljkatve morajo biti zadostno zapečatenе. Nezadostno spravljene stvari se ne smejo, razven denarnih pošiljkatve odklanjati, ako ni to nevarno za druge poštne pošiljkatve. Če to zahteva odpošiljatelj, se pošiljkatve odpošlje na lastno nevarnost stranke. Oddajalec pa mora na spremnici zapisati »Na lastno nevarnost« in to podpisati. Če pa pošiljatelj ne prinese na pošto sam pošiljkatve, se more ta odkloniti. Denarne pošiljkatve, ki niso natančno po predpisih izvedene in zaprte, se morajo odkloniti, drugače se mora pričakovati redna kazen 4 kron. Znamke na denarna pisma in na spremnice mora pritisniti stranka. Navadni zavoji se morajo pri tehtanju zaokrožiti na pol kilograma, pri inozemskih in vrednostnih zavojih pa do enega grama. Franko-liste mora izpolniti uradnik. Pri eraričnih, kolodvorskih in pri razrednih poštinih uradih mora sluga oskrbeti pod uradnikovim nadzorstvom zavijalne in zatvoritev denarnih zavojev, vreč in rekomandiranih zavojev. Poškodovane vreče se ne smejo rabiti. Vložiti mora denarne zavoje, vreče in rekomandacijske zavoje uradnik sam. Denarne in skupne vreče z nerazločnimi in z nepopolnimi pečati ali plombami se ne smejo po-

šiljati naprej in se tudi ne smejo prevzeti. Pri prejemu se mora natančno gledati na to, da so celi pečati, plombe, vrvi in vreče. Pečati, plombe in klešče in plombe morajo biti zaprte.

Strogi in natančni so predpisi pri sprejemanju, oddaji in pri kartiranju. Osebito so pa natančni predpisi pri poštnem prometu na kolodvorih. Paketi se ne smejo metati in tudi ne porivati in se ne smejo nositi na vrvi. Težki paketi morajo priti spodaj, lažji pa navrh.

Pri sprejemanju denarja je predpisano: Pri vplačevanju se mora tudi denar natančno pregledati. Vreči se mora na marmornato mizo, da se čuje žvenk. Pregledati se morata obe strani, če nista poškodovani, če ni vmes ponarejen ali poškodovan denar. Zlato se mora tehtati. Dopusna je pri desetkronskih cekinih 3-37 g, pri dvajsetkronskih cekinih pa 6-74 g diferenc. Tehnitno za zlato, poizkusni kamen in lupo naj rabi vsak uradnik. Goldinarji se smejo neomejeno sprejemati in izplačevati; petkronski tolarji se morajo sprejemati neomejeno, stranka pa ni obvezana, da jih sprejme nad 100 kosov. Krone se morajo sprejemati neomejeno, stranka mora vzeti 50 kron. Nikel se sprejema in izplačuje do 10 kron. Bronasti denar se sprejema do 10 kron, izdaja le 1 K. Zamazani bankovci se sprejemajo, če so celi, a se ne smejo izplačevati. Po številkah, črkah ali po štampiljah poškodovani bankovci se ne sprejemajo.

Posebna pozornost se mora obračati na službo pri denarnih nakaznicah. Gledati se mora, da se napisani znesek v besedah in številkah ujema, radiranega ne sme biti ničesar v naslovu in v znesku. Če se vporablja dvojezični vzorec, se ne sme črtati besedilo neporabljene jezika. odkloniti se morajo nakaznice, ki imajo obvestilo izvan kupona. Znamke mora prilepiti stranka sama. Uradnik mora pregledati, če je na nakaznici prava znamka, če je ustavljena sprejemna številka, datum, podpis, če je prečrtano oziroma izpolnjeno ono mesto za vinarje. Pri sprejemanju denarja naj se ravna z največjo skrbjo, ker hitro delo rado povzroča, da se uradnik ušteje. Pri izplačevanju naj se pazi na to, če je nakaznica pravilna in če se vjemajo zneski, če je napisano ime in če ni nič radiranega, če ne manjkajo koleki, podpis in sprejemna številka. Če kaj manjka, nazaj na urad in obvestiti o tem sprejemnika.

Brzjaviti se mora natančno in vestno in se ne sme nič prehitovati. Brzjavi se morajo takoj dostaviti in se ne sme ozirati na to, če je došlo malo depesh. Potrjeni prejem brzjavov mora sel izročiti in se morajo potrdila pregledati glede na dostavljavno uro. Pri dostavljanju se ne sme ob enem dostaviti nad deset brzjavov.

Cesarski ukaz z 10. marca 1860 pravi v § 1.: Vsako kršenje dolžnosti, ki so naložene nastavljenju po stanu, službeni prisegi ali po splošnih in po posebnih službenih predpisih, se smatra za službeni prestop in se kaznuje . . . Če postopa uradnik ali sluga v državni službi strogo po službenih predpisih, izpolnjuje svojo sveto dolžnost in izpolnjuje službeno prisego. Kdor pa dela svojo službo tako, da se pri izvršitvi ne ozira na službene predpise, tak je prelomil prisego, in zvestobo ter pripada disciplinarni kazni ali pa kazenski postavi.

Hočemo izpolnjevati svojo prisego, ker smo svoji prisegi zvesti poštni uslužbenci.

Državni zbor.

Dunaj, 13. decembra.
Drugo branje pogodbe.

Sinoči je skoraj 2 uri v češkem jeziku govoril glavni protigovornik v splošni razpravi, dr. Hajn, ki je predlagal, naj zbornica o pogodbi preide na dnevni red. Danes je zbornica z veliko večino odklonila ta predlog. Nato je govoril glavni zagovornik kršč. socialce Lang, za njim dr. Kramar kot načelnik pogodbenega odseka za obolelega poročevalca Pergelta. Med drugim je rekel dr. Kramar: »Ministrski predsednik je sinoči govoril tudi o čustvih naše do druge državne polovice. Gotovo pa govorim v imenu večine odseka in zbornice, ako rečem, da bi bilo glasovanje o pogodbi drugačno, ko bi odločevala le naša čustva.«

Markhl v škripcih.

Po razpravi so skoraj nad eno uro trajali takozvani stvarni popravki. Biankini je odgovarjal baronu Becku, ki je sinoči Dalmatincem dajal lepe nauke. Rusinski poslanec Staruh je kar divjal nad poljskim poslancem Stapinskim, pritrkoval pa mu je s hanba-klici in cilindrom v roki dr. Trylovski. Temu prizoru so se smejali celo kameniti kipi, ki predstavljajo grške in rimske modrijane.

Nato pa se oglasi neizogibni Markhl, poslanec celjski in sodni svetnik v Celoveu. Ta je veren učenec svojega prednika dr. Pommerja. Ako se le oglasi spodnještajski slovenski poslanec, že išče Markhl priliko za neslane medklice in prazne stvarne popravke, ki se mu vedno ponesrečijo. Danes je očital dr. Benkoviču, da je v svojem govoru obrekoval brežiško polje, dolžil občinski zastop zlorabe uradne oblasti in da je priseljenec na Štajersko. Rekel mu je, naj ne hodi na spodnještajsko solnce. Dr. Benkovič mu odločno ugovarja, kar pa spravi Malika v ogenj. V sled tega nastane velik krik, ki vedno raste, ko se oglasi dr. Benkovič, da odgovarja Markhlu. Ta se namreč bliža dr. Benkoviču, pa naleti na soc. dem. Muhica, ki mu zabrusi v obraz: Vi ste zlorabili proti meni uradno oblast kot preiskovalni sodnik! Neopisani krik nastane za klopni soc. demokratov, kjer je Markhl v velikih škripcih. Malo je manjkalo, da se niso stekli.

Mej tem je dr. Benkovič odgovarjal

Markhlu in vzdrževal svoje trditve glede policije v Brežicah na podlagi uradnih podatkov ter ostro bičal dementi štajerskega ces. namestnika v »Grazer Tagblattu«. Pojasnil je tudi znano afero z dr. Sernecem. Tovariš Markhl pa ni slišal teh odgovorov, ker je pred soc. demokrati izginil iz dvorane. Zunaj v kuloarju sta zopet zadela skupaj Markhl in dr. Benkovič in se menda nista gledala posebno prijateljsko.

Po burnih stvarnih popravkih je bilo glasovanje po imenih o predlogu, naj zbornica preide v podrobno razpravo. Predlog je obveljal z 256 glasovi proti 140. Proti so glasovali Rusini, soc. demokratije, češki in nemški radikalci ter večina »Jugoslovanske zveze«. Poslanec Hribar je glasoval za predlog, dr. Ivčević, dr. Ploj in dr. Rybaš so bili odsotni.

Podrobne razprave

bodo tri: prva o pogodbenem zakonu, ki obsega razne pogodbene dogovore, druga o kvoti in tretja o dalmatinski železnici. Če pojde dobro, utegne v torek pogodba biti rešena.

Po glasovanju pridejo na vrsto poročevalci manjšin in sicer Choc, ki govori češko, soc. dem. Seitz, Renner, Nemec, Paolazzi, Schachinger, Bendel in Kotlar. Iro je vložil interpelacijo, v kateri želi, da bi se pričele božične počitnice na meščanskih šolah 21. decembra tudi v onih krajih, kjer ni srednjih šol. Seja se zaključí ob osmi uri zvečer. Prihodnja seja jutri ob deseti uri dopoldne.

Nova kriza v Beckovem ministristvu.

Današnje glasovanje je dokazalo, da sprejme zbornica pogodbo malone z dvotretjinsko večino. Nemški agrarci, iz katerih vrst je vzet nemški minister krajan Peschka, so se slabo držali. Zavistni so Peschki, ker je postal minister. Izmed 33 nemških agrarnih poslancev jih je glasovalo 20 proti in le 11 za pogodbo. V nemško narodni vladni stranki je izmed 51 poslancev glasovalo za vladno 26, z opozicijo pa 20 poslancev. Položaj ministra Peschke je zato zelo kritičen. Sicer se je posrečilo Becku, da je za zdaj še preprečil Peschkov odstop, izjavila je tudi nemška devedtorica, da ni povoda, da odstopi Peschka, nemški agrarci razglašajo, ker so uvideli, da niso storili prav, ko so pustili Peschko na cedilu, da s svojim nastopom pri glasovanju niso hoteli nastopiti proti Peschki, a lahko se trdi, da je postopanje nemških agrarcev zelo otežkočilo Peschkovo stališče. Njegov odstop je le vprašanje nekaj dni. Brezdvojbeno pa pospeši današnji nastop nemških agrarcev preosnovno celotnega ministristva.

Začasni proračun in proračun.

Danes popoldne so zborovali klubovi načelniki. Sklenilo se je, da obravnavaj zbornica paralelno s Chiarijevem nujnim predlogom o začasnem proračunu. Chiari zato vložil tožadevni nujni predlog. Sklenili so, da okrajšajo razpravo. Za meritorni razpravo so določili 36 govornikov. Sklenili so tudi, da se ne odgodi državni zbor. Med parlamentarnimi počitnicami bodo zborovali proračunski, legitimacijski in poljedelski odsek. Tudi zbornica bo imela od časa do časa sejo.

Vstop Rumuncev v krščansko socialno stranko.

Rumunski list »Vutorul« (»Bodočnost«) poroča, da so nameravali vstopiti v krščansko socialno stranko rumunski poslanci. Zadevo je izprožil med rumunskimi poslanci dr. Onciul, ki se je pogajal o vstopu z dr. Gessmannom. Večina kršč. soc. stranke in predvsem člani bivšega kat. središča, se je pa izjavila proti fuziji z Rumunci, ki pripadajo grški pravoslavni cerkvi in bi stranka tako izgubila dosednji svoj čisti katoliški značaj. Končno se je sklenilo, da stopi krščansko-socialna stranka z rumunskimi poslanci v paralelno kooperacijo, da se pa ne more spojit z njimi.

Delegacije.

Cesar otvori delegacije 20. t. m. s prestolnim govorom v dvorcu. Običajni »cerkle« zdaj odpade. Če bo izvoljen Weiskirchner v delegacijo, je mogoče, da ga izvolijo mesto Fuchsa za predsednika delegacije. Delegacije izvolijo v posebni zbornični seji v sredo zvečer. Soc. demokrati bodo imeli najbrže 4 delegate. Štajerski soc. dem. poslanci so imeli sejo, v kateri so se pritoževali, ker jih niso povabili k posvetovanjem o volitvah v delegacije.

Država davkoplačevalec.

Poslanci krajev, kjer so tobačne tvornice, so se posvetovali, kako povzročiti, da prispevajo tobačne tvornice tudi k občinskim dokladam.

Socialnodemokratska gnanja.

Socialni demokratje so nastopili za premogove oderuhe. Njihovo nasprotstvo predlogom glede starostnega in invaliditetnega zavarovanja karakterizirajo zadosti stranko, ki je pred kratkim prinesla v parlament predloge glede podraženja živil, da bi povzdignila svoj ugled in nametala svojim volivcem peska v oči. Socialni demokratje popolnoma molče na shodih, ki jih prireajo po celi Avstriji, o svojem stališču napram pomanjkanju premoga in starostnega in invaliditetnega zavarovanja.

Zato se pa veliko več razpravlja na socialnodemokratskih shodih, govorih in debatah o predlogih glede podraženja živil. Namen temu je, da se pokaže socialna demokracija kot edina rešiteljica stradalajočega ljudstva, na drugi strani pa hoče označiti kot ljudske nasprotnike stranke, ki so glasovale proti tem predlogom. Socialni demokratje nastopajo tako, kot da ne bi meščanske stranke na čelu jim krščanski socialci glasovale samo

proti nujnosti teh predlogov, ampak tudi proti temu, da se odpravi draženje.

To je zopet eden onih socialnodemokratskih komedijskih nastopov, brez katerih si ne upa nihč obdržati socialna demokracija zaupanje velike varane socialnodemokratske volivne mase, ki slepo prisega na gesla. Dotične meščanske stranke niso glasovale proti odpravi vednega draženja, najmanj pa proti omejitvi. Nasprotno se morajo ljudski zastopniki kolikor mogoče kmalu zavzeti za to vprašanje. Vsakdo pa mora uvideti, da se mora, celo v prilog odstranitve podraženja, vendar prej spraviti pogodbo z Ogrsko in budget v red; zato, da se sploh enkrat začne z resnim delom v parlamentu.

Če se glasuje proti nujnosti socialnodemokratskih predlogov, se hoče s tem reči na prvem mestu, da se morajo izvršiti še važnejše stvari v korist vsem, tudi onim, katerim bi bilo pomagano s predlogi glede podraženja živil. Dalje se hoče s tem tudi povedati, da socialnodemokratski predlogi, kot so enkrat tu, niso v svoji obliki sposobni ukreniti kaj takega, kar se imenuje pomoč proti draženju. O kakem stališču glede draženja absolutno ni govora. Socialni demokratje pa trbijo na svojih shodih tako, kot da bi meščanske stranke z odklonitvijo nujnosti sploh zanikale obstoječe draženje in kot da bi bil vsak protikorak odklonjen. Ena izmed zadnjih števil »Arbeiterwille« je celo pisala, da so izdali ljudstvo nemškonsacionalni in krščanskosocialni ljudski nasprotniki, ki so kupljeni z ministrskimi sedeži.

V resnici vedo tudi socialni demokratje dobro, da se vprašanje o draženju ne more rešiti z čez noč skovanim nujnim predlogom. Predlogi o podraženju živil bi bili ravnotako odkazani odsekom, če bi bila sprejeta njihova nujnost, kot so se sedaj ter bi se rešili na isti način. A s tem, da se bo v kratkem na popolnoma resen način obravnavalo o podraženju živil in tožadevnih predlogih, socialni demokratje niso zadovoljni. Oni morajo imeti kako posebno stvar, ki izrabljajo na hujškajoč način proti nasprotnim strankam. In tako nastane specielno iz odklonitve nujnosti — odklonitev odprave podraženja, kar je popolnoma neresnično.

Načrt sedanje socialnodemokratske gonje je čisto prozoren. Gre se samo za to, ali je ljudstvo v najširšem obsegu že tako razsodno, da ne bo šlo na limanice, katere se je opazilo, če se parlamentarično ravnanje pozna z nujnimi in drugimi predlogi.

Jeseniške novice.

j Obstrukcija, ki jo uganja takozvana savska stranka v občinskem odboru, hoče doseči razdelitev Slovencev. Tovarna sama ne more spraviti v občinski odbor toliko mož, da bi neomejeno gospodovala v občini, zato pa hoče razdeliti Slovence in se z eno slovensko stranko vezati, da bi tako tudi Slovenci ne imeli gospodovala večine v odboru. Ko bi se ozirali v prvi vrsti na gospodarske koristi občine, ne bi branila, da bi bil izvoljen župan in bi se začelo delovati v občini. Saj ima toliko odbornikov, da bi pri sejah za občino škodljive predloge preprečila. Preveč jasno je pokazala tovarna svoje namene, tudi tovarniška obstrukcija jih ne bo dosegla. Dobro vemo, kadar bi se čutila tovarna dovolj močno, brenila bi od sebe tudi nekdanje svoje slovenske zaveznike, — in občino jeseniško ponemčila.

j Čudno se vedejo tisti slovenski odborniki na Savi, ki v teh razmerah podpirajo tovarniško politiko. Ali pa mar morajo obstruirati, ali so prisiljeni k obstrukciji? Čuje se, da tovarna zelo nanje pritiska. Tudi so na razpolago priče, ki so slišale, da ne bo treba vsled obstrukcije naložene globe njim plačati, čeravno bi bila njim naložena. Po 40 kron je do sedaj naložene globe vsakemu, ki ga ni bilo k volitvi. Zahtevala se bode odslej večkrat volitev občinskega starešinstva in odsotnim odbornikom bo vselej naložena globa po 40 kron. Kdo bo založil tisto globo! Zakon v volivni svobodi strogo prepoveduje uplivity na koga z denarnimi obljubami, da v njegovem smislu voli ali se volitve vzdrži. Pa tudi tisti, ki se tako dajo podkupiti, zapadejo kazni po ti postavi, do pol leta zapora.

j Čudno dogodbico smo slišali. Neki mladenič se je oglašil v tovarni, da bi ga sprejeli v delo. Imel je spričevalo od zdravnika, da je zdrav in sposoben za delo, pa je šel in se oglašil za sprejem. Mladenič pa se je pisal tako, kakor se piše neki slovenski odbornik na Jesenicah, ki ni pri tovarniški stranki, pa je uradni fant vprašal, čegav da je. In ko je uradnik slišal, da je mladenič bližnji sorodnik tega odbornika, ga ni sprejel. Opozarjamo delavce, naj vse podobne slučaje, ki tako osvetljujejo delovanje tovarne v političnem oziru, naznanijo državnemu poslancu Jožefu Gostinčarju. Zlasti vsak pritisk glede volitve ali šikaniranje, če kdo ni hotel voliti s tovarno, naj se mu gotovo naznani. Če bo treba, bo poslanec Gostinčar v državnem zboru spravil na dan, kakšna volivna svoboda vlada pri tovarniških delavcih na Savi.

j Most čez Savo v Kurji vasi prosi popravila. Korita na Savi so polna blata in nesnage. Tema vlada po noči na Savi, zlasti v Novi vasi, kjer je posebno veliko osebnega prometa. Pota so taka, da je res že sramota za jeseniško občino. Odborniki na Savi, vsi razen Janeza Krivca, zavirajo redno delo v občini! Ali so Savčani s tem zadovoljni? Na tak način ne bo na Savi tudi ne vodovoda ne slovenske šole itd. Časi so resni, Savčani naj trezno premislijo, zakaj tovarna uganja sedaj obstrukcijo, in naj se ne dajo preslepiti sladkim besedam.

j Komisarja za prenešeni delokrog v jeseniški občini je vlada imenovala občinskega tajnika Humra. Sedaj treba, da se imenuje

od deželnega odbora še komisar za domači delokrog.

i Predavanje v »Katol. delavskem društvu« bo v nedeljo 15. t. m. ob pol deveti uri uri zvečer imel govornik iz Ljubljane.

Ildrijske novice.

i Komite za pospeševanje čipkarskega tečaja v Ildriji je imel pretečeni ponedeljek svojo drugo sejo. Prečitalo se je poročilo na ravnatelstvo osrednjega čipkarskega tečaja na Dunaju, v katerem se posebno poudarja dvoje: 1. naj strokovna šola v Ildriji dobiva z Dunaja redno nove moderne vzorce, ker bodo šolarice le tedaj napredovale, če se bodo čipkali novi vzorci in bodo 2. čipkarice lahko več prislužile, ker so nove in moderne čipke dražje od starih vzorcev. Osrednji tečaj na Dunaju je komiteju odgovoril, da se z navsoti popolnoma ujema ter se je sklical na oddelnega vodjo G. Vogelnika, ki bo dal — ker sedaj biva v Ildriji — vsa potrebna pojasnila. G. J. Vogelnik je tudi pri seji v daljšem govoru vso stvar pojasnil, razložil namere, koje misli centralni tečaj razširiti, iz katerih smo spoznali, da ima ne le naša čipkarska šola, temveč čipkarstvo v Avstriji sploh jako lepo bodočnost. Celo akcijo podpira vlada ne-le moralno temveč tudi gmotno. Priškolila je osrednjemu tečaju z enim milijonom na pomoč, da imajo strokovne šole dovolj potrebnega denarja, ker čipkarice potrebujejo za svoje izdelke takojšnjega plačila. Dasi pa se izdelujejo le naročene čipke, vendar je treba imeti tudi nekaj zaloge, ki bi je pa ne bilo, da nima centralni tečaj potrebnega kapitala. Ta metoda se je tako dobro obnesla, da je država za leto 1908 preliminirala pol-druhi milijon za čipke in se bode potem ta stroka še bolj razširila in povečala. Vlada pa ne namerava podpirati samo čipkarstvo, temveč ročna dela sploh; ker pa že čipke same potrebujejo velikega poslovanja, se bo delo z ročnimi deli pomnožilo tako, da bo mogoče ves načrt izvršiti še-le v nekaj letih. Znano je, da čipkarice razun prislužka tudi denarne doneske dobivajo; od Novega leta dalje pa ne bo le to, temveč se bo ves dobiček, ki ga ima vlada od prodaje čipk tako nazaj med čipkarice razdelil, da vsaka v odstotkih dobi toliko, za kolikor je načepkala blaga, n. pr. če bi vzeli 5% od vsakega za čipke prisluženega goldinarja, dobi vsaka 5 kr. (10 h). Tako dobe vse čipkarice, ki čipkajo v c. kr. strokovni šoli za čipkarstvo, ves dobiček, katerega vlada od čipk dobi, povrnjen, kakor če bi same s čipkami tržile. Idealnejše zadružne misli si ne moremo predstaviti, ker tukaj velja eden za vse in vsi za enega. Zneski se bodo izplačevali na podlagi knjižic, katere imajo čipkarice v rokah, vsako četrtletje, ker bodo na Dunaju vsako četrtletje račune sklenili, stroške odbili, dobiček preračunili in mej delavke razdelili. Tako se ustanovi nekak monopol po čeli državi, ki bo pod pokroviteljstvom vlade skrbel, da bodo delavke za primerno delo primerno plačane, ker takomenovane uzorne delavke vsakemu uzorcju stalno ceno postavijo, po koji se vsaka čipkarica ravna, razun tega pa dobi še dobiček povrnjen. Da se zahteva le popolnoma dobra izvršitev, je obsebi umevno, ker je mogoče le take čipke prodati, ki so brez vsake hibe. Da bo pa imel centralni čipkarski tečaj na Dunaju dovolj odjemalcev na čipkarskem trgu, nastavi le veččega potovalca, ki ni le strokovnjak v čipkarstvu, temveč ume tudi več jezikov, da ložje nabira zanesljive odjemalce v inozemstvu. S tem se je postavila našemu čipkarstvu podlaga, katere smemo biti le veseli.

i Poboljšanje plače je naklonilo poljedelsko ministrstvo našim rudarjem. Vsakih 5 let se pomakne rudar za stopinjo višje, s 35 letom mora dospeti v najvišji I. a razred, s stalno osemurno plačo 2 40 K poleg žita in drv. Pri vsakdanjemu zaslužku pa se mu prišteje 15%. To zvišanje bo stalo državo nad 100.000 kron. Pričinja se s 1. decembrom t. l. Poznalo se bode posebno onemogli rudarjem. Ko bode po 40 letnem službovanju stopil v pokoj, bo dobival na dan 1-80 do 2 K na dan in še žito in drva. Gosposko s tem ne bode živel, a za silo je preskrbljen. Nekateri so preveč nezaupljivi. Govore namreč, tu nam dajo na papirju, a na »gedingu« nam bodo pa trgli. Rudarski uradnik je tudi delavec, ki gotovo privošči in nakloni v kolikor mu postava pripusti, da delavec kaj zasluži. Saj ima vsaki višji raji zadovoljne svoje podložne, kakor da mu vedno tožijo, kako malo zaslužijo. Tudi se vsaki mesec natanko vidi, koliko se povprečno zasluži, tedaj se takoj spozna, ali so trgli »na gedingu« ali ne. Odkrito moramo spoznati, da je sedaj ministrstvo se skazalo precej radodarno svojim uslužbencem.

Tržne vesti.

14. decembra 1907.

Ze večkrat smo povdarjali, da so današnje visoke cene cerealijski produkt ne letošnje slabše letine, ampak budimpeške spekulacije. Ne da se zanikati, da je bila letos žetev slabša, da se je manj pridelalo zrnja kakor sicer, ali manko ne znaša toliko, da bi bila Avstro-Ogrska primorana importirati zrnje. Naš lasten pridelek popolnoma zadostujev pokritje domačega konsuma, kakor se splošno sodi. Si-

cer kriče borzjanci, da je premalo blaga, trosijo laži in poročila, s kojimi hočejo podpreti hos. Danes to, jutri to, samo da je kaj krika in plašenja. Kdor ne išče dobička pri židovski spekulaciji, ne bo tajil tega dejstva ampak odkritosrčno priznal, da je današnja budimpeška terminka kupčija le lokalna, ki nečuvno podražuje blago. Mažarskim židom je realnost postranska stvar, le na Mažarskem zamore kljubovati spekulacija vsem realnim razmeram. Vreme je izborna, inozemska tržišča so postala mlačna, Amerika nam javlja nižje kurze in velikanski eksport, obmejni avstrijski kraji so začeli pokrivati svojo potrebo s poznansko in bavarsko ržjo in to ceneje kakor z domačo, tušina je še pred zidom visoke carine in manjka le še dveh kron pri 100 kg in tuje blago bo čez zid. Zato pa hite Budimpeštariji, češ še dve kronci nas branita importa, na delo, ropajmo prazne žepce suhega konsumenta, saj nas ne bo nihče za ušesa, bili bodo le revnega kmeta, saj on odira. Ko bi ta vedel kako dobre »kšefte« delajo židje z njegovo pšenico, ki jo je moral prodati, bi mu pač bilo hudo za svoje žulje. Budimpešta na noben način noče popustiti in v zadnjem trenutku, ko izgublja hos tla, privlečejo kako senzacionalno novico, samo da vzdrže tendenco.

Efektivni import, bi seveda preprečil te mahinacije, ali razlika v cenah je še le tolika, da onemogočuje import.

Amerika da danes svojo pšenico že za 9-30 Budimpešta pa zahteva 13-30 do 13-50 in vendar je Amerika v razmerju z Ogrsko istotako toliko manj pridelala kakor Ogrska. Amerika pokriva največji del konzuma zahodne Evrope in vendar je cene znižala za skoro 4 krone na 100 kg, Ogrska pa vedno manj izvažja v Avstrijo, ali cene pa vendar dviga in je prišla na najvišjo stopinjo.

Kakor smo že zadnjič omenili igra pri konsumentu trebušni jermen važno vlogo, saj s pomočjo jermena si preganja konsument najhujši glad. Kadar konsumentu že preveč kruli po želodcu, kupi in zategadelj so tržišča precej mrtva, promet nezaten, producenti pa tudi ne silijo z blagom, saj spekulacija jim ponuja vedno višje cene kar na krožniku in zategadelj se lastniki blaga rezervirajo in upajo še na višje cene.

Pšenica se jako težko premika. Budimpešta sili vedno višje, konsument pa težko plačuje tako visoko. Kupčija drugega blaga ne mara, le mlini polagoma kupujejo, ker pričakujejo pozneje še višje cene. Na dunajski borzi se zahteva z ozirom na kvaliteto in provenijenco po 12-20 do 13-70

Rž se živahnije zahteva ko pa ponuja in je zategadelj cena stalna, dvigajoča, je že dossegla za obmejne kraje importno pariteto.

Dunaj zahteva za rž od 12-25 do 12-70 provenijenci in kvaliteti.

Turšica. Staro blago vedno bolj izginja s pozorišča in je tudi brez zanimanja, saj nova koruza si je pridobila tla. Uvaža se tudi že rumunska koruza, koje kvaliteta je seveda slabša od naše.

Moka notira nespremenjeno, promet pa je tudi nespremenjeno nezaten, bližajoči prazniki niso prinesli življenja v kupčijo. Zaloge mlinarjev se množe in zategadelj ti radi kaj popuste, ako se kaže promptna kupčija.

Na zahtevo notiramo tudi cene domačih velemlinov in smo danes tudi zabeležili cene celjskega paromlina P. M.

Otrobi. Zanimanje za otrobe in klajno moko ponehuje. Konsument se praska za ušesi ker so mu otrobi predragi in ni dobička, ampak zguba.

Budimpešta notira pšenično moko povprečno: 0 38 K, 1 37 K 60 h, 2 37 K 20 h, 3 36 K 80 h, 4 36 K 40 h, 5 35 K 80 h, 6 35 K, 7 33 K 20 h, 7 1/2 31 K; otrobi debeli 12 K 40 h.

Celjski paromlin P. M.: 0 39 K 40 h, 1 38 K 80 h, 2 38 K 40 h, 3 37 K 80 h, 4 37 K, 5 36 K, 6 35 K 40 h, 6 1/2 34 K 60 h, 7 33 K 60 h, 7 1/2 32 K 40 h, debeli otrobi 13 K 70 h, franko Celje.

Sladkor nespremenjen. Nižji davek ne stopi v veljavo že sedaj, ampak šele v septembru ali oktobru leta 1908 in se trgovci in konsument zastoj razburjajo in pripravljajo že sedaj. Škoda stroškov in brzojavk, ki je imajo posebno trgovci na deželi, ki hočejo svoje sklepe in nakupe stornirati, češ, sladkor bo ceneji, ker bo davek nižji. Trgovcem je pač potrebno, da bolje zasledujejo zadeve, ki se tičejo tudi njih. Sicer pa smo tudi mi pripravljani svetovati in odgovorimo na vsa na trgovino in promet nanašajoča se vprašanja po možnosti na tem mestu.

Hmelj dosega vedno višje cene in notira že 145 do 150 K (Žatec), primahmelj pa še višje.

Spirit. Konsum je še vedno znaten, za januar-maj dobavo se plačuje že 153 K 25 h do 50 (Praga).

Petrolej so rafinerije za pol krone dvignile.

Živina in meso. Iz vseh živinskih sejmov se poroča o nižjih cenah in tudi privatna poročila pravijo, da je živina jako padla v ceni. Zadnje poročilo z dunajskega sejma pravi, da se je prignalo mnogo živine čez potrebo in je cena zopet padla za 4 do 6 K povprečno. Pri mesu seveda o tem ni nič opaziti. Mesarji še imajo vedno iste visoke cene na deskah s kredo namazane.

BOGOSLOVNE FAKULTETE.

Realistični in socialnodemokratski dijaki v Pragi so v zvezi češkoslovanskih dijakov predlagali zahvalo socialnim demokratom, ker so zahtevali, da se bogoslovne fakultete iz-

ločijo iz vseučilišč. Ker je ta predlog propadel, so realisti in socialni demokratje izstopili iz zveze. Kakšno komedijo igrajo takozvani realisti, se pa vidi iz njihovega glasila, Masarykovega »Casa«, ki ravnokar zagovarja ustanovitev protestantske fakultete v Pragi.

INDUSTRIJSKI SVET.

Dne 13. t. m. je otvoril sejo industrijskega sveta novi trgovinski minister dr. Fiedler z daljšim govorom. Naglašja, da zagotovi pogodba z Ogrsko za deset let stabilnost industrije. Letos se je vse storilo, da se omeji pomikanje vagonov. Minister naglašja potrebo, da se izpopolni obrežni promet med Dalmacijo in Albanijo in da se ustanovi redna zveza z Južno Ameriko. Nameravajo nadalje tudi uvesti nadzorstvo ladijnega prometa. Potrebno je, da se urede trgovinski odnošaji s Srbijo, Bolgarijo in Črno goro. Nato so priznali nujnost predlogom o povratku ameriških izseljencev, o organizaciji delavskega ministrstva in o avtonomnih davkih.

SHOD INŽENIRJEV IN ARHITEKTOV.

Dne 13. t. m. se je pričel na Dunaju shod inženirjev in arhitektov. Shod je pozdravil z daljšim govorom naučni minister Marchet. Obljubil je, da hoče pospeševati teoretično in praktično stremjenja inženirjev in tehnikov.

AVSTRO-OGRSKA BANKA

skliče 30. t. m. izredni občni zbor, na katerem se sklene, da se vložita prošnji na obe vladi za podaljšanje bančnega privilegija.

NAPETE RAZMERE MED ČRNO GORO IN TURČIJO.

Položaj ob turško-črnogorski meji je jako kritičen in so razmere med obema državama jako napete. Položaj ni še popolnoma jasen. Morali so se pa vršiti med Turki in Črnogorci že boji, ker je naročila turška vlada svojemu cetinjskemu poslaniku, da naj izposluje pri črnogorski vladi, da se prenehajo napadi in da naj kaznujejo krivce. Po črnogorskih poročilih se pa množe spopadi med Turki in Črnogorci ob meji in je položaj resen. Turki imajo ob meji 14.000, Črnogorci pa 4000 vojakov.

NOVO GIBANJE MAKEDONSKIH ČET PODPIHUJE BOLGARSKA VLADA.

Načelnik tajne pisarne bolgarskega kneza Dobrovič je odpotoval na Dunaj. Govori se, da obvesti dunajske politične kroge o nameravani bolgarski ministrski izpremembi. Knez Ferdinand je namreč izvedel, da je brez njegove vednosti netil ministrski predsednik na novo s pomočjo vstaških odborov uporno gibanje v Makedoniji.

OGRSKO-HRVAŠKI DRŽAVNI ZBOR.

V seji ogrsko-hrvaškega državnega zbora dne 13. t. m. so v tretjem čitanju potrdili pooblastilno postavbo. Nato je pričela zbornica razpravljati o kvoti. Porocjevalec Hoisy naglašja, da zahtevajo politični razlogi povišanje kvote. Hrvaški poslanec Rojc obrazloži kratko v hrvaščini stališče hrvaških poslancev glede na kvoto. V imenu neodvisne stranke govori Bizony. Ko govori še Weckerle in trije hrvaški poslanci, predlaga poslanec Surmin, da naj se predloga odstavi z dnevnega reda in naroči kvotni deputaciji, da določi novo, Ogrski in Hrvaški primerno kvoto. Ko predlaga Ugron, da naj se v tej razpravi podaljšajo seje za eno uro, se prekine razprava.

USPEHI NEMŠKEGA KATOLIŠKEGA CENTRA PRI OBČINSKIH VOLITVAH.

Kakor smo pred nedavnim poročali, si je priboril centrum večino v mestnem zastopstvu v Kolinu, velikem trgovskem mestu na Renu (430.000 prebivalcev). Tudi v Reussu (31.000 prebivalcev) si je zopet priboril centrum pred več leti izgubljeno večino v neutrudnem delu. V Aachenu (136.000 prebivalcev) si je centrum ohranil večino. V Duisburgu (93.000 prebivalcev) je po vročem, častnem boju zmagal centrum v tretjem razredu. V Krefeldu (110.000 prebivalcev) je centrum odbil v tretjem razredu naval liberalcev in socialnih demokratov in ohranil vse svoje mandate. Centrum ustanovi tudi tukaj strankino tajništvo, katero se je dosedaj pogrešalo. V Trierju (47.000 prebivalcev) je zmagal centrum pri ožjih volitvah z vsemi petimi kandidati.

NEMČIJA.

Nemški državni zbor. — Proti Poljakom.

Nemški državni zbor je nakazal borzno postavbo komisiji 28 članov. Zbornica se je nato odgodila do 8. januarja 1908.

Glede na razlastitev postavbo proti Poljakom se je doseglo sporazumljenje. Določijo se okraj, kjer bodo razlaščevali poljska posestva. V komisiji za razlastitev zemljišč je izjavil poljedelski minister, da je vlada znižala svojo zahtevo od 400 na 275 milijonov. Naseljevali bodo Nemce v dveh naselbinah in sicer na Poznanskiem in pa na zahodnem Pruskem.

ZAROTA PROTI SULTANU.

»Lokalanzeiger« poroča o zaroti proti sultanu Abdul Hamidu. Turški begunci v Atenah so bili v zvezi z visokimi turškimi dostojanstveniki, da bi odstavili sultana. Zaroto so odkrili nekoliko prej, predno so izvedli načrt. Zapletenih je v zaroto mnogo visokih turških dostojanstvenikov.

UMOR SARAFOVA IN GARVANOVA.

Umorjena voditelja Sarafova in Garvanova so razstavili na mrtvaški oder v mavzoleju kneza Aleksandra. Morilec je pobegnil v južno-zahodni smeri.

NEMŠKI CESAR.

Cesar Viljem je došel 13. t. m. z Angleškega v Amsterdam.

† ŠVEDSKI KRALJ OSKAR IN NJEGOVA VDOVA.

Krsto rajnega švedskega kralja so položili 11. t. m. zvečer v slovesnem izprevodu v dvorno kapelo. Vdova kralja Oskaria, kraljica Viktorija, je jako slaba in mora ležati. Za njeno življenje baje ni nevarnosti.

OBVEZNA VOJAŠKA SLUŽBA V BRAZILIJU.

Braziljska zbornica je sklenila, da se uvede v Braziliji obvezna vojaška služba.

NOVO NASILSTVO PROTI KATOLIČANOM V RUSIJI.

Kakor znano, je ruska vlada izgnala vilnskega škofa Roppa, ker ji ni bilo všeč njegovo krščansko-socialno delovanje v korist ljudstva. Zdaj pa je pozvala ruska vlada vilnski stolni kapitelj, da naj imenuje oskrbnika za osirotelo vilnsko škofijo, a da ne sme imenovati kanonikov Franckiewiczza in Sadowskega. Kapitelj je pa sklenil, da se hoče držati določil kanoničnega prava, po katerem imenuje škof sam administratorja. V tem smislu odgovore tudi vilnskemu generalnemu gubernatorju, dasi je zagrozil, da jih izžene v Notranjo Rusijo, ako ne ubogajo. Kanoniki so pripravljeni na vse in so pripravljeni za na pot. V Peterburgu so pa izmislili še drugo nasilstvo. Odpraviti hočejo namreč vilnsko škofijo, kar so storili že svojčas z minsko škofijo. Polovico vilnske škofije bi priklopili mohylevski, drugo polovico pa samogitijski škofiji. Pač res nimajo ruski činovniški mogotci v sedanjih resnih časih drugega posla, kakor »birokratski« kulturni boj proti katoličanom.

ZA USTAVO V TURČIJI.

V Turčiji se zdaj natihome zelo deluje za ustavo. Gibanje podpihuje na Francosko ubegli sultanov nečak princ Salah-edin, ki izdaja turški list »Teraki« (Napredek). V Erzerumu so zaprli več voditeljev ustavnega gibanja.

NOVI SARAJEVSKE METROPOLIT.

Patriarhalna sinoda je izvolila za sarajevkega pravoslavne metropolita dosedanjega banjaloškega metropolita Evg. Letico.

SPOPAD MED TURSKIMI IN BOLGARSKIMI VOJAKI.

Južno od Dublice so se spopadle turške in bolgarske obmejne straže, ki so streljale.

NEMIRI V PERZIJI.

V Širasu so nastali 11. t. m. nemiri. Množica je napadla ravnatelja angleške banke, ki je ušel. Ranjen je pa angleški konzul.

RAZBURJENI ITALIJANSKI SVOBODOMISLECI.

Italijanski naučni minister Rava je črtal v novem učnem načrtu obligatorični verouk. Državni svet je pa črtal 12. t. m. to svobodomiselno reformo, ker jo zamore uvesti le postava in ne minister sam. Seveda besni italijansko takozvano »svobodomiselno« časopisje.

Dnevne novice.

+ **Proti Slovincem in Hrvatom na Pruskem.** Iz Vestfalskega se nam poroča: V Es-senu so obravnavali glede stališča pruske vlade proti vedno bolj množočim se slovenskim in hrvaškim delavcem na Pruskem. Navzoči so bili: zastopniki notranjega ministrstva, vladni predsedniki iz Düsseldorfa in Arnsberga, voditelji centrale poljedelskih delavcev iz Berolina, več deželnih svetnikov in zastopniki društva za varstvo rudniških interesov za okraj Dortmund, dalje zastopniki industrijev ter društva za varstvo gospodarskih koristi v renskih pokrajinah in na Vestfalskem. Kakor se vidi, je pruska vlada, ki na vzhodu hoče oropati zemljo Poljakom, tudi na zahodu sklenila veliko akcijo proti slovenskemu delavstvu. Na dnevnem redu so bila takozvane »Inlands-Zwangsligitationen« za inozemske delavce. Naglašalo se je, da se zadnji čas množe med slovanskimi delavci nemiri, nasilstva in da se pogodbe vedno večkrat prelomljajo. Zato hočejo dati policiji v roke sredstva, da na podlagi nemških legitimacijskih papirjev slovanske delavce strožje nadzira in sili k postavnemu redu, na drugi strani pa, da jim tudi pomaga s svetom in dejanjem, ako potrebujejo oblastvene pomoči. V ta namen hočejo na avstrijski in ruski meji na 37 krajih ustanoviti obmejne urade nemške poljedelske centrale v Berolinu, ki bodo morali za delavce, prihajajoče iz Avstrije in Rusije, izgotavljati nemške izkazne listine. Uradno poročilo pravi, da so več ur o tem debatirali. Slednjič je bil sprejet in objavljen sledeči sklep: Zbor ne le ne ugovarja proti vpeljavi prisilnih nemških legitimacij za inozemske delavce, ampak jih smatra celo za jako koristne. Prosi društvo za rudniške interese okraja dortmundskega, društvo nemških železniških in jeklenih industrijev in društvo za varstvo gospodarskih koristi v renskih in vestfalskih, da naj to zadevo zasledujejo v zvezi s centralo poljedelskih delavcev. — Tudi mi pozivljamo poklicane fak-torje, naj to zadevo zasledujejo, da se ne bo našim delavcem v tujini godila krivica pod prusko vlogo!

+ **Ploj! Ploj! Ploj!** Z Dunaja se nam piše 12. t. m.: Kje je Ploj? so se spraševali člani

»Jugoslovanskega kluba« danes ob poimen-skem glasovanju v zbornici. Nikjer ga ni bilo! Zastonj so ga iskale Trešičeve oči po zbor-nici, po hodnikih, po vežah. Ne duha, ne sluha! Kje je junaški zastopnik ravnega Podravja? je spraševal »Slovenski klub«. Ta junak, gro-zeč vladi pred par tedni z nezlomno obstruk-cijo, se je v trenutku, ko je bilo treba pokazati vladi zobe, potuhnil. Tako hitro se ni nihče prelevil iz hudega obstrukcionista v vladnega — »hlapca«, kakor preblagorodni g. dvorni svetnik dr. Ploj. Radovednost, kje se nahaja sedaj ta žalostni junak, je gnala nekatere, ki imajo posebno razvit nos, na lov, in kar se ni posrečilo bistriim očem Trešičevim, posrečilo se je njim: Ploja so našli v — žepu Beckovega fraka, zmečkanega, kakor v dve gubi zganje-na prošnja.

+ **Halo! Halo! Nova železnica!** Iz Rib-nice se nam poroča, da je prišlo našemu žu-panu z Dunaja pisanje, katero je poslal »On« in to pisanje pravi, da je železnica Kočevje-Črnomelj zagotovljena; dosegel jo je seveda sam »On«. Naše strmenje je bilo neizmerno, a krohota pa še večji. Pred dobrim tednom je nam preskrbel železnico Vrhnika-Stanjel, da-nes Kočevje-Črnomelj, jutri — kdo vé, kaj bo, — a mi se bomo gotovo smejali, »On« je res velik —

+ **Iz škofijske kronike.** V stalni pokoj sta stopila č. g. Janez Košmelj, župnik v Begunjah na Gorenjskem, in č. g. Janez Plevaneč, žu-pnik v Soteski. — Podeljeni sta župniji Col č. g. Ivanu Janc, Podkraj č. g. Jerneju Per-jatelj. — Razpisane so do 11. januarja župnije Begunje na Gorenjskem v radovljiški, Sv. Gora v moravški in Košana v trnovski de-kaniji.

+ **Osebnostne izpremembe.** Iz Kranjske gore v Kranj je premeščen sodnijski kanclist gos-pod Mihael Lužnar. Davčni oficijal g. Anton Burger je premeščen od davkarije za ljubljansko okolico k davkariji mesta Ljubljane. Vpokojen je davčni oficijal g. Teodor Lap-pain v Kostanjevici.

+ **Mengiški mlekarji** je po posredovanju državnega in deželnega poslanca dr. Kreka dovolilo poljedelsko ministrstvo 1500 K pod-pore.

+ **Promoviran** je bil na graškem vse-učilišču za doktorja juris g. Evgen vitez Ga-riboldi, huzarski nadporočnik v rezervi.

+ **Zahvala Poljakov.** Dr. Krek je dobil še sledeča zahvalna pisma:

Krakov, 12. decembra. Občinski svet krakovski je sklenil izraziti gospodu poslancu najglobečjšo zahvalo za plemeniti in moški nastop v državnem zboru proti nečloveškim napadom pruske vlade na prirodne pravice poljskega naroda in na pravne temelje evrop-ske kulture. Predsednik: Dr. Leo.

Jasno velmožnemu gospodu prečastitemu duhovniku dr. Kreku, državnemu poslancu na Dunaju. Vsepoljski shod v Gródku Jagiellon-skem dne 8. decembra 1907 je sklenil:

1. Odločno protestira proti brutalnemu zakonskemu načrtu pruske vlade o razlastitvi Poljakov in pruski državi, ker ta postava žali naravnost spolno človeške pojme o morali in družabni etiki.

2. Izraža vroče priznanje in sočutje bra-tom pod prusko vlado in jim zagotavlja svojo vzajemnost v boju, ki ga bojujejo proti njim.

3. Izraža priznanje poljskim poslancem na Dunaju za njihovo dosedanje stališče gle-de nameravane barbarske postavbe in jih po-zivlja k daljšemu odločnemu nastopu proti divjim nakanam pruske vlade.

4. Izraža čast in priznanje vsem drugim poslancem državnega zbora na Dunaju, ki so se postavili na stran tlačenja poljskega na-roda in nastopili proti pruskim nasilstvom.

O tem obvešča jasno velmožnega gospo-da poslanca predsedstvo shoda. Franciszek Bobowski, predsednik; Rudolf Chojewski, tajnik.

+ **Novi škof v Budjejevicah.** Novoime-novani škof msgr. Jožef Hulka je pri dunaj-ski nunciaturi prošil ponedeljek izvedel infor-mativni proces. Prekoniziran bo v prihodnjem papeževem konzistoriju. Msgr. Hulka je kmečki sin, rojen leta 1851 v Velenovu. Zad-nja leta je bil generalni vikar rajnega škofa Riha.

+ **Shod c. kr. državnih slug v Novem Mestu.** Dne 8. t. m. se je vršil dobro obiskan shod državnih slug v Novem mestu. V imenu ljubljanskih tovarišev je pozdravil zborovalce ljubljanski tovariš Kalan. Shodu sta predse-dovala kot predsednik g. Mezmaršič, kot za-pisnikar pa g. Cesar. O organizaciji je poro-čal g. Ivanuša, ki naglašja, da se po organi-zaciji morajo urediti opravičene naše za-hteve. Sprejela se je nato resolucija, ki smo jo objavili v naši četrtkovi številki v poročilu o shodu ljubljanske krajevne skupine c. kr. državnih slug. Zapisnikar g. Cesar je v svo-jem govoru osobito naglašal potrebo sloven-skega strokovnega časopisa, g. Berzin je pa govoril o gmotnem stanju državnih slug. Skle-nilo se je prirejati mesečne prijateljske se-stanke v hotelu pri »Slonu«. Ko še govori ljubljanski tovariš Kalan, se zaključijo lepo uspeši shod.

+ **»Slovenija«** piše: »Prihodnje leto ima slaviti slovenski narod štiristoletnico Trubar-jevega rojstva, Svetujemo »Slovenski Matici«, naj naprosi za slavnostnega govornika dr. Ja-neza Evangelista Kreka.« — Oficielno glasilo narodno-napredne stranke je seveda merilo tudi za liberalne odbornike »Slovenske Mati-ce«, ki vsekakor ne bodo smeli desavuirati svojega oficielnega glasila. Ker bodo gotovo tudi somišljeniki S. L. S. v odboru s tem pred-logom zadovoljni, nas čaka vžitek, da bomo slišali enkrat res duhovitega slavnostnega go-vornika razpravljati o naši literaturi. To je Hribar enkrat dobro predlagal.

+ **Gg. naročnikom** naših listov sporo-čamo, da so reklamacije lista poštnine proste,

ako so odprte in ne vsebujejo nobenih drugih dostavkov.

+ **»Domoljub«** prinaša v tateženski šte-vilki posebne nabiralne pole za gospode po-verjenike oziroma skupne naročevalce lista. Več o tem smo povedali v četrtkovi številki oziroma v »Domoljubu«, na kar vnovič opo-zarjamo.

— **Poljski občinski odbor** je v svoji seji dne 8. t. m. imenoval soglasno za častnega občana vlč. g. Andreja Pipana, župnika na Polici, zavoljo njegovih zaslug kot dušni pa-stir za vso faro in kot javno delujoči mož za vso občino.

— **Kmetijsko predavanje.** Jutri, v nede-ljo, dne 15. t. m. predava gospod mlekarški nadzornik Legvart v Gojzdu nad Kamnikom o mlekarških zadruhah. Namerava se ustano-viti tam širarska zadruga.

— **Nova mlekarska zadruga** se je osno-vala na Suhi pri Kranju. Delovati bode pričela prihodnje spomlad.

— **Nove koncertne orglje** je dobila dvo-rana dunajskega glasbenega društva. Orglje imajo 4 manuale z 71 počinimi glasovi in pe-dalom. Zgradil jih je Rieger v Jägerndorfu za 42.000 K.

— **Poslopje vrdske postaje in skladišča** bo do marca dograjeno in izročeno svojemu namenu. V prvi vrsti bo seveda služila to-vornemu prometu.

— **Vojskodoj par Meklenburški** biva zdaj na Wagenšperku. Ob nedeljah in praznikih ter večkrat tudi med tednom se udeležita sv. maše v Šmartnu pri Litiji. — Novo tovarniško poslopje za usnjarske izdelke je dal zgraditi ondi gosp. Fr. Knaflič.

— **Divji petelin** so že prišli v kostanjeve boršče po janških hribih, kjer se hranijo s kostanjem. Prav mnogo jih je opaziti. Tako je upanje, da bode spomladi zopet marsikateri padel. Poučen za danes je sledeči dogodek: Neki gospod, pasioniran lovec divjih pete-linov, je prišel nekoč na lov v janške hribe. Vzel je s seboj tudi svojo gospo. Zjutraj zgo-daj, ko je bila še tema, gresta na petelina. Pa, kaj se zgodi? Ko gresta skozi grmovje, gospod naprej in gospa za njim, zatakne se trnjeva veja v njeno krilo in jo nekoliko po-tegne k sebi. Pri tem pa zavpije gospa: »a-a-av«! in petelin, ki je sedel komaj 100 ko-rakov od njih na neki veji, jo odkuri in lovca se tako vsa žalostno vrmeta domov.

— **Strica ubil.** V Požegu na Hrvaškem je 13letni Simon Praskič s kolom ubil svojega strica Nikolaja Pracka, ker se je ta prepiral z njegovim očetom.

— **P. Bernard Vovk**, nekdanji gimnazijski ravnatelj novomeški gimnaziji in umirov-ljen c. kr. profesor, doseže dne 27. decembra l. l. šestdesetletnico mašništva in bo v ne-deljo 29. decembra v Brežicah slovesno ob-hajal biserno sveto mašo, čil na duhu in telesu. Njegovi hvaležni učenci nameravajo prespoštovanemu svojemu ravnatelju osebno čestitati in se korporativno udeležiti redke slavnosti, ter so zategadelj že v tesnem in živahnem stiku. Sveti Oče v Rimu je po-delil popolni odpustek vsem, ki bodo navzoči pri biserni sveti maši in bodo tisti dan pre-jeli sv. zakramenta.

— **Nesreča.** Iz Zagorja ob Savi se nam piše: V kamnolomu g. Schwaigerja se je 9. t. m. ponesrečil 60letni delavec Martin Oblak. Nanj je padla precejšnja plast zemlje in ga pobila na tla. Pri tem ga je zadel železni drog, ki ga je imel Oblak v roki, mu prebil desno lice ter mu poškodoval spodnjo čeljust. Tudi nogo ima nekoliko nalomljeno. Tako, da trpi hude bolečine. Vendar je upati, da bo še ozdravel.

— **Mrliča prepeljali** so iz Zagorja ob Savi v Kolovrat. Bil je to Fr. Brvar iz Kolo-vrata, ki je bil dalj časa bolan tu na Lokah pri svoji hčeri. Želel je počivati na doma-čem pokopališču med svojimi sorodniki, kar se mu je tudi izpolnilo.

— **Poštna vesti.** Poštni asistenti Rudolf Mayerweg, Renat Lorinsich, Aristid Tamani-ni, Fran Ficko, Alojzij Rabusin, Dragotin Mikschiczek, Aristid Wurmbrand, Herman Mayer v Trstu, Friderik Brumat, Anton Pic-cinini v Gorici, Matej Röthl, Josip Zentrich v Ljubljani, Justus Peschle v Pazinu, Rudolf Wruss in Adolf Lunaček v Opatiji so imeno-vani poštini oficijalci.

— **V listo kazenskih zagovornikov** za Kranjsko, Koroško in Štajersko je vpisalo graško c. kr. nad sodišče gospoda notarskega kandidata Antona Carlja v Ilirski Bistrici.

— **Nezgodna.** Jožef Čec, posestnik iz Bri-nja, je bil dne 3. t. m. na semnju v Potojini, kjer se ga je nekoliko preveč nasrkal. Do-mov grede je skoraj gotovo zašel v Nanošči-co. Do sedaj ga še niso našli.

— **Stepla** sta se 8. t. m. v Notranjih Go-ricah 12letna šolarja Alojz Sojer in Franc No-vak. Sojer je ranil Novaka na roki tako, da je moral iti v deželno bolnišnico.

— **Umorjen mlinar?** Na Reki že več dni pogrešajo 40 let starega mlinarja na Reki Iva-na Hervetina, doma iz Ilir. Bistrice. Su-mijo, da so ga umorili delavci, ki so bili vsled neke njegove ovadbe odpuščeni iz službe.

— **Most v Tacnu.** Dne 16. t. m. ob pol 9. uri zjutraj bode komisijonelni ogled na licu mesta v Tacnu glede zgradbe gosp. baron Lazarinijevega mostu. Vabijo se prizadeti in-teresi, da se omenjenega ogleda udeležijo.

— **Izredni poštni promet o Božiču.** O bo-žičnem času se bodo od 21. do 24. t. m. po-daljšale uradne ure pri tukajšnji predaji poš-ljatev vozne pošte in sicer tako, da se bodo od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer brez pre-sledka sprejemale pošiljave. Občinstvo se zaradi tega z ozirom na lastno korist, kakor tudi glede na to, da pošti olajša njeno težavno

nalogo, nujno povablja, da prinese kolikor mo-goe že v dopoldanskih urah ali vsaj kmalu popoldne pošiljatev na pošto, ako želi, da se še isti dan odpošljejo. Priporoča se tudi v pošiljatev prideti še drug naslov, ker je po-tem, ako se odpre, pošti mogoče dostaviti jo, tudi če bi se zunanji naslov izgubil ali pa tako izbrisal, da bi ga ne bilo možno več brati. V svrhu hitrejšega dostavljanja došlih pošiljatev, se posamezne stranke kar najljub-nejše prosi, dostavljalca poštnih pošiljatev kolikor mogoče hitro in nemudno odpraviti, t. j. hitro podpisati oddajne listke in poravnati pristojbine, kajti vsako tudi najmanjše zadr-ževanje zavira občutno ves promet. Na poš-ljatev, katerih vsebina je podvržena užitnin-skemu davku se opozarja še posebno. Pri takih pošiljativah, ki so namenjene v mesta, kjer je užitinski davek upeljan, n. pr. Trst, Gradec, na Dunaj, v Prago itd. priporoča se v svrhu hitrejšega razdačenja, da se na na-slovu zavita, kakor tudi na spremnici ozna-čuje vsebina in pa tudi količina (kilo, liter, komad), ki služi za podlago pri določevanju užitnine. Opozarja se dalje, da v božični dobi poštni uslužbenci ne utegnejo vsrzetati sem-intja izraženi želji strank, da se jim pošiljatev zaviljo, ter da se mora vsaka na pošto pri-nešena, ne po predpisih zavita pošiljatev brez-pogojno zavrniti.

— **Nesreča — obenem kazni.** Iz bleškega kota se nam piše: O nesreči na bleškem jezeru dne 8. t. m. se nam poroča. Nasledki so bili pri enem ponesrečencu zelo občutni. Ko so ga pripeljali domov, se ni več zavedel. Par dni se mu je bledlo in vedno je popraševal, če je tovariš še v vodi. Zdaj je izven nevarnosti. Pomilovanja vreden je vsakdo, kogar zadene podobna nesreča, a najstrožje mora tudi vsakdo ob-sojati tako obnašanje, s kakoršnim sta se ponesrečenca postavljala prav pred nesrečo. Govori se, da sta prišla na jezero z na-menom, da bi nagajala Marijini družbi. Mogoče je tudi to. Resnično pa je, da sta z raznimi žaljivimi priimki okladala one dekleta, ki sta ji srečala na jezeru, ko so se vozile proti Mlinemu. Norčevala sta se iz družbe in jo zasramovala tudi s tem, da je eden v čolnu stoji držal veslo po koncu, češ, da ima tudi zastavo, kakor device. Kakor hitro sta pa vsled svoje predrznosti začutila mokroto okrog svojih ušes, spre-menila sta takoj svoje mnenje o devištvu in sta na ves glas klicala na pomoč Devico vseh devic. Nikomur ne privoščimo ne-sreče, a nekaj moramo pripomniti: Napa-dati mirne ljudi in celo ženske na vodi iz čolna v čoln, oponašati jih, ako imajo seboj družbeno zastavo, ali je to junaštvo primerno uradnikom c. kr. drž. železnice? Če bi se lotila možkih, bi jima ti gotovo ne ostali ničesar dolžni, povrnili bi jima po gorenjski navadi. V prihodnje naj kažeta vsaj toliko dostojnosti, da bodeta mirne ljudi v miru pustila. Jezero je bilo čisto mirno in tistim, ki imajo strah pred njim povemo, da je popolnoma nemogoče, da bi se kdo ponesrečil. Kako sta se onadva s čolnom prevrnila, je res čudno.

— **Iz Sežane.** Na praznik Brezmadež-nega Spočetja se je vršil tu slovesni sprejem deklet v novo ustanovljeno dekljsko Marijino družbo. Govor o »Marijini družbi«, o po-četku, namenu, koristi itd. je imel č. g. Ukmar iz Trsta. Ta Marijina družba je prva cvetka te vrste na Krasu.

POŠTARJI DELAJO SLUŽBO PREPISIH.

Težko bo listom poročati o razvoju pa-sivnega odpora poštnih uslužbencev. Dunaj-sko poštno ravnateljstvo je baje zadržalo, ka-kor poročajo dunajski listi, več brzojavk gle-de na pasivni odpor. Poštne oblasti so pa tudi ukazale, da se morajo vsi brzojavi, in tudi oni na časopise, predložiti pred odpoš-iljavitvijo inspekcijskim kontrolorjem.

Ne smemo se zato čuditi, ako listi ne bo-djo priobčevali točnih podatkov o sedanjem gibanju poštnih uslužbencev. Na Dunaju imajo že pošiljatev zamude. Izgovarjajo se pa, da so take zamude navadne. Izvrševalni odbor, ki vodi odpor poštnih uslužbencev, objavlja, da se pasivni odpor poštnih uslužbencev širi od ure do ure, dasi to taje vladna poročila. Vodstvo gibanja pozivlja poštne uslužbence, naj se ne dajo premotiti po napačnih govoricah, ki jih širijo predstojniki. Dela naj se služba tako, kakor to določajo predpisi, na katere opozarja vodstvo gibanja. Če bi bil kdo zato suspendiran od službe, ker jo dela tako, kakor to zahtevajo predpisi, naj to takoj naznani izvrševalnemu odboru, ki naznani vsak posamezni slučaj državnemu pravdništvu. Krščansko-socialno časopisje jako simpa-tično piše o gibanju poštnih uslužbencev, kar se pač o liberalnem časopisju ne more trditi.

Štajerske novice.

Š Stavka na mariborskem vseučilišču je dala lažnivi »Marburgerci« priliko, da se je zagnala tudi v frančiškane, češ, da so vsem učiteljskim odpuvedali hrano. Po-ročilo je popolnoma zlagano, ker se nobe-nemu dijaku ni hrana odpovedala, kakor se sploh za dogodek na učiteljsku frančiškani niso brigali. Pomilujemo le zapeljane dijake ter nekatere slovenske liste, da so se useli na limanice zagrizenega nemško - nacional-nega glasila.

Š Leitersberg-Karčovina pri Mariboru. Dosedanja dvojezična šola šteje 357 otrok, od teh je 309 Slovencev in le 48 Nemcev in ta zavod naj postane popolnoma nemški? Pričakujemo, da vlada v Avstriji še pravica, ki bode zavrgla ostudno zahtevo prevzetnih denarnih mogoteev. Ljudstvo je kar ogor-čeno nad silovitostjo tlačiteljev. Pričakujemo, da bodo merodajni slovenski faktorji izpo-slovali vpogled v peticijo oddano okrajnemu šolskemu svetu, v katerej se mariborski slo-venski okoličani na perfiden način smešijo. Bodimo solidarni, ker sloga uničila bode zaklete narodne sovražnike. Ne udajmo se!

Š Blagoslovlanje nove župnijske cerkve na Teharjih. S Teharjev se nam piše: Prihodnjo kvaterno nedeljo 22. t. m. ob 10. uri dopoldne bode blagoslovil gos-pod opat iz Celja našo novo župnijsko cerkev. Cerkev, ki je 41 metrov dolga, 14 metrov široka in 15 metrov visoka, začel je zidati podjetni stavbeni mojster Valentin Scagnetti iz Krškega lanske leto 6. aprila. Temeljni kamen je položil knezoškof dne 30. majnika 1906, a 17. novembra istega leta pa se je že bliščal vrhu 45 metrov vi-sokega zvonika sv. križ. 7. julija letošnjega leta so se oglasili v zvoniku novi 44 met-rskih stotov težki milodoneči zvonovi. Cerkev je prav lepo slikal Osvald Bierti iz Genove. Veliki oltar iz raznega marmorja je res umet-niško izvršil za 15.000 K Vincenc Čamernik iz Celja in stranska oltarja iz umetnega marmorja tvrdka Pontello Saravalli iz Ljub-ljane. —

Š Umrl je pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah č. g. primicijant Martin Kramberger. Dne 11. avgusta t. l. je zapel prvokrat svoj »Gloria...«, dne 11. decembra t. l. je pa bil že položen k večnemu počitku. Kakor je bil veličasten spreved novomašnika v cerkev dne 11. avgusta, še veličastnejši je bil spreved umrlega gospoda v cerkev dne 11. decembra. Udeležilo se ga je 11 duhovnih sobratov, le-narška Marijina družba mladencev in deklet s svojimi zastavami, zastopniki trojiških Mari-jinih družb, zastopniki tukajšnje »Čitalnice«, trški občinski odbor z gospodom županom Sedminekom in velika množica ljudstva. Gin-ljivo slovo je pokojnemu gospodu govoril č. g. župnik Pajtlar od sv. Ruperta v Slov. gor., za kar mu bodi izrečena srčna zahvala.

Š Osebnostna vest. Tlačništvo posojilnice pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah je prevzel g. Kramberger France, absolvent eksp. akad. Razveselili smo se njegovega prihoda v svoj rojstni kraj, ker ga poznamo kot veččaka tudi na gospodarskem polju. Dobro došel!

Š Cene živine v Gradcu, 12. decembra. Prignanih je bilo na sejm 1151 glav. Plačevalo se je za kilogram žive teže: pitani voli 74—82 vinarjev, napol pitani voli 64—72, suhi voli 56—62, pitane krave 52—62, napol pitane krave 44—50, suhe krave 32—42, biki 48—68 vinarjev. Cene so še vedno nizke.

Š Orehovaves pri Mariboru. Svetli cesar je požarni brambi naklonil 150 K podpore iz lastne blagajne.

Koroške novice.

k Gospodarski shod bo dne 18. t. m. v velikovškem »Narodnem Domu«. Začetek to-čno ob 12. uri. Govorita strokovna učitelja gg. Legvart in Vl. Pučenjak.

k Zaročil se je na Dunaju koroški deželni odbornik dr. Jožef Lemisch.

k Promoviran je bil za doktorja filozofije na univerzi v Gradcu g. Avgust Apih.

Izpred sodišča.

Ne dosti, da so cene mesu pretirane, na-hajajo se vrh temu nekateri mesarji, ki za visoko ceno prodajajo odjemalcem pokvar-jeno meso. Včeraj sta se vršili pred tukajšnjim deželnim sodiščem dve taki kazenski obrav-navi in sicer:

Zaradi pokvarjenih klobas imel se je za-govarjati 26 let stari Jože Keber, oženjeni mesar v Selu. Ta je imel v mesnici v Bohor-čičevih ulicah obešenih 91 pokvarjenih in smrdljivih klobas. Uradnika soproga Marija Remic je poslala svojega sinčka po eno klo-baso, Keber mu je prodal smrdljivo klobaso za 30 vinarjev. Gospa Remic je zadevo ova-dila, na kar so magistratni organi pokvarjeno blago konfiscirali. Zdravnika izvedenca sta iz-rekla, da so klobase gnjile, neuzitne in zdrav-lju škodljive. Kebrovemu zagovornu, da ni ve-del, da so klobase spridene, se ni verjelo. Sodišče mu je prisodilo dva meseca ostrega zapor, z 1 postom in trdim ležiščem na teden ter izreklo, da se mora ta razsodba v tukaj-snih listih obelodaniti.

Pokvarjene salame. Zaradi enakega čina sta bila obtožena zakonska Otton in Frančiška Hartman, ki prodajata v uti v Šolskem drevoredu prekaženo meso. Tukajšnji tržni paznik Karol Pintar jima je preiskoval meso in med drugimi našel štiri smrdljive salame, kar ga je napotilo, da jih je konfiskoval. Od-dano mnenje zdravniških zvedencev kaže, da so bile salame pokvarjene in docela zdrav-lju škodljive. Otto Hartman priznava, da je ve-del, da niso salame dobre, da bi pa bile zdrav-lju škodljive, tega pa on ni vedel, ker jih je sam jedel, ne da bi čutil kake posledice. V enakem smislu se tudi žena zagovarja. Sodiš-če je obsodilo vsakega na 10 dni zapor, z 1 postom in trdim ležiščem in se mora tudi ta razsodba v tukajšnjih dnevnikih razglasiti.

Ljubljanske novice.

Ij Predavanje v »Slovenski krščansko-socialni zvezi«. Pretečeni torek je predaval g. Slavko Ravnikar o pošti. Podaj je najprej nekaj zgodovinskih podatkov, potem pa v poljudni obliki podučil poslušavce o najpotrebnejših poštinih naredbah. Vse predavanje je bilo opremljeno s šaljivimi anekdotami in dovtipi, tako da so navzoči tudi suhoparne paragrafe in številke radi poslušali. Gospod predavatelj izbere si vselej kako podučno snov, tako da je koristno s prijetnim združeno. — Prihodnji torek predava g. Fr. Terseglav.

Ij The American Bioscop na Resljevi cesti je ravnikar prenehal. Lastnik se je odločil napraviti prodajo, ker se niso splačali režijski stroški s predstavami.

Ij Iz »Ljudske in dijaške kuhinje«. V odbojavi seji dne 13. t. m. je izjavila načelnica kuhinje, gospa Josipina Kosova, da izstopi iz odbora, da more svojo častno zadevo z gosp. dr. Antonom Janežičem uravnati izven odbora. Odbor je vzel odločitev na znanje, da im lažje izreče popolnoma nepristransko odločbo o njenem delovanju pri društvu, ko bo ončana revizija knjig po onih dveh gospodih, i sta bila ad hoc naprošena. — K včeraj-njemu poročilu iz »Ljudske kuhinje« se nam avlja, da g. Achtschin ni izstopil iz odbora.

Ij Umrlj je v Kranju cand. med. Ernest Zupanc, star 25 let, sin c. kr. deželnovladnega vetnika g. dr. Franca Zupanca. — Na Vodo-odni cesti št. 20 je umrla bivša delavka v iredilnici Uršula Švelc.

Ij Umrla sta: Mihael Toman, delavec, 3 let. — Neža Cukljati, usmiljenka, 44 let.

Ij Razžaljenje časti. Franciškan p. Albert Pirc je šel obiskat na prošnjo gospe Povše-ove v Šiški, njeno obolelo hčerko. Adolf Hostnik, 16 let star, gostilničarjev sin v Šiški, a ga je javno opsoval ter ga dolžil raznih nesramnosti. Adolf Hostnik je bil že kljub voji mladosti trikrat kaznovan. Pravi, da je il pijan in se ničesar ne spominja. Priča Mi-ael Hubad, delavec pri Povšetovih v Šiški, zve, da je gospodinja zato poslala po atra, ker je bil otrok bolan. Slišal je, kako je oboženec klical: »Preklet »far«, sedaj, ko je n umrl, pride pa ta nanjo«. Priča Karol Ko-ic, orožniški stražmojster, izjavi, da govori aje nemško. Pove, da je prišel Mihael Hubad: njemu in mu povedal, da je rekel oboženi atru: »Preklet k . . . hudičev«. Priča vana Čenčič, natakarka pri »Anžoku« v šiški, izpove, da je gospa Povšetova zato kli-ala patra, ker je bil otrok bolan. Slišala je, ako je pater izpraševal po bolnici. Obtoženec e rekel: »Kaj pa je začel ta prokleti f-r v išo hodit; a je prišel k stari, ker je vdova?« Njej se ni zdel Hostnik pijan. Obtoženec je bil obojen na tri tedne zapora z dvema postoma n temnico vsak teden.

Ij Nesreča na železnici. Ko je šel sinoči v Bohinjski Boli stanujoči oženjeni delavec Jožef Malovic, ki je oče dveh otrok, skozi blejski predor, hotel si prikrajšati pot, ga je na progi v predoru zgrabil kaj desno nogo železniški stroj in mu jo zdrobil. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

Ij Cinematographe-Théâtre Français na Turjaškem trgu (»Kotoliški dom«) naznanja, da **jutri, 15. decembra**, ne bo nobene pred-stave, ker niso došle pravočasno slike.

Telefonska in brzojavna poročila.

DOGODKI V DRŽAVNEM ZBORU.

Dunaj, 14. dec. Po včerajšnjem dejanskem popravku dr. Benkovičevim se je vršil hrupen prizor v državnozbornski pisarni med dr. Benkovičem in Markhlom. Dr. Benkovič je krepko prijel Markhla zaradi osebnih izbruhov in mu je grozil, da ga dejanski napade, ako si bo upal Markhel še kedaj ga osebno napasti. Markhel je bil ves razburjen ter se je poizkušal izvijati.

Dunaj, 14. dec. V današnji seji državnega zbora je bila vložena interpelacija na naučnega ministra radi napadov članov akad. društva »Silezija« na prostore »Reichsposte«. Interpelacija omenja, da so člani tega društva v noči od sobote na nedeljo udrli v prostore »Reichsposte« in ondi napadli delavce. Na obeh straneh je bilo več ranjenih. Interpelacija poudarja, da od takih posurovele akademije mladine ni pričakovati nič dobrega ter vpraša naučnega ministra, kaj bo ukrenil proti takim nastopom akademične mladine in kako namerava varovati čast in ugled naših vseučilišč. Interpelantje vprašujejo tudi justičnega ministra, kaj pravi državni pravdnik k takim napadom.

Dunaj, 14. dec. Državna zbornica nada-ljuje debato o nagodbi. Dr. Laginja govori hrvaški in izroča pozdrave hrvaškim delega-tom v Budimpešti, ki se ne strajajo nobene Weckerlove grožnje. Govornik opozarja, da bodo Hrvatje, ako treba, tudi s skrajnimi sila-mi znali braniti svoj narodni program. Dan bo prišel, ko bo Weckerle padel, hrvaški narod pa bo zrl dolgozaželeno svojo oprostitve. Govornik se bavi s stališčem Hrvatov napram nagodbi in pravi, da bi Hrvatska kot enako-veljavna zaveznica se morala vpoštevati pri sklepanju nagodbe kot enakoveljavna tretja skupina. Govornik obžaluje, da se druge slo-vanske stranke niso pridružile Hrvatom in pravi, da ne razume posebno nekaterih slo-venskih poslancev, ki bi morali imeti interes, da se hrvaški program kmalu izvrši. Laginja je govoril dve uri. Nato govori Poljak vitez Kozłowski.

Dunaj, 14. dec. Narodnoradikalna krila ostro obsojajo Hribarja, ker je Hribar, kate-remu na ljubo so Hrvatje razdrli zvezo s Slo-venci, prvi glasoval proti hrvaškemu klubo-vevu stališču, akoravno so Hrvatje glasno oznanjevali, da zahteva čast njihovega nara-da, da se glasuje proti nagodbi in da je gro-

bokop slovanstva, kdor glasuje za nagodbo. Splošno pozornost vzbuja dejstvo, da včeraj pri glasovanju o nujnosti tudi ni bilo nikjer videti ne načelnika »Jugoslovanske zveze«, Ivčevića, ne prvega klubovega podnačelnika Ploja in tudi ne sladkega dr. Rybafa, ki sicer jako opozicijsko govori. Vse se je smejalo temu prizoru. »Zveza južnih Slovanov« je zo-pet enkrat napravila velkolepni utis. Ko so Hrvatje iskali Ploja, je nekdo zaklical: »Ali je šel zopet brinje iskat!«, nekdo drugi pa: »To je njegova zahvala za hitro ustavljeno pre-iskavo!« Posebno se je izmed »Jugoslovans-kega kluba« postavil Ježovnik. Najprej ga ni bilo nikjer, ker se je bal Benkoviča, ki je malo prej dokazal, kolika škoda bi bila za štajerske kmete, ako bi nagodba ne bila sprejeta. Ko je Ježovnik mislil, da je črka J že glasovala, se je prikazal — za par sekund prezgodaj. Zapis-nikar je ravnokar bral: »Ježovnik«. Ježovnik se je napravil mutastega in gluhega in ni glasu spravil iz sebe. Sedaj ga zapazijo Roblek, Mandič in združeni vpijejo, naj reče: »Ne! Ne!« Tako združeni sugestiji se je posrečilo, da je Ježovnik spravil iz sebe osodepolno be-sedico »Ne!« naker se je takoj vsedel. Hribar je seve proti svojemu srcu glasoval tako, ka-kor mu je dr. Šusteršič ukazal, vsaj tako je zadnjič trdilo Mandičevo glasilo »Balkan«, da Hribar mora glasovati po dr. Šusteršičevih poveljih. Hribar je tudi včeraj med glasova-njem ves čas gledal dr. Šusteršiča, če ga ta vidi, ker se je bal, da morda po krivici dobi kak ukor. En sijajen uspeh je imelo Hribarjevo glasovanje: Hribar je tudi Hrvatom pokazal, da je jako nezanesljiv zaveznik.

Dunaj, 14. dec. Poslanec Gostinčar je vložil interpelacijo na notranjega ministra za-radi postopanja s cestarji in da se izplačajo zimske doklade cestariem na Krasu. Vložil je tudi v nedeljo na shodu v Preski sprejeto pe-ticijo zaradi zavarovanja za starost.

Dunaj, 14. dec. Sedaj je gotovo, da bo zbornica razpravo o nagodbi v torek zaklju-čila in nagodbo sprejela. V sredo in četrtek bo na vrsti proračunski provizorij. V sredo zve-čer bo posebna seja za volitve v delegacijo.

PASIVNA REZISTENCA NA POŠTAH.

Dunaj, 14. decembra. Pasivne rezistence danes na tukajšnjih poštah ni bilo kaj obču-titi. Promet se za sedanjí letni čas gladko raz-vija. Poštno ravnateljstvo v Pragi brzojav-lja, da se pasivne rezistence na čeških poštah le malo občuti.

Dunaj, 14. dec. V ponedeljek se bo pasiv-na rezistenca na poštah bolj razširila.

HONVEDNI MINISTER ODSLOPI.

Budimpešta, 14. decembra. Sedanji hon-vedni minister odstopi. Njegov naslednik bo sekcijski šef v vojnem ministrstvu fml. Hugo Hoffmann.

SAŠKA KRALJICA VDOVA.

Draždane, 13. decembra. Saško kraljico vdovo so prevideli s sv. zakramenti za umi-rajoče. Zdravniki pravijo, da je tik pred ka-tastrofo.

PREDSEDNIK AVSTRIJSKE DELEGACIJE.

Dunaj, 14. decembra. Za predsednika av-strijske delegacije bo izvoljen dr. Viktor Fuchs.

RAKODCZAY NE ODSLOPI.

Budimpešta, 14. dec. Vesti, da hrvaški ban Rakodczay namerava odstopiti, tu najod-ločnejše dementirajo.

ARETACIJE V VARŠAVI.

Varšava, 14. dec. Tu je bilo aretiranih veliko število članov soc. revolucionarnih organizacij.

BORDEAUX V TEMI.

Bordeaux, 14. decembra. Tu so včeraj stavkali delavci v plinarni in elektrarni. Me-sto je bilo popolnoma v temi in so prebivalci hodili okolu z venecijanskimi svetilkami. V kavarinah so gorele sveče, prodajalnice in urade so morali zapreti.

V pasivnem odporu so lipski knjigotrški pomočniki. Če ne dosežejo višje plače, pri-čno stavkati.

Nesreča v gledališču. Pred niksdorfskem takozvanem »Wurstel«-gledališču so oble-gali razstavno okno, ki se je razbilo. Nevarno in lahko je ranjenih 24 otrok. Neki deklici je ubita šipa malone popolnoma odrezala roko.

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglas o Thymomel scillae, t. j. preparat, katerega več-krat zdravniki priporočajo.

Poslano!

Ker se mojemu sinu Adolfu Wagenpfeil pred dvema letoma ni posrečilo opustiti trgovine, ker ni dobil kupca za ostalo blago, vseeno pa hoče ostaviti Ljubljano, sem jaz prevzel vso njegovo zalogo in bom trgovino popolnoma likvidoval.

Da bom pa čim najmanj blaga moral pre-peljati v svojo celovško trgovino, bom od da-nes do 1. februarja 1908 prodajal vse pre-dmete globoko pod nakupno ceno in prosim, da se p. n. občinstvo prepriča o izredni nizki ceni.

Tudi vse novosti, ki so bile povodom bliž-nje božične dobe naročene pri raznih tovar-narjih, se bodo prodale po izredno nizki ceni, na kar si usojam še posebej opozarjati.

Vsakomur se torej nudi prilika, da si za mal denar nakupi pri nas soliden, pristen okrasek, ali pa si preskrbi potrebnih žlic, na-miznega orodja in vseh mogočih drugih po-rabnih predmetov pristno srebrnih ali iz kina srebra.

Proda se tudi trgovinska oprava z bla-gajno vred.

Slavno p. n. občinstvo vabim najvljud-neje, da čim največ porabi to redko priliko, ter bilježim velespoštovanjem

Jurij Wagenpfeil, juvelir,
Celovec, Kramergasse 11.

Poslano.

Ker mi je gospod Jurij Wagenpfeil poveril likvidacijo, si usojam Vas iznova opozoriti na koristi, ki Vam jih nudi gorenje pismo in ka-terih se pri tej priliki lahko poslužite, in Vas prosim, da se v lastnem interesu prepričate o izredni ceni. Kupiti si morete v resnici le do-bro in solidno blago pod zelo ugodnimi pogoji.

Pripominjam, da sprejemem do 1. febru-aria 1908 vsako novo delo, kakor tudi vsa po-pravila in gravure, ter bilježim, pričakujoč cenjenih naročil,

velespoštovanjem

Adolf Wagenpfeil, juvelir, Ljubljana.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 14. decembra,

Pšenica za april	13.18
Pšenica za oktober	11.16
Rž za april	12.37
Koruza za maj	7.44
Oves za april	8.56

Efektiv: nespremenjen.

P. Jagodič

podobar, pozlatař in slikar
za cerkveno umetnost
v Celju, Cerkveni trg 4,

se vljudno priporočam prečast. duhovnikom, cerkvenim predstojništvom in s'av. občinstvu za izdelovanje altarjev, prižnic, kri-ževih potov, božjih grobov, vsako-vrstnih podob itd. po znano prav nizkih cenah. Mnogoletna praksa me popolno vspo-sablja za vsakovršno »predelovanje in prenovljenje altarjev itd. prav solidno, fino in po nizki ceni, ter prevzamem popolno jamstvo za solidno in trpežno delo.

Na razpologo imam najboljša spričevala prečast. gospodov duhovnikov in blagorod. gospoda arhitekta c. kr. profesorja in kon-servatorja Ivana Wista iz tehnične c. kr. vis. šole v Gradcu, kateri moja dela že mnogo let kontrolira in vodi.

Za mnogobrojna naročila se priporoča

2806 3—1

P. Jagodič.

Javna zahvala.

Podkrižana Uršula Čebular imela sem šele šest mesecev svoja poslopja zavero-vana proti ognju pri zavarovalnici »Franco-Hongroise«.

Dne 1. novembra t. l. pogorela so mi do tal vsa poslopja in že malo dni potem je imenovana zavarovalnica škodo pregle-dala in cenila in mi izplačala celo zavaro-valno svoto brez vsakega odbitka po za-stopniku g. Antonu Lokarju iz Subrač.

Zato kulantno postopanje izrekam za-varovalnici »Franco-Hongroise« javno za-hvalo ter isto vsakemu najtoplejšje pripo-ročam.

2804 1—1

Mulhe, dne 30. novembra 1907.

† Uršula Čebular,

podpisal Anton Kuhelj, s. r. župan in priča.

Martin Kepa, s. r. odbornik, priča.

Na znanje.

Povodom otvoritve najine po-družnice v Kranju širijo se po mestu vesti, da nameravava opu-stiti svojo glavno trgovino na Sta-rem trgu v Ljubljani. Temu pa ni tako. Izjavljava torej, da bova tudi zanaprej in še v večjem ob-segu vodila doseđanje trgovino na Starem trgu 21, ter se naj-topleje zahvaljujeva za doseđanje naklonjenost ter se priporočava v nadaljni številni obisk.

Vinko in Alojzija Vivod
roj. Mozetič
Modna trgovina ter salon za
damske klobuke 2811 1—1
v Ljubljani na Starem trgu 21.

Najboljša prilika

božični nakup

po globoko znižani ceni

priporoča konfekojska
trgovina za gospode,
dame, dečke in deklice.

A. Lukić

Pred škofijo šte. 19.

2397 24

Ustanovljeno 1862.

Telefon šte. 584.

RUDOLF GEBURTH
c. kr. dvor malinist

DUNAJ (WIEN), VII., KAISERSTRASSE 71
na vogalu Burggasse.

Zaloga ognjišč, štedilnikov in strojnih ognjišč

za vsako porabo od navadne do najfinejše in najelegant-nješe izpeljave, v vseh velikostih, črne ali bogato emailirane.

Peči za trajno kurjavo za premog.

Okrogle peči za regulirati od 15 K višje.

Sušilnice, plinove peči, kamini.

Železne peči s pečnicami za 2 ali 3 sobe.

Vse vrste peči tudi s trajnim gorenjem.

Patent-vložki
za glinaste peči.

1881 18—14

2809

Dr. Franc Zupanc, c. kr. deželne
vlade svetnik, in Marija Zupanc na-
znanjata v svojem in v imenu svojih
otrok Franc-a, Viktorja in Mire
pretužno vest o smrti svojega ljubega,
dobrega sina, oziroma brata

Ernesta Zupanc

cand. med.

ki je 13. t. m. ob 5. uri zjutraj po
kratki mučni bolezni v 25. letu svoje
starosti, previden s sv. zakramenti pre-
minul.

Pogreb bode v nedeljo, 15. t. m.
ob 3. uri popoldne iz pokopališne ka-
pele v Kranju na ondotno pokopa-
lišče.

LJUBLJANA, 13. decembra 1907.

Brez posebnega obvestila.

Udovec,

45 let star z dvema otrokoma
katoličan obrtnik (umetnik) in
trgovec za cerkvena dela, se želi
poročiti z deklico ali vdovo kme-
čkega stanu izobraženo, katera bi
imela veselje za ta obrt od 30
do 40 let staro s premoženjem
od 1400—2000 K.

Pisma naj se pošljejo: F. B.
št. 1908. Pošte restantje Celje.

2807 2—1

Zimski vrt

v Angleškem skladišču oblek
Ljubljana, Mestni trg 5.

Božična razstava

v odprti trgovini

v nedeljo, dne 15. decembra.

Ta dan se ne prodaja.

Nasprotno v nedeljo, dne 22. decembra

velika prodaja

2808 1—1

O. Bernatović.

Iz slovanskega sveta.

sl Slovanska vzajemnost. Kakor brnski »Hlas« poroča, sprejel je te dni gospod Metod Melichárek na Velegradu pohvalni dopis od carske akademije za znanstvo in umetnost v Peterburgu, ker je izdal ruski prevod češke knjige »Ze zlatých dob Moravy« izpod peresa Dubca.

sl Tolstoj in češka izdaja njegovih spisov. Češki zalagatelj I. Otto v Pragi je pred kratkim poslal slavnemu pisatelju grofu Levu Nik. Tolstemu češko izdajo njegovih spisov, ki so izšli v »Ruski knjižnici«. Te dni je zalagatelj Otto dobil pismo iz Jasne Poljane, v katerem hči in tajnica Tolstega, gospa L. Sukotina na ukaz svojega očeta izraža za češko izdajo toplo zahvalo in priznanje.

sl Podoba slovaškega župnika Hlinke zaplenjena. V Ružomberku na Slovaškem je državni pravdnik zaplenil podobe, na katerih je bil župnik Hlinka naslikan v okovih. Pod podobo so bile besede: »Za vero, dom in svobodo.« Mažarski uradi vidijo v teh podobah proslavljanje zločina in zavolj tega so zaplenili podobe.

sl Nevarni beli orel. Generalni gubernator v Lodzu, Kazanov, je izdal odlok o trgovini tiskovin, ki v njem med drugim žuga s trimesečno ječo prodajalcem in zalagateljem dopisnic, na katerih bi bil beli orel, znak poljskih ustašev iz leta 1863. Kakor se iz tega odloka vidi, ruska vlada še sedaj v ustavni dobi smatra bele orle za nevarne celoti ruske države.

sl O demonstraciji ljudskih učiteljev proti poljskemu jeziku v zahodni Prusiji poroča neki poljski list: Knezoškof Klunder je opravil v Korovu vizitacijo tamošnje cerkve. Tudi šolski otroci s svojimi učitelji so se nahajali v cerkvi. Ko je župnik začel izpraševati otroke iz krščanskega nauka v poljskem jeziku, zapustili so vsi pruski učitelji cerkev, da bi na ta način pokazali svoje ogorčenje.

sl Petdesetletnica poljske knjižarne. Poljska knjižarna »Gebethner i Wolf« je obhajala te dni svojo petdesetletnico. Ustanovljena je bila v Varšavi od Gustava Gebethnerja in Roberta Wolfa; podružnico ima tudi v Krakovu. V preteklih petdesetih letih je tiskala založila 1595 spisov, ki so izšli v 6.415.000 izstih. Stroški za te spise (honorar, tisk itd.) znašajo 2.241.556 rubljev. V to število niso uračunjene priloge k »Tygodniku ilustrowanemu«, 22 manjših spisov znanstvenih (blizu pol milijona izstihov) in izdajo zbranih del Sienkiewiczovih (81 zvezkov v 2 milijona izstihov). Poleg tega je tiskala izdala 4361 glasbenih del (vsa dela Chopina in nekaj Moniuszkovih glasbenih del.) Izmed obeh ustanovljenih živi samo Robert Wolf. Ob priliki 50-letnice je tiskala darovala 3000 rubljev društvu knjižarniških pomočnikov in je ustanovila knjižnico v vrednosti 1500 rubljev v novo ustanovljenem poljskem učiteljskem v Uršinu. Razun tega je darovala 1000 rubljev društvu poljskih pisateljev v Varšavi.

sl Shod bolgarskih gospodarskih društev. V Sofiji se je vršil prvi občni zbor bolgarskih gospodarskih društev. Shoda se je udeležilo blizu 1000 oseb, ki so zastopale 270 društev. Na shodu ni bilo tistega miru, ki ga je treba za važno in resnobno posvetovanje. Bile sta tu dve stranki; ena je hotela imeti osrednjo zvezo za vsa gospodarska društva brez razločka, torej za tiste, ki nakupujejo in ki prodajajo; druga stranka pa je hotela imeti osrednjo zvezo samo za kreditna društva. Dokazovalo se je, da društva, ki nakupujejo in prodajajo niso še dosti razvita in da bodo ovirala zvezo, ki bi mogla boljše delovati, ako bi pri nji bila samo kreditna društva. Tudi zoper dosedanje poljedelsko državno banko kakor tudi zoper sofijsko kmetijsko društvo se je pri shodu pokazalo nekakšno nasprotstvo, kar dokazuje, da je pri shodu bilo tudi mnogo politikov.

sl Statistika trpljenja ogrskih Slovakov. Kako mažarska surovost preganja ogrske Slovake, pričajo le-te številke: Od leta 1898. so Slovaki imeli 106 političnih procesov, izmed katerih 88 se je končalo z obsojenjem in samo 18 z oproščanjem obtožencev. Toženih je bilo 568 oseb, dozdaj obsojenih pa 389. Razun tega ni še končanih 15 tiskovnih pravd. Obsojenci so dobili 36 let, 4 mesece in 17 dni zapora in 24.538 K globe. Vsi so bili sojeni in obsojeni radi političnega ščuvanja (!) in političnih zločinov. Izmed obsojenih je bilo 327 kmetov, rokodelcev in obrtnikov in 62 časnikirov. Izmed časnikirov ni niti eden, ki bi ne bil obsojen vsaj v enem slučaju. »Slovenský Týždenník« ima 12 pravd, v štirih slučajih je obsojen na 1 leto 2 mesece in 1567 K globe. »Ludové Noviny« imajo tudi 12 pravd in so že obsojene v 8 slučajih na 4 leta, 3 mesece zapora in 3400 K globe. »Národné Noviny« imajo 10 pravd in so obsojene na 1 leto, 27 dni zapora in 3600 K globe. Vsi drugi listi so imeli 2 ali 3 pravde.

Po svetu.

Silka velikomestne bede. Diplomirana učiteljica krade in strada. V ljudskem kopalšču v Budimpešti so se dogodile v zadnjem času tatvine. Sedaj so bili okradeni uslužbenci, sedaj zopet kopalščni gostje. Ker se ni moglo priti na sled tatov, je odredila kopalška uprava tajno nadzorstvo kopalških gostov. V petek teden popoldne pa je opazilo osobe, kako je neka dama prišla iz svoje kabine, a mesto da bi šla v kopel, je odprla s ponarejenim ključem kabino drugega kopalškega gosta, neke gospe Bauček. Tatice so opazovali ter jo zalotili ravno v onem hipu, ko se je hotela oddaljiti z oblekami, ki si jih je na ta način prisvojila. Dama so nato aretirali. Pred policijo se je dognalo, da se pri tem dejanju zalotena imenuje Regina Roth, ki je diplomirana učiteljica. Pred nekoliko leti je izgubila svojo službo. Od tedaj je zelo revno životarla ter se bavila s poučevanjem. Pred kratkim pa je tudi izgubila vse te »ure« in je v svoji badi postala tatice. — Policija poizveduje, v koliko so resnični ti izkazi.

Duhovnik — ministrski predsednik. Eden najznamenitejših državnikov v našem času je dr. Kuyper, prejšnji holandski ministrski predsednik, ki se že tekom enega leta ne peča s politiko aktivno, temveč le s privatnimi študijami. On bode brez dvoma kmalu igral veliko vlogo v politiki svoje male, a v več ozirih zanimive dežele. Dr. Kuyper je 70 let star, toda njegova vnanost kaže pravi tip nizozemske moči in enerģije, pri tem pa popolnoma priprist v svojem zaseb. meščanskem življenju. Njegova kariera je iz več ozirov zelo zanimiva. Predno se je posvetil polit. življenju, je bil pastor v Amsterdamu. Leta 1886 je prvič nastopil javno in od tedaj se bojuje neprestano za svoje socialnoreformne ideje. Njegova stranka se imenuje »antirevolucionarna«, kar je tudi njen program. Kot ministrski predsednik dr. Kuyper ni hotel samo vladati, ampak tudi vzgojevati; on hoče nizozemsko ljudstvo ohraniti v krščanski veri in krščanski morali. Kot sadovi njegovega socialnoreformnega delovanja se morajo pred vsem imenovati zavarovanje delavcev v slučaju nezgode in preskrbovanje za starost in nezmožnost. Pod njegovim praporom se bojujejo tudi katoličani na Holandskem za njegov socialni program. Takih državnikov bi še mnogo potrebovali v Evropi!

Prepoved božičnih pesmi v newyorških šolah. Skoro neverjetno poročilo prihaja iz Amerike. Učni urad države Newyork je izdal za vse javne šole ukaz, da naj se opusti v tednih pred praznikom Kristusovega rojstva vaja in petje božičnic in drugih krščanskih himn, ker se s tem žali velik del učenec v svojem verskem čustvu. — Ta ukaz je posledica mnogih pritožb, ki so jih vložili rabinariji že v preteklem letu proti božičnim slavnostim v šolah. Učni urad pa ni hotel odločiti v tej zadevi sam, ampak je opozoril komisijo, ki ima nalogo nadzorovati ljudske šole, da naj ona izreče svoje mnenje o tej zadevi. Predsednik te komisije pa se zove — Abraham Stern, in ta je izrekel sodbo, ne da bi vprašal ostale člane komisije, da je gotovo, da 50 odstotkov učencev vseh ljudskih šol noče peti božičnic. Z ozirom na to je učni urad izdal to prepoved, kar je vzbudilo med krščanskim prebivalstvom v New Yorku velikansko ogorčenje.

Deset tisoč dolarjev za eno nogo. Sodišče v Čikagi je prisodilo 10.000 dolarjev pet let staremu dečku po imenu William Kehoe za izgubo ene noge. Dečka je povozila pred dvema leti poulčna kara in mu skvarila nogo, da so mu jo morali pod kolenom odrezati, za kar mora sedaj družba plačati omejeno vsoto.

Tri leta star otrok — kadilec. Na parniku Red Star Line »Marquette«, kateri je dopel v Boston iz Antverpena, so se potniki ves čas, ko so bili na potu, zabavali z malim, tri leta starim dečkom, kateri je skoro neprestano kadil iz nemške pipe. Dečku je ime Traian Laczi in prihaja iz Rumunske ter potuje v Pittsburg s svojo materjo, da ju tam sprejme njegov oče. Potniki so stewarda skrbno povpraševali, ni li kadenje škodljivo dečkovemu zdravju, bode li še rastle in ako ve njegova mati, da kadil. Potem so izvedeli, da mu mati sama baše pipo s tobakom, kateri izgleda ravno tako, kakor zelje.

Preveč vina imajo na Portugalskem. Zato je vlada prepovedala za tri leta nove trne nasade, da se omeji produkcija vina.

Vojaške novosti. Namesto topov uvedejo pri kornih artiljerijskih polkih havvice in sicer model 99 s kalibrom 104 cm. Havvice prirede tako, da skoči po streli havbica nazaj na svoje prejšnje mesto. Take havvice imajo dozdaj samo na Angleškem, Francoskem in v Švici in v nekaterih manjših državah. — Prihodnje leto prično ustanavljati telefonske oddelke pri pehoti in lovcih. Pri pehotnih in deželno-brambovskih divizijah se ustanovi telefonski tečaj, ki se ga udeležijo od vsakega pehotnega polka po en poročnik in nekaj vojakov.

Nazarenci vojaki. Nazarenci Peraubek je po prigovarjanju svojega izpovednika izjavil, da hoče priseči na zastavo. Mož pripada sekta adventistov, ki ima svoj sedež v Berolinu. V Olomucu so pa 5. t. m. odpustili iz vojaške

službe nazarencu vojaka 13. brambovskega polka Nemrawo, ker je za vojaško službo nesposoben.

Zopet zrakoplov ušel. Enaka nezgoda kot francoski vojaški zrakoplov »Patrie« je zadela zrakoplov »Bamber« renskega društva za zrakoplovstvo. Ko so zrakoplov polnili s plinom, je potegnil močan vihar, ki je izrgal zrakoplov iz rok moštva, ki je bilo od dolgega držanja že zelo izmučeno. Zrakoplov je izginil v zraku.

Podmorski potres. Trgovinski parniki, kateri prihajajo iz Mehikanskega zaliva v druge mehikanske luke, javljajo o velikih izpremembah morskega dna ob yucatanskem obrežju, kar je posledica zadnjih vulkaničnih izbruhov in podmorskih potresov. Pri zadnjem podmorskem potresu je bilo na tisoče ton rib ubitih in vse morsko dno se je popolnoma izpremenilo. Tam, kjer je bilo morje preje plitvo, so nastale velike globočine in kjer je bilo globoko, je sedaj plitvo. Tudi par malih otokov ob obrežju je izginilo. Mornarično ministrstvo dosedaj še ni dobilo poročila o teh dogodkih na morskem dnu, pač je pa dospelo poročilo, da je ob yucatanskem obrežju na milijarde mrtvih rib.

Morilka svojega ženina. K poročilu o umoru županove hčerke iz Branda se še poroča: S kakšno silovitostjo je morilka svoj čin izvršila, dokazuje sledeče: Da bi ne mogel nihče ugovarjati podpisu, ki ga je ona ponaredila na oporoki, veljaven za podpis njenega ženina Presslerja, je prepisala ona vsa pisma, ki jih je dobila od Presslerja. Na ta način se ji je posrečila v prvo prevara; kajti po primeri s pisavo v ljubavnih pismih njenega ženina, ki jih je pa ona vse prepisala, so morali seveda verjeti, da je tudi oporoka podpisana od Presslerja.

ZA POGORELCE V GORENJI VASI PRI LOGATCU

so darovali sledeči p. n. dobrotniki: Č. g. Janez Karlin, župnik v pok. 10 K; g. Omanov Fr. 2 K 70 h; g. Friderik Homan 7 kg kave in nekaj obleke; Č. g. Fr. Schweiger, dekan 20 K; nekdo iz Duplja 10 K; Č. g. Ignacij Zaplotnik, vikar v Novem mestu 50 K; Č. g. dr. Andrej Karlin, kanonik 10 K; Č. g. Andrej Kalan, kanonik 20 K; Č. g. Jan. Mikš, župnik 10 K; g. Fr. Langer, trgovec Žiri 10 K; Č. g. Jurij Drnovšek, župnik v pok. 10 K; Č. g. Leopold Turšič, kaplan v Logatcu 20 K; neimenuvan z Brezovice 20 K; Č. g. dr. Jos. Marinko, c. kr. gimnazijski profesor 10 K; Č. g. Fr. Pavlin, župnik v St. Vidu 20 K; g. Karol Windischer, svečar v Kranju 10 K; občina Rakek v proslavo 60-letnice njegovega Velikanstva 100 K; p. n. občinski svetovalci na Rakeku 12 K; g. Ivana Bartol zavoj obleke. — Zahvaljujoč se v imenu ubogih pogorelcev, se podpisani še dalje priporočajo vsem blagim srcem na pomoč. V domači fari se je nabralo za reveže nad 1400 K. Res je, hvala Bogu, še veliko dejanske krščanske ljubezni med ljudstvom. Bog milostljivi stotero povrni vsem dobrotnikom! — Logatec, dné 10. decembra 1907. J. Lavrič, župnik.

Zahtevajte brezplačno dopisil'atev mojega illust. cenika z nad 1000 slikami. — Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vzame nazaj za popolni znesek.

Slika 1/2 nav. velikosti. 611 37

St. 365	srebrna dam-skaremont.gl	3-50
St. 322	srebrna moška remont.	3-50
St. 337	srebrna s sidro 15 kamnov	5-—
	dvojni plašč	6-50
St. 241	srebrna s sidro dvojniplašč 15 kamnov, posebno močna	7-9-50

Anton Kiffmann, največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Izvoz v vse dežele. Maribor L5., stajersko.

Postavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo

Thierryjev balzam
z zeleno znamko »redovnica«.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnastih steklenic ali 1 velika špeciálna steklenica s patent. zamažkom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem že tako starim ranam, vnetjem, rinitvam, abscesom in oteklina vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3.— so pošlje le proti porzotju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Narobil se naslavlja na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradu pri Rogaški Slatini.

Stročura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah. 86 53—

Išče se prodajalka

gospodična iz boljše rodbine, zmožna slovanskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Imeti mora trgovski tečaj. Vprašaj se v **tovarni pohištva Joh. Mathian o. in kr. dvorni založnik — tu.** 2789 3—1

Ribe.

Sloviti karpi izanske graščine se prodajajo v veliki izberi na tukajšnjem ribjem trgu dné **24. decembra** v poljubni množini.

= SODE =

v dobrem močnem stanju, velike, in majhne, stare in nove ima na prodaj

Ivan Buggenig.
Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico št. 5. 2792 3—1

Dobro ohranjen pianino

se proda za ceno **300 kron.**

Več se poizve **Marija Terezija** cesta št. 26. 2773 1—1

Naprodaj je posestvo s hišo

v kateri se nahaja **dobro urejena strojarnica in dobro vpeljana trgovina z usnjem, z obilim prometom.**

Posestvo, obstoječe iz 4 oravol dobrega, arondiranega sveta, nahaja se v nekem večjem kraju z veliko okolico, na neki železniški postaji, ob državni cesti, **ne daleč od Ljubljane** in se zaradi nastalih družinskih razmer po ugodni ceni iz proste roke takoj proda.

Pismena vprašanja pod »strojarnica« na upravnishvo »Slovenca.« 2787 3—1

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev itd.

naznanja prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je **pre-vzel** znano 2795 52—3

podobarsko delavnico

umrlega g. **And. Rovška,**

Kolodvorske ulice šte. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bodem vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10letnega praktičnega dela pri rajnkem g. Rovšku pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj.

Sedem novih zajčjih hlevov

narejenih iz močnih desk, katerih vrata so gosto prepletena s pocinkano žico, se **proda** za dve tretjini pod nabavno ceno.

Tudi je na prodaj nad **3000 kg** najboljše vrste modrega in belega

krompirja.

Več se poizve v **Spodnji Šiški št. 117** v hiši gosp. Burgerja v pritličju na levo. 2743 3—2

V najem se odda

na Viru št. 3. pri Domžalah

hiša,

ki je pripravna za **gostilniško obrt** in za **trgovino**. — Več se izve istotam ali pa pri **FR. STUPICA, trgovcu v Ljubljani, Mar. Terezije cesta 1.** 2454 8

Podružnica

v Spljetu. :

Dolniska glavni:

K 2.000.000. :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

priporoča **promese** na **kreditne srečke** . . . à K 18.—, žreb. 2. jan., glavni dobiček K 300.000

» » **srečke reg. Donave** à K 10.—, » 2. jan., » K 140.000

» » **zem. kred. srečke** à K 5-50 » 7. jan., » K 100-000

Vse tri promese skupaj samo 32 kron.

Obreduje **vloge na knjižico** in na **tekoči račun** od dne vloge do dne vzdiga po 4 1/2%,

vloge na tekoči račun proti **30dnevni odpovedi** po 5%.

Podružnica

v Celovcu. :

Rezervni fond:

K 200.000. :

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

je sprejela s 1. septembrom t. l. sledeča dela
v komisijsko zalogo:

**Valvasor, Johann Weichard Freicherr von: Die
Ehre des Herzogthums Krain.** Laibach-Nürnberg
1689. 4 Bände. (Strani 54 + 7 + 696, 836, 396 + 730, 612 + 74).
Rudolfswerth 1877-79.

**Na razpolago je samo še 9 popolnih izvodov
po K 80.—**

Razun tega se dobijo še sledeči popolni zvezki, ki se po
znižani tudi posamno oddajo:

Zvezek II. Vsebina: Von den alten und ältesten Einwohnern des Lan-
des Crain. Von den alten Steinschriften und ausgegrabenen
Müntz etc. Von der Crainerisch-Slavontschen Sprache, wie
auch Sitten und Gebräuchen in Crain. Von den Heiligen,
Patriarchen, Bischöffen, Orden und Pfarren in Crain. Strani
836. K 12.—.

Zvezek III. Vsebina: Von der Regierung, Regiments-Würden und
andern Ehren-Aemtern etc. in Crain. Von den Landesfürsten
und Hertzogen in Crain. Von den Städten, Märkten, Schlös-
sern und Klöstern in Crain. Strani 396 + 730. K 20.—.

Zvezek IV. Vsebina: Von denen so wol Türkischen als Christlichen
Greutz-Oertern bey Crain. Von den Kriegs-Geschichten der
Japydier und Carner vor Christi Geburt. Von den Jahr-Ges-
chichten in Crain nach Christi Geburt biss an die Oester-
reichische Regierung. Register. Strani 612 + 74. K 8.—.

Poleg tega se dobe tudi še posamezne številke za izpopolnitev
nepopolnih izvodov.

Wolf-Cigale, Deutsch slovenisches Wörterbuch. Laibach 1860.
2 zvezka. XIII + 2012 strani. Znižana cena, broš. K 5.—,
vez v 1/2 usnje K 10.—.

Wolf-Pleteršnik, Slovensko-nemški slovar. Ljubljana 1894/5.
XVI + 883 + 998 + IX strani, 2 zvezka. Znižana cena,
broš. K 16.—, v 1/2 usnjatih vezavah K 22.—.

**Verhovec, I. Professor, Die wohlöbl. landesfürstl. Haupt-
stadt Laibach. Kulturhistorische Bilder aus Laibachs Ver-
gangenheit.** Laibach 1886. Mit 1 Plane der Stadt Laibach vom
J. 1745. — 213 strani. K 2:50. Izborna kulturno-zgodovinsko
delo, do sedaj še malo znano, ker je izšlo v samozaložbi pi-
sateljevi.

**Verhovec, I. profesor, Dve predavanji o ljubljanskih poka-
pališčih.** Ljubljana 1901. 23 strani, K —'60.

**Verhovec, I. Professor, Die Pest in Laibach. Nach Archivalien
des Laibacher Stadtarchivs.** Laibach 1899. — 33 strani. K —'60.
— Der schwäbische Chronist Burghardt Zink und eine interessante
Schule zu Reifnitz in Unterkrain. Laibach 1900. — 16 strani.
K —'60.

Sohumi, Fr., Urkunden- und Regestenbuch des Herzogtums Krain.
I. Band. 777—1200. Laibach 1882/3. — 210 strani. Znižana
cena. K 2:50.

— II. Band. 1200—1269. Laibach 1884 u. 7. — 470 strani. Znižana
cena. K 2:50.

**Sohumi, Fr., Archiv für Heimatkunde. Geschichtsforschungen,
Quellen, Urkunden und Regesten.** I. Band. Laibach 1882/3.
VIII + 338 strani. Znižana cena. K 2:50.

— II. Band. Laibach 1884 u. 7. III + 393 strani. Znižana cena. K 2:50.

Kos, dr. Fr., Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku.
I. knjiga (I. 501—800). Ljubljana, 1903. LXXX + 416 strani. K 8.—.
— II. knjiga (I. 801—1000). Ljubljana, 1906. LXXXIV + 514 strani. K 10.—.

Sveto pismo stare in nove zaveze z razlaganjem poleg nemškega,
etc. Ljubljana, 1856/7 6 zvezkov. Znižana cena K 12.—,
vezano K 22.—.

**Mitternützner-Malovrh, Slovani v iztočni Pustriški dolini na
Tirolskem.** 1880. — K —'60.

Rados, Maria Theresia und das Land Krain 1740—1780. — 1881.
K 1:40.

Dalje priporočamo:

Leposlovna knjižnica:

I. zvezek: Bourget, Razporoka, Roman. K 2.—, eleg. vez K 3.—.
II. zvezek: Turgenjev, Stejni kralj Lear. Povest. — Stepnjak, Hiša ob
Volgi. K 1:20, eleg. vez. K 2:20.
III. zvezek: Prus (Alex Glowacki), Straža. Povest. K 2:40, eleg. vez. K 3:40.
IV. zvezek: Dostojevski-Levstik, Ponižani in razžaljeni. Roman. K 3.—,
eleg. vez. K 4:20.

Medved, Ant., Poezije. Ljubljana, 1906. 262 strani. K 3:80, eleg.
vez. K 5.—.

Silvin Sardenko, Roma. Poezije. Ljubljana, 1906. 116 strani.
K 2.—, eleg. vezan K 3:20.

Šašelj, Iv., Biserice iz belokranjskega narodnega zaklada I. Ljub-
ljana, 1906. VIII + 332 strani. K 2.—.

Ker je knjigarna svoje dosedanje prodajniške prostore zelo raz-
širila in krasno uredila, ter zalogo v vsakem oziru izpopolnila, ima po-
sebnost knjige slovenskega knjigotrštva, dalje učne knjige za vse šole, kakor
tudi drugojezične knjige vseh strok vedno na razpolago; knjige, ki se v
knjigotrštvu nič več ne dobijo, so na prodaj po nizkih cenah v obsežnem
antikvarijatu, ki je združen s knjigarno. Antikvarijatski katalog in splošen
katalog slovenskih knjig je na razpolago.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Božična priložnostna prodaja.

Izredno znižane cene!

Nad 1000 komadov na novo došlih **ovrat-
nikov** za dame, gospode, deklice in dečke
1751 12—, od **3 gld.** višje.

Najbogatejša zaloga najfinjših damskih pale-
totov, zimskih ranglansov, stisnjenih in glad-
kih sielpeluche-jopic in kožuhov. koljetrov. —

Največja izbira najfinjših oblek za gospode,
zimskih sukenj, double paletotov, kožuhov. sako
od **10 gld.** višje, kožuhov za mesto in poto-
vanje. — **Krasna božična darila!**

Angleško skladišče oblek, O. Bernatovič
Ljubljana, Mestni trg 5.

2184 3-3

A 1 492/7
16

Dražbeni oklic.

Na prostovoljni dražbi, dovoljeni vsled prošnje trnovske farne cerkve v Ljubljani,
kot dedinje zamrle Marije Kopač v Ljubljani Cerkvene ulice št. 9, se bosta prodali
dne 17. decembra 1907 ob 9. uri dopoldne v pisarni **Aleksandra Hudo-
vernika**, c. kr. notarja v Ljubljani kot sodnega komisarja v zapuščino **Marije
Kopač** spadajoči

posestvi

1. pod vlož št. 11 k. o Trnovsko predmestje, obstoječi iz parcele št. 39, hiša št. 9
v Cerkvenih ulicah, s hlevom in drvarnico, ter parcele št. 12, vrt. Vzklicna cena 4345 K.
2. pod vlož št. 758 iste katastralne občine, obstoječe iz njive parc. št. 1080/95;
vzklicna cena 500 K.

Ponudniki so vezani s ponudbo takoj, prodajalka pa še le po odobrenju upravi-
teljstva cerkvenega premoženja odnosno nadzorstvene oblasti.

Vsak ponudnik ima položiti v roke sodnega komisarja kot varščino pred začetkom
dražbe glede prvega posestva znesek 435 K, glede drugega posestva znesek 50 K.

Natančnejši dražbeni pogoji in druga pojasnila se poizvedo v pisarni **Aleksandra
Hudovernika**, c. kr. notarja v Ljubljani.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek I.,
dne 11. decembra 1907.

Najcenejše
dežnike in solnčnike
domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši
kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in
preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR
— v Ljubljani —

Pred škofijo št. 19. — Stari trg št. 4.
Prešernove ulice št. 4. 143 88-88

— Popravila točno in ceno. —

Železniška Roskopf 7 kron

Moja originalna „Železniška Roskopf“
anker-remontir ura ima izurno, s steklom krito
kolesje v rubinovitih kamenih, cifernica iz
emajla, dobro proti prahu zaprta, pravo nikla-
sto pokrovje, šarnirni pokrov, patenini „aufzug“
za urno pero, da ne puči. Vsaka ura ima kom-
pasovo reguliranje in gre na minuto natanko
pri vsakem vremenu. Prodali smo c. kr. držav-
nim železnicam že nad 10.000 komadov v polno
zadovoljstvo.

Brez sekundnega kazalca komad K 7.—
S sekundnim kazalcem „K 8.—“
3 leta pisane garancije. — Pošilja po povzetju

Max Böhnelt, Dunaj,
IV., Margaretenstrasse 27.

Sodn. zapr. strokovnjak in ocenjevalec.
Zabijajte cenila s 5000 podobami zastoj in
franko. 2362 10-1

Slavnemu p. n. občinstvu v Ljubljani in na deželi si usojam javiti,
da sem si nabavil **najnovejši**

1641 24-5

voz za prevažanje pohištva

ter se pri- za selitve in razne druge vožnje po najnižjih
poročam cenah.

Konečno priporočam premoga in drv ter beležim
svojo zalogo velespoštovanjem

MARTIN LAMPERT, Ljubljana, Kolodvorske ulice.

Trgovina s klobuki in čevlji
Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana, Stari trg št. 10

priporoča svojo veliko zalogo najraznovrstnejših **klobu-
kov, cilindrov in čepic**, kakor tudi najtrpežnejših
čevljev.

2250 2

Steckenpferd- lilijskomlečno milo

Bergmann & Co. Draždani in Tešin a. L.
je in ostane glasom vsak dan došlih pri-
znalnic naj uspešnejše vseh medicinal-
nih mil proti mazuljem kakor tudi v dosogo
in ohranitev nežne, mehke kože in rožnate
polti. — Dobiva se po 80 vin. komad vseh
lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah
mila in brivnicah. 434 50 37

Parna žaga Deghenghi v Ljubljani
kupuje proti gotovini

hrastove dile

1 laško colo debele in od 5 col
naprej široke, ter plačuje iste po
14 vinarjev 1 laško colo, po-
stavljene franko Ljubljana državni
kolodvor Šiška. 2157

Kupuje tudi hrastove
hlode in frize.

Vinske sode

po 300, 400, 600, 700 in 1600 litrov do
4000 litrov, iz hrastovega lesa, prav dobro
ohranjene, oddaja po prav nizkih cenah
tvrdka

M. Rosner in drug
zraven Koslerjeve pivovarne,
Ljubljana. 2696

Najboljše
božično darilo
6 kom. rjuh
najfin., brez šiva, 150 cm
šir., 200 cm dolg. K 14-50.
Tkalnica za platno in bombaževino
Bratje Krejcar,
Dobruška, češko.
Vzorci o plačniti in bom-
baževni frakci.
Tudi volasno
blat za doma-
oblake.

Stanovanje

s tremi sobami in z vsemi pritliklinami ter
vporabo vrta se dá takoj ali pa s 1. febru-
arijem v najem.
Izve se Vrhovčeve ulice 9/I.

C. kr. oblastveno potrjeno 20 104 88

učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

● Dobl se tudi kraj po životni merl. ●

Krasne kravate, moderne ovrat-
nike, srajce, boa za dame in
otroke, fine bluže, krila, lepe ka-
pice in čepice, rokavice in
nogavice itd. se dobe

najcenejše pri
A. VIVOD-MOZETIČ
Ljubljana, Stari trg 21.

Zaščitna znamka „Sidro“
Liniment. Capsici com.
Nadomestek za
Sidro-Pain-Expeller
je splešno priznana kot izvrstno bol blažujoče in
odvodno mazilo pri prehladenju itd.; cena 80 v.
K 1-40 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.
Pri nakupovanju tega povod pri ljubljanskega domačega
sredstva, naj se jemljejo le originalne steklenice v škatljah z
našo zaščitno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prejel
originalni izdelek.

Richterjeva lekarna
pri „zlatem levu“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5 nova.
Dnevno razpoložljiva.
2265 (40-1)

Ivan Demšar

podkovski kovač in izdelo-
vatelj vozov v Ljubljani
:: Marje Terezije cesta št. 6 ::
priporoča svojo veliko zalogo
kritih in nekritih,
VOZOV lično in trpežno
izdelanih, po jako nizki ceni.
Sprejme se v pouk tudi več učencev.

Ivan Terdan

pleskarstvo

Ljubljana, Vegove ulice št. 8

se priporoča slavnemu p. n. ob-
činstvu v izvršitev vseh v ple-
skarsko obrt spadajočih
del, kakor tudi slikarskih,
napisnih in dekoracij-
skih del.

Posebno se še priporoča za
cenjena naročila za stavbeno
in pohištveno pleskar-
stvo. 2467 52-4

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo
pri boleznih v želodcu in črevih, — osobito
se priporočajo — pri zaprtju in nerednem
odvajanju — pehanju, — kongestiji — po-
manjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sred-
stvo za uzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, vspeh siguren.
Cena je za 12 steklenic (1 dvanajsto-
rica) 5 K franko na vsako pošto po
povzetju ali če se pošlje denar naprej.
Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Pro-
simo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Ne kupite nobene ure

predno niste čitali moj cenik. — Dobite:
Nikel-Roskoni ure 3-
Srebrne Roskoni ure 6-
Z dvojnimi mantelnom 8-
S 3 srebrnimi mantelnom 10-
Plošne jeklene ure 7-
Prava „Omega“ 17-
Srebrne pancer-veržice 2-
1 karatne zlate ure 9-
1 karatne zlate veržice 20-
1 karatni zlati prstani 1-
Ure na nihalo 30 cm 7-
S stolpnim zvoncem 10-
Z muziko 12-
Ure-kukavice 5-
Ure za kuhinjo, 8 dni dočte 6-
Budilnice z 1 zvoncem 140-
Z dvojnimi zvoncem 3-
S cifernico, ki se svetl 3-20
Bud s stolp zvon in „Schlagwerk“ 6-
3 leta pisane garancije. — Denar nazaj, ako ne dopade.
Pošlje po povzetju zaloga ur in blaga iz zlati
Max Böhmel, Dunaj IV. Margaretenstr. 27
sodnjiko zaprišeženi strokon-njak n ocenjevalic
Zahtevajte cenik s 5000 podobami zastoni in franko.

Hamburg Amerika Linie

Vožnja traja
dni 6 dni
izvrstna prilika za potovanje
je in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

„Amerika“ 24,000 ton

„Kaiserin Augusta-Victoria“ 25,000 ton

toraj še enkrat večji

kakor do sedaj veliki parniki z 8-12,000 tonami

Pojasnila daje zastopnik:

Fr. Seunig,

Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

: Pisalne, potne in kadilne potrebščine. :

Razstava.

Največja izbira za

božična in novoletna darila

priporoča po najnižjih cenah

trgovina z galanterijskim, nürnbergskim
blagom in igračami

Pred škofijo 2, **F. M. SCHMITT** Pred škofijo 2.

Mila, parfumi, glavniki, krtače, galoše, rokavice,
:: :: :: plošče in valjci za gramofone. :: :: ::

Kašelj!

2360 Kdor 21-7
ljubi svoje zdravje, ga odstrani. 5345 not.
potr spričev dokazuje o izbornem učinku

Kaiser-jevih

karamel za prsa

a tremi folkami.

Zdravniško preizkušene in priporočene proti
kašlju, hripavosti kataru, slezi, kataru v
grlu, oslovskemu in dušljivemu kašlju.
Zavoj 20 in 40 vin., škatljica 80 vin. dobivalo se
v Ljubljani: Lekarna pri „Orlu“ pri želez. m. st., de-
želna lekarna pri „Mariji Pomagaj“, E. Leustek; Ubald
pl. Trnkoczy, Jos. Mayer, pri „Kroni“ A. Bohinc; vogal
Rimske in Bleiweisove ceste; Ivan Ojričič v Metliki,
Karol Andrižanič v Novemestu, Karol Šavnik v Kranju
in Josip Mučnik, lekarna pri „Sv. Trojici“ v Kamniku.

Patniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zaenljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Kmetlika**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Kotvorstvu Prijaznili dajo se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanes-
ljivi zastopniki.

Istrska :: vina

beli moškat, belo vino, ru-
deče, teran, ter vinsko žga-
nje se dobiva pri vinogradniku
Antoniju Ferlan di Giorgio,
v Rovinju, Istra.

2421 24-16

Dr. Kovacs-evo mazilo za roke.

V rabi nedosežno, povzroča nežnost in
belino rok v 3 dneh. — Lonček 1 K 20 v.

„International“ odstranj. mahu

naglo in gotovo odstrani nepotrebne kocine
v obrazu in po rokah. — Steklenica 6 K.

Razpošilja po povzetju lekarna pri
Mariji Pomagaj, Budapest, Liszt Fe-
rencz-tér 20. — 2307 18-1

Zastonj

zahtevajte moj ilustrirani
cenik o urah, zlatnini, sre-
brnini itd. 2554 7

Drag. Heger
urar, juvelir in graver.
Osiek I. Kapucinska ul. 4. (Slavon.)

IVAN KREGAR

pasar in izdelovatelj cerkvenega
„... orodja in posode ...“

se priporoča velečast. cerkvenim
predstojništvom v obilna naro-
čila ter si usoja naznaniti, da se
nahaja njegova

delavnica

odslej na
Elizabetni cesti
blizu samostana oo. Jezuitov in
nasproti Jožefinuma. 565 3

Herbabny-jev podfosfornokisli apneno-železni sirup.

Ta je že 38 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izorno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje sluz, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.
Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatelj: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“**, DUNAJ, VII.1, Kaiserstr. 73-75.
V zalogi je nadalje pri gosp. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovcu in Volšperku.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

Herbabny-jev okrepljeni Sarsaparilla - sirup.

Je že 33 let uveden in najboljše preizkušen. — Izvrstno odvajalno sredstvo. — Odstranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri.
Cena steklenici K 1 70, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2649

b 2727 10-2 Pozor, kmetice in dekleta!

Naslov je: **P. Jurišič, lekarnar v Pakracu št. 65 (Slavonija)**. Denar se pošlje naprej ali s poštanim povzetjem.

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhljaja (luskin) na glavi, to je **Kapilor št. 1**. Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v. 2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene.

**Odlikovana
Prva kranjska tovarna za glasovirje**
Hilkerjeve ul. 5 Ljubljana blizu Gradišča
Rudolf A. Warbinek

priporočila
svoje izborne
za vsa pod-
neba solidno
zgrajene pla-
nine, glas-
virje in har-
monije tudi
samostojne
proti gotovini
plačilu ali v
najem.

Največja tovarna v južni Avstriji. — Poročstvo 6 let. — Izvoz v vse dežele. — Popravila in vgrajevanje se izvrše najtočneje in računajo najceneje.

Na prostovoljni dražbi se bo drodajalo dne 23. t. m. na **Planini**, županja **Preserje**, **lepo posestvo** obstoječe iz 2 hiš, 2 vrtov, kozolca, skednja, gozda in senoži, da se lahko redi okrog 6 glav živine. — Ploščao bo v štirih obrokih. — Več se izve pri lastniku **Francu Uršiču** na Brezovici št. 18, pošta Vič pri Ljubljani. 2763 2-2

KAŠLJUJOČIM
otrokom in odraslim osebam
pripisujejo zdravniki zelo uspešno
THYMOMEL SCILLAE
kot sredstvo, ki odrgava sluz, jo odvajja, ki blaži in potolažuje krčeviti kašelj in ki odstranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov so se že imenitno izrekli o hitrem učinkovanju tega sredstva. Thymomel scillae, pri osovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo zdravnika!
1 steklenica 2-20 K. Po pošti franko proti pošiljati 2-90 K; 3 steklenice pri pošiljati 7 K. 10 steklenic pri pošiljati 20 K.

Izdelovanje in glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-Ja
2430 c. kr. dvorn. zalagatelj 24-1
Praga III., št. 203
Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.
Pozor na ime sredstva,
izdelovalca in na var-
stveno znamko.

Na najvišje povelje Njeg. c. in kr. apost. Veličanstva
XXXVIII. c. kr. državna loterija
za skupne civilne dobrodelne namene totranske polovice.
Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dopuščena vsebuje
v skupnem znesku 512.890 kron 24 1 10-1
Glavni dobiček znaša 200 000 kron v gotovini.
Srečkanje nepreklicno 19. decembra 1907. — Ena srečka stane 4 K.
Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7. v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštah, brojavnih in železn. uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. Srečke se pošiljajo poštne prosto.
Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije).

ŽAGA IN MLIN
z 9. tečaji in 3. stopami se prodasta za 30.000 K. Polo-
vica ostane lahko vknjižena. Naslov pove uprava lista.

Registriran vzorec. Bajna iluzija! Oblastveno varovano.
1974 **Najlepši kras božičnega drevesca 15-1**
ki bi ga ne smela pogrešati nobena krščanska družina, je moje izboljšano
briljantno angel. zvonilo za božično drevo št. 1
popolnoma iz kovine s 6 pozlač. angelci 80 cm vis. Garantira se za funkcijoniranje.
Prilži se lahko takoj na največje ali najmanjše drevo s preprostim nasajenjem. Postavljeno na misono
rabi lahko tudi za namizno zvonilo. Postavljeno na toplo pod funkcijonira tudi brez prižganih sveč.

Gorki zrak treh prižganih sveč vrti gonilno
kolo, nanje pritrjeni izboljšani jekleni be-
tički pa udarjajo na troje zvoncev in blago-
zvončno, srebrnodiše zvonjenje zadoni,
mlado in staro predstavljajoč v božično
blaženost. Kos stane 4 kartonom in na-
vodilom vred K 1-50.

3 kosi	K 4-25	5 kosov	K 12-
4	5-50	12	15-
6 kosov	8-	24	29-
36 kosov	K 43-50		
50	58-		
100	112-		

Št. 2. Ravnotisto angelsko zvonilo za bo-
žično drevesce, izvršeno veleelegantno in
posebno fino ponikljano, s sukanimi ste-
berci za zvonce in tremi prekrasno žar-
čimi srebr. lamettestimi rožami, ki potem,
ko so prižgane sveče, prekrasno odse-
vajo, kos s kart. in navod. vred K 2-

3 kosi	K 5-50	5 kosov	K 15-50
4	7-25	12	20-25
6 kosov	10-50	24	39-50
36 kosov	K 57-50		
50	77-50		
100	150-		

Najnovejši
stekl. nakit za božično drevesce
12 kos. sortiranih, skrbno zaviti v kartonu, po velikosti
in izvršitvi po K -40, -60, -80, -100, -120, -150, 2-
6 kos. kartonu, po velikosti in izvršitvi
po K -75, -90, -100, -120. Lamettesti
lasci, srebrni ali zlati, kuvert K -10, žica za orehe
100 kosov K -20, verižice iz steklenih kroglic, 1 in
pol do 2 metra dolge, po velikosti kroglic K -90,
-95, -120, -140. Srečice 24 kosov v kartonu K -50,
večje 15 kosov v kartonu K -58, držajci za sveče,
tucat K -50.

Prosim zahtevajte katalog.
Vsak p. n. kupen, ki od 1. sept. do 30. nov. pisмено nasenkrat naroči za božično nagrado alarmno budilko št. 4343 s po noči svetlečim se kazalnikom in po kolektor za 1. 1908.
Zamena dovoljena ali denar nazaj, torej brez rizika!

Podilja se po povzetju ali denar naprej. Najpripravneje se naroča na odrezku poštne nakaznice. Neobhodno je potrebno, da se pri na-
zoditvi opomni, ali naj se pošlje blago po povzetju ali če je denar odposlan po nakaznici. Tudi je v korist vsakomur naročitelju, da
naroči, čim la mogoče, blago še pred 15. decembrom, ker pošta po 15. decembru zaradi hudega navela ne more dostavljati tako
hitro, kakor ob navadnem času. Naslavljajte naročbe zatorej pravočasno na naslov:

— tvornica ur v Mostu — ces. in kralj. dvorni dobavitelj v Mostu
JAN KONRAD št. 1940 na Češkem
Zahtevajte moj najnovejši glavni katalog s 3000 slikami, ki vam ga takoj pošljem zastoj in poštne prosto.

Ure-budilnice s cifernico, ki sveti!
Z 1 zvoncem nav. K 2-40
Z 2 zvonci . . . 3-
S cifern. ki sveti . . . 3-20
Marka J. Prima . . . 4-
Železniška budiln. . . 5-
Budilnica s stolp.
zvon (Schlagw.) . . . 6-
Budilnica z muziko . . . 10-
1 leta pism. garancije. De-
nar nazaj, ako ne dopade.
Pošlje po povzetju
MAX BÜHNEL
Dunaj IV., Margaretenstr. 27
Zahtevajte moj cenik z nad-
1000 podobami zastoj in
2364 franko 10-1

Božič 1907.
New-York in London nista priznala niti evrop-
ski celini ter je velika tovarna srebrne prisiljena,
oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu pla-
čilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog.
Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete in proti
temu, da se mi povrne:
gld. 6-90 in sicer:
6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno
angleško klinko;
6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada.
6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
12 kom. amer. pat. srebrnih kavln žlic;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za juho;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za mleko;
6 kom. ang. Viktorija čašic za pocklado;
2 kom. efektivnih namiznih svečnikov;
1 kom. cedilnik za čaj;
1 kom. najfin sipalnica za sladkor.
42 komadov skupaj samo gld. 6-90.
Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40
ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni
gld. 6-90. Američansko pat. srebro je znano, je
skoz in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra
25 let, za kar se garantuje. V najboljši d-kar da
leta inšerat ne temelji na nikakršni slepariji,
zavezuje se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi
bilo blago všeč, povrni brez zadržka znesek in naj
nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to
krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot pre-
krasno
božično in novoletno darilo
kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.
Dobiva se edino le v
A. HIRSCHBERG-a
ekspornih hiš amer. pat. srebrnega blaga
na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 S. L.
Telefon 14597.
Pošilja se v provincijo proti pov-
zetju, ali če se znesek naprej vpošije.
Čistilni prašek za njo 10 kr.
Pristno le z zraven natisnjeno varst-
veno znamko (zdrava kovina)
Izveček iz pohvalnih pism:
Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako za-
dovoljen.
Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.
S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.
Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.
Ker je vsa garnitura v gospodinjstvu jako ko-
ristna, prosim, da mi pošljete še jedno.
St. Pavel pri Preboldu
Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.
S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen.
Mihail Kovačević, ravnatelj pomožn. uradov dež. pri vladi
v Sarajevu. Sarajevu, 22. oktobra 1904.

Rane
vsake vrste se morajo skrbno varovati pred
vsako nesnago,
ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v
zelo hudo, težko odpravljivo rano. Že 40 let se je iz-
kazalo medicinsko mazilo, tako imenovano **prasko**
domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obrezo.
To zdravljuje rane čiste, odvrže iste, olajša vnetja
in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.
1 pušica 70 vin. pol posice
50 vinarjev. Proti predplačilu
K 3-16 se pošlje 4 pušice,
ali K 7-10 posice poštne
prosto na vsako postajo avstro-
ugarske monarhije.

Val dell'embalaje imaje
zakonito deponovano
varstveno znamko.
Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga, Malá strana; egel Nerudove ul. 203.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ugrske, v Ljub-
ljani se dobi pri gg. lekarnarjih: G. Picotti, U.
pl. Trnkóczy, M. Hardetichágy, J. Mayr.

VZAJEMNO PODPORNNO DRUŠTVO V LJUBLJANI
Kongresni trg 19 — registrovana zadruga z omejenim poroštvom — Kongresni trg 19
sprejema hranilne vloge vsak delavca od 9. do 12. ure **po 4 3/4 0** to je. daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.
Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.
Rentni davek plača hranilnica sama. — Najsigurnejša prilika za štedenje!
1949 52-1 Kanonik **A. Kalan** l. r., predsednik. Kanonik **J. Sušnik** l. r., podpredsednik.

Lepa božična in novoletna darila Velika bogata zaloga!

Za kina srebro
posebne cenike

Vsled velike konkurence prodajam po naj-
nižjih cenah, tako, da morem vsakega zadovoljiti.

Vljudo vabim na ogled, se priporočam za obilen
obisk, ter beležim z velespoštovanjem

2715 4

FR. ČUDEN, urar in trgovec Ljubljana
nasproti frančišk. samostana.

Cenike s koledarjem zastoj in pošt. prosto.

Za kina srebro
posebne cenike

Štavljenje, umetno in konstruk-
cijsko ključavničarstvo.

Idrallčne vidre in sesulke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Šlemškova ulica 4.

priloga se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spa-
dajočih predmetov: žične omrežje na stroj, obhajilne mise, ograje na mlodvoru
obhajne omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne kriše, štedilnike, strela-
vode, železna okna, železne stole itd.

Specijaliteta: valjčni sastori in solnčne plahte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi
operami bres vijakov.

Živinorejci!

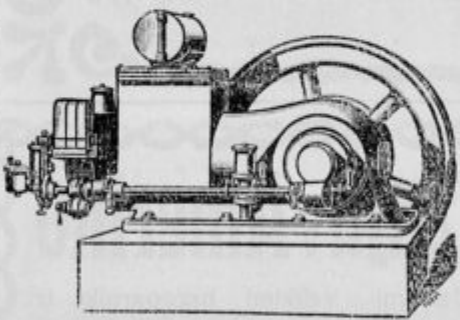
POZOR!

2736 2-2

Krmo iz različnih žitnih snovij, jako dobro za
pitanje, v vrečah po 50 kilogramov za K 8-50,
prodaja in jo pošilja

Pavel Sedej, valjčni mlin-
Javornik.

Praščorejci!

Motorje

na bencin ali plin, od 2—50 konjskih sil, ki so po
najnovejši in zboljšani sestavi res izvrsten pripomo-
ček kmetijstva ali pa obrtnika, ker delujejo za 30%
ceneje kot parni ali električni stroji, so vedno pri-
pravljeni za delo in lahko pričljivi, postavljam po
zmerni ceni, pod ugodnimi pogoji in strogim jam-
stvom, ter pošijem cenik, če se mi naznani, za katero
rabo in s koliko konjskih sil.

Priporočam se tudi **vseh strojev**
za nakup in izvršitev
za kmetijstvo, mline žage, opekarne — s
potrebnimi transmisijami z lesen mi kolesi (Holzriemenscheiben) — kakor tudi stroje za mle-
karsvo, štedilne kotle od 50—500 litrov, najnovejšo pumpe za gnojnico itd.

Dopisuje se slovensko in nemško.

Josip Božič

v Dolini, pošta Grabštanj, Koroško.

2770 3-2

Kleinoscheg Derby sec

napravljen iz francoskih vin.

o o o

Kleinoscheg Marque d'or

napravljen iz inozemskih vin.

o o o

Dobiva se povsod!

2749 5-3

Zelo trpežno opeko

kakor strešno, zarezno in navadno, za oboke in zidovje

priloga v poljubni množini

A. KORI, BOROVNICA.

!!! Za božič !!!

Velika izbira

2678 5-4

daril za božič

kakor tudi raznih

predmetov za okrašenje božičnih drevesc

finega domačega in tvorniškega izdelka.

Nadalje se priporočam slav. p. n. občinstvu za naročila raznih najfinejših tort in
vsakovrstnega okusnega peciva. — V zalogi imam različnih desertnih in
čokoladnih bonbonov ter postrežam tudi s finimi desertnimi vini in raz-
nimi likerji.

Finu turinski pelinkovec.

Vsak dan sveže medeno, orehove in rozinove potice, šartelj, pince in
drugo pecivo, v pekarni pa fin domač ržen kruh.

V kavarni

vsak čas črna in fina bela kava ter izboren čaj.

JAK. ZALAZNIK

:: :: slaščičarna, kavarna in pekarija. :: ::

== Stari trg šte. 21. ==

Sv. Petra cesta 26.

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta št. 19.

v Ljubljani

Medjatova hiša.

zavaruje

1. Proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke.
2. proti prelomu zvonove in
3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

Edina domača slovenska zavarovalnica!

2985 12-4

Svoji k svojim!

Szantnerjevi črevlji edini v kakovosti, lepi obliki in fini izvršitvi!

Največja
zaloga

Zimskih črevljev

za gospode, gospe
in otroke.

Dokolenic (kamašen)

za lovce in
gozdarje.

Črevljev za dom

v izvrstnih oblikah po
zmernih cenah.

Moški čevlji od K 8.— naprej. Ženski čevlji, nizki, od K 4-80 naprej. Ženski čevlji, visoki, od K 8-50 naprej.

Trgovci dobijo primeren popust.

Prva in največja zaloga črevljev na Kranjskem

= F. SZANTNER =

Ljubljana, Šelenburgove ulice 4, Ljubljana

Ceniki zastoj in poštne prosto. Zunanja naročila proti povzetju.

I. južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba Celje

Nove ulice šte. 11.

1044 26-1

Lastniki: Robert Diehl, Ant. Kolenc, Fr. Strupi.

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnim obratom. Podobarski atelije. Izvrševanje vseh stavbenih del kakor: stopnjic, podbojev, fasad, nastavkov itd. iz različnih kamenov in oementa.

Špeciialna delavnica in podobarski atelije za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, prižnic, obhajilnih miz, krstnih in kropilnih kamnov itd.

Tiskovanje cerkva, dvoran, in hodnikov s samotnim ali cementnim tlakom.

Izdelovanje

pohištenih plošč iz različnih ter najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah

Mnogobrojna zaloga grobnih spomenikov

iz različnih marmornih vrst granitov in sijenitov po raznovrstnih narisih in po najnižjih cenah.

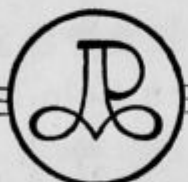
Na prava sidanih ali betoniranih rodbinskih rakev (grobišč)

Popravljanja spomenikov ter izdelavanja napisov v iste

Bračenje, poliranje in struganje kamna s stroji

Strokovno dovršene risbe in načrte kakor tudi proračune na zahtevanje brezplačno

Leta 1777
Ustanovitev točke
Ant. Bischoff
Trst

Vina
Žganja
Likerji
Brezalkoholne pijače
Čaji
Cenik zastoj

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1731 53-11

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. dijamantom v ogled.

Ia. rujavi premog

ново otvorjenega premočgovnika Šemnik

pri Zagorju ob Savi dostavlja vedno na dom prodaja premoga v Kolodvorskih ulicah šte. 35 v Ljubljani

Pri naročilih celih vagonov naj se blagohotno obrača naravnost na premočgovnik v Mediji-Izlake. 2643 12-6

Najkrajša in najcenejša vožnja Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York

je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New Yorkom, so znažnost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice, po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC
v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej šte. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“. 320 14-42

Ustanovljeno 1. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarje.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptolri

Miklošičeva cesta št. 6

Telefon 154.

Delavnica:

Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno 1. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolneja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoča dela v mestu in na deželi kot priznane rečno in fino po najnižjih cenah. 765 52-20

Delniška družba „**ZDRUŽENIH PIVOVAREN**“ Žalec in Laško
 priporoča svoje **izborna pivo**. — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko).
 Zaloga Spodnja Šiška (telefon št 187).
 Pošiljati na dom sprejema restavracije „**Narodnega Doma**“ g. Kržišnik (Telefon št 82.)

Najbogatejšo zalogo in najrazno-
 2005 52 2 vrstnejšo izbiri
 klavirjev in harmonijev ima
Alojzij Kracmer
 izdelovalce klavirjev in sodno za-
 prišezani zvedenec
 Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.
 Vedno so v za-
 logi preigrani pa
 brezhbitni klavirji.
 Prevzamem ubira-
 nje in popraviljanje
 vseh sistemov.
 Glavno zastop-
 stvo dvornih firm
 L. Bösendorfer na
 Dunaju, Gebrüder Stingl na Dunaju, August Förster
 v Lößau, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak pri-
 meni kupljen klavir docela jamčim. — Najnižja
 izposojevalnina. — Delna plačila.

Opozori se
 pri nakupu jesenskega in zim-
 skega blaga za moške in ženske
 obleke na blizu 40 let obstoječo trdko
R. MIKLAUC
 LJUBLJANA, 2299 15-12
 Stritarjeve (Špitalske) ulice šte. 5.
 Na zahtevo se dopošljejo vzorci.

IVAN DOGAN,
 mizarški mojster,
 LJUBLJANA, Medjatovala hiša šte. 19.
 Cene brez konkurence!
 Najboljše zaloga!
 priporoča svojo bogato zalogo hišne opreme.
 Spalne ter jedilne sobe za salone. Divane vsake vrste.
 Modroce, žimnice na peresih, podobne, ogledala, otročje
 vozičke itd.
 Naročila se točno izvršujejo.
 Cenik s podobami zastoni in franko.

Tovarna
 za
Franceta Švigeljna
 na Bregu, pošta Borovnica, Kranjsko,
 izdeluje
 vsakovrstne stole
 od preprostih do najfinjših po
 najnižjih cenah brez konkurence.
 Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo zastoni
 in franko.

Slovita, moderno urejena
 tovarna
G. SKRBIC
 Zagreb, Ilica 40
 priporoča svoje obče poznate solidne in cene
 žaluzije, lesene in
 platnene rolete, le-
 sene in železne za-
 tvornice za izlozbe
 in prodajalne,
 ter prosi, naj slavno p. n.
 občinstvo obrača vedno
 večjo pozornost na to so-
 lidno tovarno.
 Ceniki in proračuni na
 zahtevo zastoni.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
 blago za bandera, baldahine, raznobarvne
 plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
 lume, albe, korsetlje, prte itd.
 sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
 tudi vazenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
 vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
 bandera in vso drugo obleko.
 Predstavitelje gospode prosim, da se blagovolijo pri naročilih
 esirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, dra-
 štev in potujočih agentov.
 Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižje
 cene, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.
 Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 2803 26-40
Ana Hofbauer,
 imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
 v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Knjigarna Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
 v Ljubljani
 priporoča naslednje slovenske knjige:

Novosti 1907.
 Achleitner Artl., **Med plazovi**. Povest
 tirolskega gorskega župnika. Vez. K 2-60.
 Andrejčkov Jože, **Zalost in veselje**. Po-
 vest. K — 90.
 Cooper I. F., **Vohun**. Br. K 1-60.
 Dostojevskij F. M., **Ponižani in razža-
 ljeni**. Roman v štirih delih in z epilogom.
 Poslovenil Vladimir Levstik. Br. K 3-
 vez. K 4-20.
 Dostojevskij F. M., **Zločin in kazni**. Po-
 slov. Vlad. Levstik. (V tisku.)
 Doyle Conan, **Znamenje štirih**. Lon-
 donska povest. Vez. K 1-80.
 Kette Dragotin, **Poezije**. Druga izdaja. Br.
 K. 4- vez. K 5-50.
 Lah Ivan, **Vaška kronika**. Br. K 1-70.
 Medved Anton, **Za pravdo in sroce**.
 Vez. K 3-50.
 Prus Boleslav, **Straža**. Povest. Br. K 2-40,
 vez. K 3-50.
 Sardenko Silvina, **Roma**. Poezije. Br. K 2-
 vez. K 3-20.
 Šašel Ivan, **Bisernice** iz belokranjskega
 narodnega zaklada. I. Br. K 2-
 Šenoa, **Zadnja kmečka vojska**. Zgodo-
 vinska povest iz leta 1573. Broš. K 1-60,
 vez. K 2-60.
 Sienkiewicz Henr., **Jernač Zmagovač**.
 Povest poslov. Fr. Virant. Vez. K 1-40.
 Tolstoj Leo, **Tri povesti**. K — 80.
 Turgenjev, **Stepni kralj Lear**. Povest.
 (Hiša ob Volgi). Br. K 1-20, vez. K 2-20.

Lastna zaloga.
 Baumbach R., **Zlatorog**. Planin. pravljica.
 Poslovenil A. Funtek. Vez. K 4-
 Bedenek Jakob, **Od pluga do krone**.
 Zgodovinski roman iz minulega stoletja,
 ki nam opisuje mladost, šolanje, življenje
 in smrt našega slavnega rojaka Jurija Vega.
 270 str. Br. K 2-
 Brezovnik Ant., **Šaljivi Slovence**. Zbirka
 najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.
 Druga povsem predelana in za polovico
 pomnožena izdaja. 380 str. K 1-50.
 — **Zvončeki**. Zbirka pesmi, lirskih in
 pripovednih, za šolo in dom. Vez. K 1-50.
 Campe, **Odkritje Amerike**. Poslovenil
 H. Majar. I. del: Kolumbus. II. del: Kortez.
 III. del: Pizaro. — Ta znamenita, istotako
 zabavna kakor poučna knjiga slovečega
 pedagoga kaže, kako naj se vzorno zdru-
 žuje stvarni pouk z moralnim. Vsi trije
 zvezki trdo vezani K 2-.

Dimnik Jakob, Avstrijski junaki. Zgodo-
 vinske slike. S 17 podobami. Br. K 1-50,
 v elegantni vezbi K 1-80.
 Funtek A., **Godec**. Epska pesem poleg na-
 rodne pravljice o Vrbskem jezeru. 100 str.
 Vez. K 2-50.
 Gregorčič Simon, **Poezije**. I. zvezek. Druga
 pomnožena izdaja. 160 strani. Br. K 2-
 v elegantni vezbi K 1-80.
 Haymerle Fran., dr. vitez, **Životopisni
 obrazi iz vsega obrta, umetnosti
 in industrije**. Preložil Anton Funtek.
 Posebno primerno berilo za učence roko-
 delskih in nadaljevalnih šol. Vez. K 1-
 Kosi Anton, **Zlate jagode**. Zbirka basni
 za slovensko mladino in za preprosto
 ljudstvo. Posebno primerna za šolske in
 ljudske knjižnice, pa tudi za priročno
 knjigo učitelju. Vez. K 1-
 Levec Janez, **Lepopisne vaje**. Navodilo
 za pisanje brez lineature. K 2-
 Levstikovi zbrani spisi. Uredil Fran
 Levec. 5 zvezkov. broš. K 21-
 vez. K 27-
 v polfrancoski vezbi K 29-
 v najfinjši vezbi K 31-
 Meško Ks., **Mir božji**. Enajst povesti in
 črtic. Br. K 2-50, vez. K 3-50.
 — **Ob tihih večerih**. 291 strani. Broš.
 K 3-50, vez. K 5-
 Prešeren France, dr., **Poezije**. Priredil prof.
 Luka Pintar. Ljudska izdaja. Br. K 1-
 vez. K 1-40.
 Prešeren France, dr., **Poezije**. Druga ilu-
 strirana izdaja. Ta lepi spomenik našemu
 pesniku-prvaku se s svojimi krasnimi ilu-
 stracijami vredno vrsti z najlepšimi izda-
 jami prvih pesnikov drugih narodov. 40.
 Br. K 5-
 v platno vezane K 6-40, ele-
 gantno vezane K 6-40, elegantno v usnje
 vezane K 9-
 Scheinigg J., **Narodne pesmi koroških
 Slovencev**. 160, 463 strani. Br. K 2-
 vez. K 3-50.
 Sienkiewicz Henr., **Mali vitez**. Roman iz
 poljske zgodovine (z mnogimi lepimi po-
 dobami). 3 zvezki, br. K 7-
 lično vez. K 9-50.
 — **Rodbina Polaneških**. Roman (z
 mnogimi lepimi podobami). Trije zvezki.
 Br. 10 K, lično vez. 16 K, skupaj vez. 13 K.
 Starovinskih Rud., **Novi domovinski za-
 kon s postavnimi določili**. 60 v.
 Stritar Josip, **Zbrani spisi**. Sedem zvezkov
 poezij, pripovednih, estetičnih in kritičnih
 spisov. Prvi zvezek razprodan. Br. K 30-
 v platno vez. K 38-60, v polfrancoski vezbi
 K 43-40. 2754 5-3

Pri nakupovanju
 suknenega
 in manufakturnega
 blaga
 se opozarja na trdko
HUGO IHL
 v Ljubljani
 Špitalske ulice šte. 4.
 211 26-28
 Velika zaloga
 suknenih ostankov.

744 52-19
ANTON PRESKER
 krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
 Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

 Odlikovan z zlato kolajno in križcem v
 Londonu 1905.
 se priporoča pred duhovščini duhovniške obleke
 izdelovanje vsakovrstne
 iz trpeznega in solidnega blaga po nizkih cenah.
 Opozarja na veliko
 svojo zalogo
 posebno na havelke v največji izbiri po najnižjih
 cenah.
 Jovaviteg uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.
Klobuke,
 cilindre in čepice
 v najnovejših faconah in v velikih izberah
 priporoča 112 52-28
Ivan Soklič.
 Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Seb. Unterhuber v Ljubljani, Dunajska cesta 73
 nasproti topničarski vojašnici
 Ustanovljeno 1870. lastnik **Fr. Benque** Ustanovljeno 1870.
 tovarna cementa v Weissenbachu, tovarna cementnih izdelkov in umetnih kamnov,
 podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov
 Telefon št. 237 priporoča se Telefon št. 237.
 v izvršitev vseh kamnoseških del in umetnega kamenja (v različnih imitacijah), kakor: posamezne dele za
 fasade, balkone; grobne spomenike itd.; stopnice po naročilu narejene z železno sestavo: cementne oevi
 (rore) z vloženo žično pletenino za napravo vodotokov itd.; plošče iz cementa (Metallique), preproste in z raznimi vzorci za
 tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. — Prevzete betonskih naprav in vodnjakov na podlagi posebnega patenta.
 Portlandcement in Romancement iz Weissenbacha — Proračuni zastoni in poštne prosto. 1179 30-9

VODOVODI Načrti in izvršitev le pri domači
 specialni trdk. (Tehniške ocene
 in načrti zastoni, ko se poveri
 gradba)
kanalizacije, kopališča

Inženier-hidrotekt
Konrad Lachnik
 Ljubljana 2457 12
 Beethovne ulice 4. Brzjav: Lachnik, Ljubljana.

Predstave se vršijo
v delavnikih od 5.
do 9. ure popoldne,
ob nedeljah in praz-
nikih od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3.
do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

!! Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa“. !!

☛ Danes v sredo nov spored. ☛

2124

Vsak četrtek in
soboto od 3. do
6. ure popoldne
predstava za
dijake po zni-
žani ceni. !!

Pozor!

Pozor!

Ivan Savnik

„pri Besenčanu“ v Kranju

na Glavnem trgu.

Priporoča svojo veliko zalogo sukna, modnega in platnenega blaga, lepih porhantov, kakor tudi vsakovrstno podlogo, ogrinjavke, pletene rute, zgornjih jop (Überjack) ter nepremočljivih pelerin za ženske in moške.

Posebno pa opozarjam gg. neveste in ženine, da si pred nakupom ogledajo mojo veliko zalogo, katero sem zopet povečal ter bodem gledal, da vsakemu dobro in pošteno postrežem. — Vzorci brezplačno in poštne prosto. 2506 8-6

☛ Za gg. šivilje in krojače posebni popust. ☛

Na drobno in debelo!

Istotam se prodaja iz lastnih vinogradov pristno Bizeljsko rudeče in belo vino od 56 L. naprej.

J. Grobelnik v Ljubljani

prodaja vse manufakturno blago

od ponedeljka 2. decembra do Božiča
po iznenadno znižanih cenah.

Kdor še ni nakupil zimskih potrebščin, dobi
posebno sukno za moška oblačila
in damsko blago **zadnje novosti**,

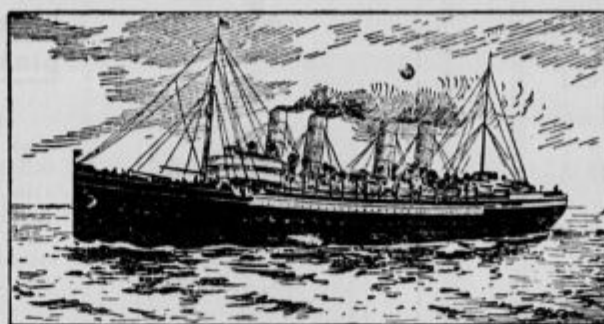
Radi prevetke zaloge po brezkonkurenčnih cenah.

Po resnično priložnostnih cenah priporočam tudi
praktična božična darila, kakor

preproge, zagrinjala, garniture,
angleške plede, krasne šerpe in rute,
odeje volnene in štepene, belo blago
(platno, Schrollovi šifoni). Namizno perilo
in robci.

☛ Nihče naj ne zamudi res ugodne prilike! ☛

☛ Najcenejša vožnja v Ameriko. ☛

E. Kristan

oblastveno koncesijoni-
rana potovalna pisarna

za

Ameriko

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

71 52-49

☛ Najcenejša vožnja v Ameriko. ☛

FRAN ŠEVČIK

puškar v Ljubljani,
Židovske ulice 7.

Priporoča svojo veliko za-
logo vsakovrstnih, najbolj fino na-
rejenih **pušk**, posebno lahke
trocevke in puške za šibre z jekle-
nimi cevi (Böhlerstahl). Tudi velika
zaloga samokresov, lovskih potreb-
ščin in nabojev po najnižji ceni. —
Popravki se izvršujejo točno, zanesljivo in ceno.
Ceniki na zahtevo zastonj.

Stanje hranilnih vlog:
23 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 800.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Prešernovih ulicah šte. 3,

v lastni hiši, (poprej na Mestnem trgu zraven rotovža),

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure do-
poldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih **obrestuje po 4%** ter
pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni
davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga
zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna
občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno
močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to
hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr.
poštne hranilnice.

Posojuje se na zemljišča po 4 3/4% na leto.
Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo
obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način
se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolжник poplačati
dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na
leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj
dolg tudi poprej poplačati. 12 12-12

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

se priporoča pred. duhovščini za

izdelovanje

cerkvenih

para-

mentov.

Izdeluje cele ornate
kazule v vseh liturgičnih
barvah, pluvijale, obha-
jilne burke, stole in vse
za službo božjo potrebne
stvari, priproste in najfineje,
kakor se glasi naročilo, v
svilnatem in slatem vese-
nju. — Izdeluje tudi
bandera in baldahine
ter izvršuje vsakovrstno
cerkvene perilo iz
pristnega platna. Vporablja
samo dobre blage, cene po
mogočnosti nizke, zagotavlja
trpežno, vestno delo in hitro
postrežbo. Prenovljenje sta-
rih paramentov tudi zado-
voljno prevzame.

Medica v Pragi.

Podružnica v Bran-

OSREDNJA BANKA

Vloge na knjižice in račun 4% in 4 1/2%.
Kupovanje in prodaja vredn. papirjev.
Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na
4% in 1/2%, upravne pristojbine. **Financiranje javnih podjetij.** Emisija lastnih 4% ban-
kovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: BUNAJ,
I., Wipplingerstr. 22
(Ustredni banka českých spořitelén)

Del. kap. 7.000.000.—
Telegrami: „Sporobanka“.
Deponiranje kavcij in
vadij raznih vrst.
Eskont menjic samo
denarnih zavodov.
Bankovne informacije
in avete brezplačno.

Telefon N. 12017.